นครสวรรค์
เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน
Nakhon Sawan : The Heart of Chinese Cultural Practices
那空沙旺：中国风俗文化之城



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

Hokkien Cultural Practices in Nakhon Sawan Province

วิถีวัฒนธรรมจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์

那空沙旺福建风俗文化

nscc.nsru.ac.th

ชื่อหนังสือ คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ : แหล่งวิถีวัฒนธรรมจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์
พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ.2567 จำนวน 300 เล่ม
ISBN 978-616-8094-20-4

ที่ปรึกษา

นายทวี เสริมภักดีกุล	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์
ดร.สว่าง ภู่พัฒน์วิบูลย์	นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ศ.(เกียรติคุณ) ดร.อนุรักษ์ ปัญญานุวัฒน์	อุปนายกสภามหาวิทยาลัยพายัพ
ศ.ดร.สมยศ พลับเที่ยง	รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผศ.ดร.ไชยรัตน์ ปราณี	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
พล.ต.อ.สมศักดิ์ จันทะพิงค์	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์
นายสมศักดิ์ อรุณสุรัตน์	ประธานสภาเทศบาลนครนครสวรรค์
นายเฉลิมพล โรจน์เจริญกุล	ประธานอำนวยการศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
นายสมชาย พัฒนาธรชัย	นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์
นายวิจิตร อัศวรัตน์	ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าแม่หน้าผา
นายขจรเกียรติ เลาวกุล	ประธานมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
นายสมบูรณ์ เรืองเทพรัตน์	นายกสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์
นายกุลจิตต์ รัชดาศิวะกุล	รองนายกสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์
นายนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์	ผู้ช่วยเหรัญญิกสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์
นายชัยพร ลาภบำรุงวงศ์	นายกสมาคมฮากกานครสวรรค์
นายสมคิด ทองมงคลกุล	อุปนายกสมาคมฮากกานครสวรรค์
นายศิลป จันทวัฒน์	ที่ปรึกษาสมาคมฮากกานครสวรรค์
นายวิวัฒน์ วลัญช์อารยะ	ประธานศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว
นายปราการ วิบูลย์วัฒนกิจ	ประธานมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์
นายวรพล ภัทราคณานนท์	หัวหน้าคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
นางสาววรรณิศา กลิ่นชัย	ประธานคณะกรรมการจัดงานเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ปี 2567
นายอำนาจ กรเอี่ยม	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชุมแสงและครูฝึกสอนเอ็งกอพะบู๊

บรรณาธิการ

รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คณะทำงานฝ่ายเก็บข้อมูล

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง	หัวหน้าโครงการ
ผศ.ทัศนีพร วิศาลสุวรรณกร	คณะทำงาน
ผศ.ดร.สาวิตรี สอาดเทียน	คณะทำงาน
อาจารย์ ดร.อุบลนภา อินพลอย	คณะทำงาน
นางศุภลักษณ์ ใจเยี่ยม	คณะทำงาน
นางสาวชญาภัค เภาศรี	คณะทำงาน
นางสาวศิรินุช ครุฑธกะ	คณะทำงาน

ออกแบบปก

ว่าที่ร้อยตรี อนุ คุ้มเพชร นักวิชาการคอมพิวเตอร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โทร. (056) 219 100 ต่อ 2201
E-mail: anu.k@nsru.ac.th

พิมพ์ที่ : หจก.ริมปิงการพิมพ์ อำเภอเมืองนครสรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โทร. (056) 224 736
E-mail: rimpinggraphic2539@gmail.com

จัดพิมพ์และสงวนสิทธิ์ โดย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
398 หมู่ 9 ถนนสวรรค์วิถี ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
โทร./โทรสาร (056) 219 100 - 29 ต่อ 2200, 2201 hss@nsru.ac.th

คำนำ

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนสู่การพัฒนานครสวรรค์ให้เป็นเมืองจีนแห่งที่สองของโลก (Second China Town) โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผู้รับผิดชอบและดำเนินโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นหน่วยงานในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดทุกภาคส่วนทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและสมาคมองค์กรจีนของจังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานโครงการตลอดเวลากว่า 8 เดือน ที่ได้ขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน รวมทั้งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสมาคมองค์กรจีนในการจัดเวทีสืบค้นข้อมูล และสนทนากลุ่มร่วมกับการค้นหาโจทย์ความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมองค์กรจีน และกลุ่มประชาชนรอบศาลเจ้า รวมทั้งการนำเสนอ และวิเคราะห์บริบทคุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อนำมาสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมด้วยผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ และดำเนินการตามพันธกิจด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมตามกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นคุณค่า (Value-based Economy) และสร้างระบบนิเวศการวิจัยและนวัตกรรมเชิงพื้นที่ และกลยุทธ์ในการส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์ ในชุมชนท้องถิ่นอย่างบูรณาการศาสตร์ นำไปสู่การสร้างสำนึกรักท้องถิ่น

ความสำเร็จของโครงการที่เกิดขึ้นนี้ เป็นกระบวนการทำงานที่อาศัยความร่วมมือของคณาจารย์จากสาขาวิชาและคณะต่าง ๆ ทั้งคณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ ร่วมกับภาคีหลักในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ตลอดจนเกิดเวทีสร้างความรู้และความร่วมมือ (Cooperation Plan) ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) รวมถึงเสริมพลัง (Empowerment) การเกาะเกี่ยวทางสังคมระหว่างคนรุ่นเก่า คนรุ่นใหม่บนฐานสำนึกรักหวงแหนท้องถิ่นบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นแกนหลักในการจัดทีมคณะทำงานเพื่อศึกษารวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญา และนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของวิถีชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยาและชาวนครสวรรค์เชื้อสายไทย-จีน มาสร้างสรรค์และยกระดับการพัฒนาขับเคลื่อนสร้างนิเวศวัฒนธรรม ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการอนุรักษ์ สืบสาน ต่อยอดสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนเชื้อสายไทย-จีน ของพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันทั้ง 10 แหล่งเรียนรู้ ให้นำไปสู่การสร้างสำนึกรักหวงแหนและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ และการจัดทำหนังสือเล่มนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะให้สาระความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน เป็นหนังสือชุดการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับเป็นหนังสืออ้างอิงเล่าให้ลูกหลานชาวจังหวัดนครสวรรค์สืบต่อไปอีกเล่มหนึ่ง

รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คำนิยม

เป้าหมายและภารกิจที่สำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น นั้นคือ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมและการบูรณาการความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย (ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม) ในการดำเนินโครงการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้านการวิจัยพบว่า ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีต้นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของผู้คน ซึ่งกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน เป็นกลุ่มคนที่ยังคงยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม และความเชื่อความศรัทธาต่อสิ่งที่บรรพบุรุษของตนเคารพนับถือ สิ่งเหล่านี้นั้นสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีวัฒนธรรมจีนอันดีงาม การศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีของกลุ่มชน ได้สร้างความรู้ของท้องถิ่นให้เกิดขึ้น ทั้งข้อมูลในอดีต การปรับเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบ ประเพณีความเชื่อที่ดำรงอยู่ของชุมชน และกลุ่มคนนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในฐานะสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นหน่วยประสานงานสำคัญยิ่งในการจัดเวทีสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมไทย-จีน ที่มีหลากหลายและผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมอย่างลงตัว ซึ่งสิ่งที่ดำรงอยู่และดำเนินอยู่ในพื้นที่นี้ล้วนเป็นเรื่องราวที่มีคุณค่าต่อสังคมมนุษย์ที่สามารถจะเชื่อมโยงผู้คนให้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน และเกิดกลไกของการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และต่อยอดสร้างสรรค์ทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

จากสถานการณ์ความท้าทายที่มีต่อทุนทางวัฒนธรรมดังกล่าว ประกอบกับการพิจารณาถึงทิศทางการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมของประเทศไทยและของจังหวัดนครสวรรค์ ในการศึกษาครั้งนี้จึงเป็นกระบวนการต่อยอดงานบริการวิชาการตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในการศึกษารวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญา และนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของวิถีชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยาและชาวนครสวรรค์เชื้อสายไทย-จีน มาสร้างสรรค์และยกระดับการพัฒนาขับเคลื่อนสร้างนิเวศวัฒนธรรมในพื้นที่ที่นำไปสู่สำนึกท้องถิ่น ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการอนุรักษ์ สืบสาน ต่อยอดสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนเชื้อสายไทย-จีน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกับการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ด้วยกระบวนทัศน์ใหม่เพื่อความเข้าใจท้องถิ่นแบบองค์รวม ผ่านการดำเนินโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนสู่การพัฒนานครสวรรค์ให้เป็นเมืองจีนแห่งที่สองของโลก

ทั้งนี้ในฐานะอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ขอชื่นชมคณะผู้บริหารโครงการ คณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องของสาขาวิชาและคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ได้ทุ่มเทแรงกายและแรงใจในการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างศาสตร์และความเชี่ยวชาญ ตลอดจนความร่วมมือทางวิชาการระหว่างคณะ สาขาวิชาในครั้งนี้ ความสำเร็จจากการลงมือทำงานบริการวิชาการร่วมกับทุกภาคส่วนของจังหวัดนครสวรรค์ ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ให้ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและผู้สนใจ เป็นส่วนหนึ่งของการจุดประกายทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ในการร่วมกันต่อยอดการพัฒนาความหลากหลายของทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร.สมยศ พลับเที่ยง

รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คำนิยม

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 และการเข้าสู่การดำเนินการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ภายใต้กรอบการดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคม สู่สังคมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า และสมดุลกับฐานทรัพยากรของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งยังมีแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อชุมชน ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

การขับเคลื่อนและพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์สู่เมืองอัจฉริยะ มีการพัฒนาทั้งโครงสร้างพื้นฐานและมุ่งสู่การยกระดับเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วน ประเด็นสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ไม่อาจมองข้าม คือ การพัฒนาย่านตลาดชุมชนเก่า โดยมีการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบคือ ตรอกซุนหงษ์ ซึ่งเมื่อในอดีตมีความเจริญรุ่งเรืองและเป็นย่านตลาดการค้าที่สำคัญแหล่งหนึ่งของนครสวรรค์ เป็นแหล่งค้าขายอาหาร ของกิน และของใช้ของคนจีน กิจกรรมหนึ่งในแผนดำเนินงานภายใต้โครงการนี้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คือ การอนุรักษ์ และฟื้นฟูอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนจีนที่เป็นแหล่งค้าขายสินค้าที่หลากหลาย เป็นแหล่งรวมของอาหารจีนและการสืบทอดทางวัฒธรรมของทุกภาษา ทั้งจีนแต้จิ๋ว ไหหนำ ฮากกา กวางตุ้ง และฮกเกี้ยน เป็นความร่วมมือร่วมใจของภาคีหน่วยงาน เพื่อร่วมกันส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน โดยมีแผนนำร่องให้ ชุมชนได้เกิด การปรับปรุงดูแลอาคาร สถาปัตยกรรมที่เป็นทุนเดิม ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและถนนหน้าบ้านเรือนให้สวยงามมากขึ้น โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพลิกฟื้นตรอกซุนหงษ์ให้กลับมามีชีวิตชีวา เป็นแหล่งท่องเที่ยวย่านตลาดชุมชนจีนเก่าของจังหวัดนครสวรรค์ นำความภาคภูมิใจและความหวงแหนในอัตลักษณ์ชุมชนจีน ย่านตลาดเก่ากลับมาให้คนนครสวรรค์และนักท่องเที่ยวได้ซึมซับวิถีวัฒนธรรมจีนตลาดปากน้ำโพ ให้เป็นจุดท่องเที่ยวอีกแห่งของตลาดปากน้ำโพ โดยมีแผนพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้และจำลองบรรยากาศร้านค้า อาหารการกินเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ร้านค้าใดที่เคยปิดก็สามารถปรับปรุงพัฒนาและเปิดเป็นร้านค้าจำหน่ายของที่ระลึก มีเรื่องราวของบ้าน มีขนมอาหารจีนโบราณ และเครื่องดื่มบริการ ตลอดจนสร้างแผนพัฒนาพื้นที่ในอนาคตให้สามารถรองรับการใช้พื้นที่การจัดงานเทศกาลและกิจกรรมการเรียนรู้สร้างสรรค์ต่าง ๆ ของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์

หนังสือ **“คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ : วิถีวัฒนธรรมจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์”** ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เล่มนี้ ถือเป็นผลงานสร้างสรรค์วิชาการทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าชิ้นหนึ่ง ซึ่งคณะทำงานฝ่ายข้อมูลได้พยายามนำเสนอชุดความรู้ด้านประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของเมืองนครสวรรค์ในรูปแบบหนังสือการเรียนรู้ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้อาวุโสและลูกหลานชาวจีนจากทุกสมาคมองค์กรจีนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้คณะทำงานฝ่ายข้อมูลและฝ่ายต่าง ๆ ของโครงการยังได้สละเวลาทั้งแรงกายแรงใจในการเล่าเรื่องราววิถีชีวิตความเป็นอยู่ วิถีการปฏิบัติและพิธีกรรมความเชื่อทางศาสนา และเทพเจ้าที่นับถือจึงเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้เรื่องราวของคนในท้องถิ่นถูกเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูลออกมาเป็นหนังสือชุดการเรียนรู้ทั้ง 10 แหล่งเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และการสร้างบทเรียนท้องถิ่นของจังหวัดนครสวรรค์ ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

นายทวี เสริมภักดีกุล

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

สารบัญ

หน้า

ปกรอง..... ก
คำนำ..... ค
คำนิยม..... จ
สารบัญ..... ฌ
บทความ : คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องสิงโตในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน สิงโต 5 ภาษาแห่งเมืองปากน้ำโพ..... 1
บทความภาษาไทย..... 1
บทความภาษาอังกฤษ..... 15
บทความภาษาจีน..... 32
คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ : แห่งวิถีวัฒนธรรมจีน..... 47
1. คนไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์..... 47
2. บริบทกลุ่มชาติพันธุ์จีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์..... 51
3. ความเชื่อเรื่องสิงโตในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน..... 51
4. ลักษณะสิงโตมงคล 5 ภาษา เมืองปากน้ำโพ..... 52
5. ต้นแบบศิลปะการแสดงของชาวจีนฮกเกี้ยน..... 58
6. จุดเริ่มต้นในการก่อตั้ง “คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ” ในนครสวรรค์ 60
7. ท่าและอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงเชิดสิงโตฮกเกี้ยน..... 69
8. บทบาทของคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมชุมชนท้องถิ่นนครสวรรค์..... 72
9. อาหารจีนถิ่นฮกเกี้ยน..... 74
10. อาหารจีนฮกเกี้ยนในนครสรรค์..... 74
เอกสารอ้างอิง..... 77
ภาคผนวก..... 78

Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องสิงโตในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน : สิงโต 5 ภาษาแห่งเมืองปากน้ำโพ

บทนำ

คนจีนโบราณเชื่อกันว่า “สิงโต” เป็นบุตรของมังกร มีอำนาจและทรงพลังมากที่สุดในบรรดาบุตรทั้งหมด ได้รับมอบหมายจากสวรรค์ในฐานะผู้พิทักษ์ สิงโตจึงถือเป็นสัญลักษณ์ของพลังอำนาจ ความกล้าหาญ และความจงรักภักดี นอกจากนี้ยังเชื่อว่าสิงโตเป็นสัตว์เทพเจ้าที่ศักดิ์สิทธิ์ แม้เพียงเสียงคำรามก็สามารถปัดเป่าวิญญาณและสิ่งชั่วร้ายได้

ชาวจีนถือว่าสิงโตเป็นสัตว์มงคล ชาวจีนกวางตุ้ง จะนิยมใช้สิงโตเพื่อจะแห่ไปอวยพรปีใหม่กับชาวกวางตุ้งด้วยกัน และชาวตลาดปากน้ำโพ โดยจะอวยพรเป็นภาษากวางตุ้งว่า *“ไต่กั๊ด ไต่หลี่ ฟัดฉ่อย สุ่นหลี่”* แปลว่า “ขอให้ท่านร่ำรวยทำมาค้าขึ้น” และปัจจุบันนิยมแห่สิงโตในงานที่สำคัญของชาวจีน เช่น งานเปิดศาลเจ้า งานเปิดอาคารใหม่ และงานมงคลอื่น ๆ ก็จะมีการนำสิงโตไปเชิดเพื่อความเป็นศิริมงคลของงาน และเจ้าของกิจการ

ชาวจีนไหหนำได้มีการสร้างรูปหัวเสือขึ้นมา ทำให้มีลักษณะแตกต่างจากชาวจีนกลุ่มอื่น ๆ อย่างเด่นชัด ตำนานการแสดง เสือเพียง 1 เดียว ที่อยู่รวมกับ 4 สิงโต ก็คือ “เสือทองไหหนำ” การละเล่นที่ดุดัน เสียงเครื่องดนตรีเร้าใจ บอกกล่าวเล่าขานถึงเนื้อเรื่องของการแสดงว่า “เสือกินเด็ก”







1. สิงโตของชาวจีนฮากกา (แคะ) หรือ “สิงโตทองฮากกา”
2. สิงโตกวางตุ้ง หรือ “สิงโตกว่องสิว”
3. เสือไหหนำ หรือ “เสือทองไหหนำ”
4. สิงโตปักกิ่ง หรือกวางเจา
5. สิงโตฮกเกี้ยน หรือ “สิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง”




หัวสิงโตฮกเกี้ยน “คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ”

ลักษณะหัวสิงโตฮกเกี้ยน

“หัวสิงโตฮกเกี้ยน” ลักษณะเป็นสิงโตเขียว มีหน้าตาค่อนข้างดุดัน มีหูเหมือนค้างคาว ยังมีตัวแสดงยั่วให้สิงโตโมโหเรียกว่า “ซื้อกุ่ย”การฝึกฝนจึงเป็นท่วงท่าดุดันแบบกังฟู จึงจะเห็นการฝึกแบบนี้ในบ้านชนบทที่ห่างไกล เพื่อบูชาเทพเจ้า เพื่อออกกำลังกายหรือแม้กระทั่งการฝึกทหาร หัวสิงโตมีกระจกขนาดใหญ่อยู่บนหน้าผาก และขนาดเล็กอยู่บนแก้มด้านบนหัวจะมียันต์ 8 เหลี่ยม และสัญลักษณ์หยินหยาง หนวดและแผงคอสัญลักษณ์แทนฟ้าดิน การต่อสู้สิงโตแทนความดี ต่อสู้กับเหล่าร้าย นำเข้าสู่ประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ.2560 ที่ปากน้ำโพเป็นที่แรก มาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของงานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ

ลักษณะสีที่ใช้ของหัวสิงโตจะมีอยู่ 5 สี ตามสีของ 5 ธาตุ ตามความเชื่อของลัทธิเต๋า สีเหลืองอยู่ตรงกลาง ธาตุดิน, สีเขียว ทิศตะวันออก ธาตุไม้, สีแดง ทิศใต้ ธาตุไฟ, สีขาว ทิศตะวันตก ธาตุทอง, สีดำ ทิศเหนือ ธาตุน้ำ หัวสิงโตจะมีกระจกขนาดใหญ่อยู่บนหน้าผาก สัญลักษณ์แทนฟ้าดิน การต่อสู้สิงโตแทนความดี ต่อสู้กับเหล่าร้าย ดังคติของชาวฮกเกี้ยน “ต้องสู้ถึงจะชนะ” คติดังกล่าวถูกปลูกฝังให้ลูกหลานชาวฮกเกี้ยนทั่วโลกมีความกระตือรือร้นในการยกระดับพัฒนาชีวิตของตนเอง

ทั้งนี้พอจะเข้าใจถึงสิ่งที่บรรพชนของชาวจีนทั้ง 5 กลุ่ม 5 ภาษา ที่ร่วมกันคิดและสร้างสรรค์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ที่สื่อให้เห็นถึงพลังอำนาจ ความกล้าหาญ และความจงรักภักดี โดยส่งผ่านมาทางศิลปะการแสดงเชิดสิงโต เพื่อส่งมอบให้ลูกหลานสืบทอดต่อกันไป ชาวจีนเชื่อกันว่าผู้ใดได้ร่วมกิจกรรมชมการแสดงการเชิดสิงโตจะทำให้ชีวิตมีแต่ความเป็นศิริมงคล ให้ร่ำรวยเงินทองทำมาค้าขึ้น เทพเจ้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์คอยปกป้องภยันตราย สิ่งไม่ดีไม่งามมาย่างกราย เพื่อเอาฤกษ์เอาชัย และมีพลังต่อสู้กับ สิ่งเหล่าร้าย ทั้งนี้ชาวนครสวรรค์ได้มีสิงโตครบ 5 ภาษา ถือได้ว่าเป็นสิ่งมงคลยิ่งนัก ลูกหลานชาวนครสวรรค์จงรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามสืบทอดต่อไป

สิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ



สิงโตฮกเกี้ยนหรือสิงโตเขียว เต้ออี้ถัง นครสวรรค์

“สิงโตฮกเกี้ยน” เป็นสิงโตเขียวของชาวจีนฮกเกี้ยน ไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก เป็นการละเล่นในช่วงราชวงศ์ชิง เชื่อกันว่าสิงโตประเภทนี้ถูกคิดค้นโดยชาวแมนจู ครั้นเมื่อราชวงศ์ชิงล่มสลาย และมีการปฏิวัติเกิดขึ้น วัฒนธรรมการแสดงสิงโตเขียวก็หายไปจากเมืองจีน และปรากฏว่าวัฒนธรรมการแสดงสิงโตเขียวได้ข้ามช่องแคบมาสู่เกาะไต้หวันในศตวรรษที่ 18 โดยมีการริเริ่มการแสดง จากคนที่มาตั้งรกรากช่วงแรก ๆ ซึ่งเป็นคนเรือที่มีอาชีพยากลำบาก การฝึกฝนจึงเป็นท่วงท่าดุดันแบบกังฟู จึงจะเห็นการฝึกแบบนี้ในหมู่บ้านของพื้นที่ชนบทที่ห่างไกล เพื่อบูชาเทพเจ้า เพื่อออกกำลังกาย หรือแม้กระทั่งการฝึกทหาร

รูปแบบหัวสิงโตทางตอนเหนือนิยมแบบเปิดปากได้ ส่วนทางตอนใต้นิยมแบบหัวแข็งแรงที่จะเอาไว้เป็นโล่ต่อสู่กับโจร หัวสิงโตฮกเกี้ยนจะมีอยู่ 5 สี ตามสีของ 5 ธาตุ ตามความเชื่อของลัทธิเต๋า สีเหลืองอยู่ตรงกลาง ธาตุดิน, สีเขียว ทิศตะวันออก ธาตุไม้, สีแดง ทิศใต้ ธาตุไฟ, สีขาว ทิศตะวันตก ธาตุทอง, สีดำ ทิศเหนือ ธาตุน้ำ

หัวสิงโตจะมีกระจกขนาดใหญ่อยู่บนหน้าผาก สัญลักษณ์แทนฟ้าดิน การต่อสู้ของสิงโตเป็นตัวแทนของความดีที่ต้องมีการต่อสู้กับเหล่าร้าย หัวสิงโตนี้มีการนำเข้ามายังประเทศไทยที่ตลาดปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อปี พ.ศ.2560 ซึ่งถือว่าเป็นปีแรกที่มีการแสดงสิงโต ครบทั้ง 5 กลุ่มภาษา

ต้นแบบศิลปะการแสดงของชาวจีนฮกเกี้ยน : การอนุรักษ์และฟื้นฟูการแสดงสิงโตฮกเกี้ยนแบบดั้งเดิมของชาวจีนฮกเกี้ยนที่อพยพจากเกาะไต้หวันที่ถ่ายทอดและส่งต่อถึงลูกหลานจีนโพ้นทะเลตลาดปากน้ำโพ

ประวัติความเป็นมาของคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ สิงโตฮกเกี้ยน เริ่มจากคณะกรรมการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ (เถ่านั้ง) ประจำปี พ.ศ.2560-2561 ได้เริ่มนำสิงโตฮกเกี้ยนเข้าร่วมขบวนแห่ โดย “สมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์” เป็นผู้จัดทำศิลปะการแสดง และเป็นปีแรกที่ได้มีการรวบรวมการแสดงเชิดสิงโต 5 ชาติพันธุ์หรือ 5 ภาษา ซึ่งถือเป็นปีแรก และที่เดียวในประเทศไทยที่มีการรวบรวมการเชิดสิงโตไว้มากที่สุดถึง 5 ชาติพันธุ์ ในปีถัดมา เมื่อปี พ.ศ.2561 ทางสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์ ได้ส่งมอบสิงโตฮกเกี้ยนให้กับทางมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพมาดำเนินการและบริหารจัดการต่อ การเชิดสิงโตฮกเกี้ยน ถือเป็นศิลปะการแสดงในปัจจุบัน ได้ริเริ่มขึ้นในสมัยนายวรพล ภัทราคณานนท์ กรรมการมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ได้เดินทางไปที่ประเทศไต้หวัน เพื่อเชิญอาจารย์อู่เติ้งชิง มาสอนศิลปะการแสดงอัตลักษณ์ดั้งเดิมรูปแบบสมัยโบราณของชาวจีนฮกเกี้ยน ที่ได้อพยพมาจากมณฑลฮกเกี้ยนของประเทศจีน มายังเกาะไต้หวัน

ประวัติความเป็นมาของศิลปะการแสดงแบบฉบับดั้งเดิมของสิงโตฮกเกี้ยน สิงโตฮกเกี้ยนนั้นมีมาแล้วประมาณ 300-400 ปี จากเดิมมีการแสดงที่มณฑลฮกเกี้ยนของประเทศจีน ต่อมาชาวจีนจากมณฑลฮกเกี้ยนได้อพยพมาอาศัยอยู่ในเกาะไต้หวัน ประเทศไต้หวัน ชาวจีนอพยพจึงนำเอาภาษาประเพณีวัฒนธรรมและศาสนาติดตัวจากแผ่นดินแม่มาด้วย หนึ่งในประเพณีนั้นก็คือ ศิลปะการแสดงชุด “หลง เฟิ่ง ซื้อ” สำหรับชุดการแสดงนี้มีมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1895 และเป็นที่นิยมในช่วงปี ค.ศ.1912-1960 แต่ปัจจุบันหาชมแทบไม่ได้แล้ว การแสดงชุดนี้จะมี 1 หงส์ 1 มังกร 5 สิงโต เป็นสัญลักษณ์แห่งความโชคดี ปัจจุบันอาจารย์อู่เติ้งชิง จากประเทศไต้หวัน ได้อนุรักษ์วัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิมของฮกเกี้ยนไว้สืบสานต่อรุ่นสู่รุ่น เปรียบคือชุด หลง เฟิ่ง ซื้อนำเอาสิ่งของมงคลทั้ง 3 ชนิด มาร่วมแสดงที่บ่งบอกว่าเป็นเรื่องราวและเรื่องเล่าแฝงอยู่ในนั้นด้วย สิงโตฮกเกี้ยนจะมี สีเขียว มีหน้าตาค่อนข้างดุดัน ยังมีตัวแสดงยั่วให้สิงโตโมโห เรียกว่า “ซื้อกุ่ย” ตำนานเล่ากันว่า เจ้าบนฟ้าอยากจะทดสอบว่า สิงโต จะมีความอดทนขนาดไหน ถ้ามีความอดทนดี ไม่ขี้โมโห เจ้าบนฟ้าก็จะดลบันดาลให้สิงโตเป็นเทวดา จึงได้ส่ง “ซื้อกุ่ย” “มังกร” และ “หงส์” มาต่อสู้และยั่วให้สิงโตโมโหและท้าให้บาดเจ็บ และทดสอบว่าสิงโตจะมีความดุร้ายหรือไม่

เพื่อพิจารณาว่า จะดลบันดาลให้เป็นเทวดาหรือไม่ การแสดงสิงโตหรือ “หลง เฟิ่ง ซื้อ” จะเห็นการยั่วยุการต่อสู้ของ “ซื้อกุ่ย(ผีเด็ก), หลง(มังกร), เฟิ่ง(หงส์), กับสิงโต ตลอดศิลปะการแสดงอีกชุดของการแสดงคือ นักรบมาสู้กับสิงโต และฆ่าสิงโตซึ่งภาษาจีนเรียกว่า “ชาชิง” แปลว่า “ฆ่าเขียว” หรือฆ่าสิงโตเขียว





ชื่อตัวละคร จากซ้ายไปขวา เฟิ่ง (หงส์), สิงโตฮกเกี้ยน (สิงโตเขียว), ซื้อกุ่ย (ผีเด็ก), หลง (มังกร)

ประวัติศาสตร์ของเรื่องนี้ คือ ราชวงศ์หมิง ของคนจีนเชื้อสาย “ฮั่น” ราชวงศ์สุดท้ายของชาวจีนเชื้อสายแมนจูถูกโค่นล้มไปแล้ว ชาวแมนจูก็สถาปนาราชวงศ์ใหม่ขึ้นมาเรียกว่า “ราชวงศ์ชิง” แปลว่า “ไส” (ราชวงศ์จีนที่ผู้ชายไว้เปีย) เกาะไต้หวันเป็นพื้นที่สุดท้ายที่ชาวแมนจูเอาชนะได้ หลังจากที่ชาวเกาะไต้หวันพยายามต่อสู้มาหลายปี แต่ในที่สุดก็ถูกรวบเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของราชวงศ์ชิง ถึงแม้จะอยู่ภายใต้อาณัติของราชวงศ์ชิง แต่ชาวฮั่นในมณฑลฮกเกี้ยนและเกาะไต้หวันก็ยังคงต่อสู้ต่อไป จึงคิดทุกวิถีทางที่จะต่อสู้กับราชวงศ์ชิง แม้กระทั่งศิลปะการแสดงมังกรที่ชื่อว่า “หลง เฟิ่ง ซื้อ” ก็เช่นกัน การแสดงสิงโตฮกเกี้ยนจึงมีตอนที่มีนักรบต่อสู้กับสิงโต ที่มีสีเขียวนั้นมีนัยยะแอบแฝงว่า “ฆ่าพวกชิง” หรือพวกแมนจูที่เป็นผู้ปกครองของราชวงศ์ชิงนั่นเอง ในช่วงหลัง ๆ ของราชวงศ์ชิง ประเทศจีนอ่อนแอมาก โดยเฉพาะช่วงที่พระนาง “ซูสีไทเฮา” มีอำนาจปกครองประเทศจีน แผ่นดินจีนถูกชาวต่างชาติตะวันตกหรือแม้กระทั่งญี่ปุ่น ซึ่งเดิมแล้วเลียนแบบเกือบทุกอย่างจากประเทศจีน ก็รุมกันมารุกรานประเทศจีนเสมอ แต่การต่อสู้นั้นจีนมักจะแพ้ทุกครั้ง ต้องสูญเสียแผ่นดิน และเงินทอง เสียค่าปรับปฏิกรรมสงคราม จึงทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่เดือดร้อน ยากจน แร้นแค้น ประชาชนมีความเกลียดชังผู้ปกครองมาก จึงทำให้การแสดงสิงโตแบบ “ชาชิง” (ฆ่าชิง) ประกอบด้วยได้รับความนิยมในหมู่ชาวฮกเกี้ยนในมณฑลฮกเกี้ยนและชาวฮกเกี้ยนในเกาะไต้หวันมากขึ้น มีการแสดงต่อเนื่อง จนหลังจากพรรคคอมมิวนิสต์จีนปกครองประเทศจีน การแสดงสิงโตฮกเกี้ยนแบบมีครบถ้วนเช่นเดียวกันสมัยโบราณ ก็ค่อย ๆ จางหายไป ปัจจุบันการแสดงที่ครบถ้วนแบบโบราณที่สุดก็คือ แบบการแสดงของสำนัก “เต้ออี้ถัง” ในเกาะไต้หวันของอาจารย์อู่เติ้งซิง ที่ถูกนำมาใช้เป็นต้นแบบให้กับคณะสิงโตฮกเกี้ยนเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ (เต้ออี้ถัง)

คณะนี้จึงได้ถือกำเนิดขึ้นเป็นคณะแรกและคณะเดียวในจังหวัดนครสวรรค์ และหนึ่งเดียวในประเทศไทย ได้ดำเนินการต่อเนื่องเป็นปีที่ 7
(ที่มา: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์)

จุดเริ่มต้นในการก่อตั้ง “คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ” ในนครสวรรค์

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการก่อตั้งคณะสิงโตฮกเกี้ยน มีจุดเริ่มต้นที่สำคัญและน่าสนใจที่บอกเล่าความเป็นมาของแนวความคิดในครั้งนั้น ชื่อของคุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ ที่ถือได้ว่า เป็นผู้มีส่วนสำคัญที่จุดประกายความคิดในสืบค้นเรื่องราวศิลปะการแสดงสิงโตฮกเกี้ยนให้ เต้ออี้ถัง นครสวรรค์

จากการพูดคุยกับคุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ เป็นลูกหลานของชาวไทยเชื้อสายจีนกวางตุ้ง ปัจจุบันเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นกรรมการ และเลขานุการสมาคมกว๋องสิว ซึ่งอาจถือได้ว่า เป็นผู้จุดประกายความคิดที่จะนำสิงโตฮกเกี้ยนเข้ามาแสดงในงานตรุษจีนนครสวรรค์ เพื่อให้ครบ 5 ภาษา ได้นำเรื่องเสนอกับประธานเถ่านั้งปีที่ 101 คือ ดร.ประกิต ณรงค์ตะณุพล ได้เห็นชอบด้วย จึงเริ่มศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลสิงโตฮกเกี้ยน พบว่า เป็นที่นิยมกันมากที่ประเทศไต้หวัน ที่เมืองจีนแทบไม่มีเลย จึงตัดสินใจเดินทางบินไปไต้หวัน ไปศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปะการแสดง เพื่ออย่างน้อยได้ขึ้นโชว์ในวันพิธีเปิดงานตรุษจีนปี 101 ให้ได้ก่อนดังที่ตั้งใจไว้ ในวันเลี้ยงขอบคุณงานตรุษจีน คุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ ก็บอกว่าที่ผมทำมานี้ใช้เงินส่วนตัวบินไปซื้อหัวสิงโตมา ขอยกหัวสิงโตนี้ให้กับมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้า-แม่ปากน้ำโพเป็นผู้ดูแลไปก่อน เพราะว่าต่อไปถ้าเกิดมีการตั้งคณะหรือมีอะไร สานต่อนั้น ผมคิดว่าให้อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของมูลนิธิส่งเสริมฯ จะดีที่สุด เป็นกลางที่สุด พอเข้าปี 102 (พ.ศ.2561) ก็ได้รับการติดต่อมาว่าเห็นควรสานต่อแต่ยังไม่มีใครทำ คุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ จึงฟอร์มทีมคณะสิงโตฮกเกี้ยนขึ้นมาเป็นครั้งแรกแล้วให้เดินแห่ในงานตรุษจีน เหมือนกับคณะสิงโตอีกคณะหนึ่ง แต่เป็นคณะสิงโตฮกเกี้ยน โดยให้เด็กคณะสิงโตกว๋องสิวหรือว่าสิงโตกวางตุ้งเข้ามาช่วยก่อน จากนั้นคุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ เดินทางไปไต้หวันอีกครั้ง เพื่อไปซื้อหัวสิงโตมาเพิ่มอีก 2 หัว คือหัวสีแดงกับหัวสีทองออกเดินแห่เป็นครั้งแรก

ในปี พ.ศ.2560 ตรงกับคณะกรรมการเถ่านั้งปี 101 คณะกรรมการตรุษจีนปีนั้นเป็นผู้บรรจุสิงโตฮกเกี้ยนเป็นปีแรก โดยที่สมาคมกว๋องสิวเป็นผู้บริหาร ออกขบวนแห่จึงครบ 5 ภาษาเป็นปีแรก หลังจากจบงานแห่ หัวสิงโตได้ถูกส่งมอบให้กับองค์เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ แล้วส่งมอบต่อให้กับมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ถัดมา ปี พ.ศ.2561 คุณวรพล ภัทราคณานนท์ เป็นกรรมการเถ่านั้งปี 102 รับหน้าที่สานต่อ ก็ได้เป็นหัวขบวนเลย ด้วยความพยายามของ คุณวรพล ภัทราคณานนท์ และเพื่อนเถ่านั้ง ปี 99 ช่วยกันค้นหาประสานผ่านช่องทางอินเตอร์เน็ต พบว่า “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” จากสำนัก เต้ออี้ถัง

ไต้หวัน เป็นบุคคลที่มีความสามารถและมีชื่อเสียงโด่งดังที่ไต้หวัน จึงตัดสินใจเดินทางด้วยใช้งบส่วนตัวบินไปตามหา “เหล่าซืออู่เต้งชิง” เพื่อเชิญมาสอนศิลปะการแสดงที่มีอัตลักษณ์ดั้งเดิมรูปแบบสมัยโบราณของชาวจีนฮกเกี้ยน ที่ได้อพยพมาจากมณฑลฮกเกี้ยนของประเทศจีน มายังเกาะไต้หวัน จากนั้น “คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ” ได้เกิดเป็นคณะแรกคณะเดียวในจังหวัดนครสวรรค์ และหนึ่งเดียวประเทศไทย

“สมัยคณะกรรมการเถ่านั้งปีที่ 100 โดยคุณณัฐญาวดี ประโยชน์กุลนันท์ (เจ๊แดง) ร้านรุ่งประโยชน์เฟอร์นิเจอร์ เป็นประธานคณะกรรมการเถ่านั้งในขณะนั้น ได้เชิญตัวแทนกลุ่มชาวจีน 5 ภาษาขึ้นไปบนเวทีในวันพิธีเปิดงานตรุษจีนครั้งแรก ตามแนวคิดคำว่า “โหงวซก” ขึ้นมา มีครอบครัวหนึ่งที่เป็นลูกหลานกลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยนขึ้นเวที และเกิดคำถามที่ว่า กลุ่มคนจีนฮกเกี้ยนไม่มีการแสดงสิงโตเหรอทำไมเราไม่เคยได้ยินเลย จากวันนั้นจึงเป็นการจุดประกายความคิด หลังจบงานตรุษจีน ผมเริ่มไปค้นคว้าหาข้อมูลว่า สิงโตฮกเกี้ยนมีอยู่จริงหรือไม่ ซึ่งพบว่า สิงโตฮกเกี้ยนเป็นที่นิยมอย่างมากที่ประเทศไต้หวันแต่ในประเทศจีนแทบไม่มีเหลืออยู่แล้ว เราอยากจะเริ่มนำสิงโตฮกเกี้ยนกลับมาในปี 101 นี้ โดยได้นำเสนอแนวคิดนี้กับผู้ใหญ่ ถ้าใช้สิงโตเชิญตัวแทนผู้นำแต่ละกลุ่มภาษาที่ขึ้นเวที และมีสิงโตของกลุ่มภาษาให้ครบถ้วนตรงกับแต่ละภาษา ถ้าหากมีสิงโตฮกเกี้ยนขึ้นไปด้วยนั้นจะได้ครบ 5 กลุ่มภาษาพอดี ผมได้เสนอความคิดนี้ต่อ ดร.ประกิจ ณรงค์ตะณุพล ประธานเถ่านั้งปี 101 ซึ่งท่านได้ให้โอกาสทำตามแนวคิดนี้อย่างเต็มที่ ผมติดต่อเพื่อนเป็นผู้กำกับภาพยนตร์ที่ประเทศไต้หวันให้เพื่อขอให้ติดต่อสิงโตคณะหนึ่งที่มีชื่อเสียง ขอให้พาไปดูที่โรงงานและสถานที่ฝึกซ้อมของคณะ และนั่งคุยตั้งแต่เช้าถึงเย็น ว่ามีประวัติความเป็นมาเป็นยังไง และขอให้สอนท่าเชิด สอนท่าตีกลอง เสียงกลอง แล้วขอบันทึกภาพวีดีโอเพื่อให้สามารถทำการแสดงในวันพิธีเปิดงานตรุษจีนปี 101 ให้ได้ก่อน นี่เป็นสิ่งที่ได้ทำอย่างที่คิดและตั้งใจไว้ครับ และกลับมาถึงนครสวรรค์ จากนั้นให้เด็กเชิดสิงโตกว่องสิวที่มีพื้นฐานวิชาเชิดสิงโตอยู่แล้วนั้น มาสอนวิธีการเชิดสิงโตตามแบบของฮกเกี้ยน ก็เพื่อให้แค่เดินและตีกลอง และเดินนำผู้แทนแต่ละกลุ่มภาษาขึ้นไปบนเวทีเพียงแค่นั้น ปรากฏว่าคนก็ฮือฮากันมาก เพราะว่า ไม่เคยเห็นสิงโตฮกเกี้ยนมาก่อนเลย”



วันพิธีเปิดงานตรุษจีนปี 101 มีการนำสิงโตตามกลุ่มภาษา 5 กลุ่ม เดินนำผู้แทนแต่ละกลุ่มภาษาขึ้นเทวี

"และวันเลี้ยงขอบคุณการจัดงานตรุษจีน ที่ผมใช้เงินส่วนตัวบินไปซื้อหัวสิงโตจึงขอยกหัวสิงโตนี้ให้กับมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพเลย เพราะว่าต่อไปถ้ามีการจัดตั้งคณะและสานงานต่อโดยมูลนิธิส่งเสริมฯ จะเหมาะสมดีที่สุด เพราะว่า กลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยนนั้นยังก็ไม่มีสมาคมองค์กรชมรมในการทำงานสืบทอดเหมือนกับสมาคมองค์กรอื่น ๆ และปีต่อมา ในสมัยปี 102 ก็ได้รับการติดต่อมาว่าสิงโตฮกเกี้ยนควรจะสานต่อแต่ยังไม่มีใครทำ ผมคิดการใหญ่เลยฟอร์มทีมขึ้นมาแล้วทำคณะสิงโตฮกเกี้ยนครั้งแรกเลยเพื่อร่วมเดินขบวนแห่ในงานตรุษจีน แต่เป็นคณะสิงโตฮกเกี้ยน มีการ์ดอวยพร มีธง มีป้าย มีครบทุกอย่างเลยครับ โดยให้ชาวคณะสิงโตกว๋องสิวมาช่วย แล้วผมก็เดินทางไปไต้หวันอีกรอบเพื่อไปซื้อหัวสิงโตมาเพิ่มอีก คือหัวสีแดงกับหัวสีทอง สำหรับใช้ร่วมขบวนแห่เป็นครั้งแรก"

คุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ (กลุ่มชาติพันธุ์จีนกวางตุ้ง)
(ผู้ช่วยเหรัญญิกสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์)

"ตลอดระยะเวลา 7 ปี ของการก่อตั้งคณะสิงโตฮกเกี้ยน ที่ชาวคณะสิงโตฮกเกี้ยนกำเนิดขึ้นมานั้น ต้องยกเครดิตกับ คุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ (โกนะ) เลยครับ เพราะที่ผ่านมานี้ต้องไฮไลท์เรื่องราวที่เป็นจุดเริ่มต้นของที่มาที่ไปที่สำคัญของคณะเรา ผมเพียงมาเป็นผู้สานต่อและพัฒนาเพื่อให้ดีขึ้น"

"ผมเองได้ศึกษาเกี่ยวกับสำนักเต้ออี้ถัง ประเทศไต้หวัน จากอินเตอร์เน็ต และได้มีการติดต่อเป็นภาษาจีน ส่งแชทไป พิมพ์ภาษาจีนแปลเป็นภาษาอังกฤษบ้าง แล้วก็ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับสิงโตฮกเกี้ยนด้วยใจรักและแสดงถึงความทุ่มเท ผมรับมอบหมายจากสมาคมกว๋องสิวและได้เข้าร่วมเป็นกรรมการก่อตั้ง ขณะนั้นก็ได้เปิดตัวขึ้นในปี "โหงวซก" โดยตั้งใจปวารณาตัวในการทำงานสืบสานทางวัฒนธรรมต่อหน้าอาม่า

ว่าจะแจ้งเกิดคณะสิงโตฮกเกี้ยนให้ได้ ในวาระคณะกรรมการเถ่านั้ง ปี 103-104 ตรงกับ ปี พ.ศ.2562 จากนั้นมาคนก็เริ่มรู้จักสิงโตฮกเกี้ยนได้ติดต่อประสานงานกับ **“เหล่าซืออู่เติ้งชิง” จากสำนักเต้ออี้ถัง ประเทศไต้หวัน** ให้มาสอนการเชิดสิงโตที่นครสวรรค์”

คุณวรพล ภัทราคณานนท์
หัวหน้าคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

มีเรื่องเล่าที่น่าตื่นเต้นที่เหล่าซือเล่าถึงอาจารย์ของเขา ซึ่งเป็นคนจีนแต้จิ๋ว อพยพมาอยู่ที่เกาะไต้หวัน ท่านก็เล่าให้ฟังว่า แต่อาจารย์ของเหล่าซืออู่เติ้งชิง ท่านนี้เสียชีวิตไปแล้ว เขาเคยทำนายไว้ว่า “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” ในภายภาคหน้าแต่ไม่รู้กำหนด ปี พ.ศ.ใด ที่จะต้องบินมาทางแถบเมืองไทย แต่ไม่รู้ว่าที่ไหน เพื่อมาถ่ายทอดวิชาให้กับประเทศไทย ก็คือสิ่งที่อาจารย์เขาได้เคยกล่าวไว้ และแล้วเขากับผมก็ได้พบและติดต่อประสานงานกัน เป็นเรื่องที่คนจีนเขาเรียกว่า “ชะตาชีวิตลิขิตมาแบบนี้” ต้องมารู้จักกับผม แล้วผมเองก็ตามหาเขา เหล่าซืออู่เติ้งชิง เล่าให้ฟังอีกว่า ก่อนหน้านั้นที่ยังไม่ได้รู้จักกัน ไม่รู้เป็นอะไร ทุกอาทิตย์จะต้องพาครอบครัวไปกินอาหารไทย ชอบกินต้มยำกุ้ง ขับรถจากเมืองยุ่นหลินโดยมีระยะทางกว่าร้อยกิโล จนมารู้จักกับผม

คุณวรพล ภัทราคณานนท์ หรือลุงไหล เป็นชื่อที่เด็กในคณะเรียกจนติดปาก เล่าถึงที่มาของการเชิญเหล่าซือจากสำนักเต้ออี้ถึงมาสอนที่นครสวรรค์ ซึ่งค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ของไต้หวันที่มีคณะสิงโตทั้งทางเหนือ กลาง และใต้ แต่ละที่ล้วนแต่มีอาจารย์เก่งมีความสามารถในด้านนี้ ผมก็ศึกษาทางอินเตอร์เน็ตมาหลายเดือน ค้นหาภาพต่าง ๆ ผมเกิดสะดุดภาพของเขา “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” เขาเป็นคนเก่ง และอาจกล่าวได้ว่าเป็นมือหนึ่งของการทำตุ๊กตาหุ่นโคมไฟ ที่ชนะเลิศการประกวดอย่างต่อเนื่อง เป็นคนที่มีหัวศิลปะที่นำความรู้และประสบการณ์ไปสอนให้กับเด็กในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สอนวิชาศิลปวัฒนธรรมสิงโตฮกเกี้ยน ผมเลยตัดสินใจเลือกเหล่าซือคนนี้เลย ใช้เงินส่วนตัวบินไปที่ไต้หวันแล้วเชิญมาสอน และนัดวันที่เหล่าซืออู่เติ้งชิงบินมานครสวรรค์ ตอนที่เหล่าซือมาสอนครั้งแรกนั้นเขายังเป็นหนุ่ม อายุเพียง 37 ปี ซึ่งก็ผ่านมา 6 ปีแล้ว ประกอบกับปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ยังไม่สามารถเดินทางมาสอนศิลปะการแสดงการเชิดสิงโตได้อย่างต่อเนื่อง



“เหล่าซืออู่เติ้งชิง” จากสำนักเต้ออี้ถัง





กิจกรรมสอนวิชาศิลปะวัฒนธรรมสิงโตฮกเกี้ยนให้กับเด็กในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไต้หวัน
ที่มาเว็บไซต์ : https://baodao.setn.com/news/1452510





ท่าและอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง/เชิดสิงโตฮกเกี้ยน

องค์ประกอบที่ใช้ในการแสดงสิงโตฮกเกี้ยน ประกอบด้วย หัวสิงโตฮกเกี้ยน 5 หัว มีหงส์ 1 ตัว กิเลน 1 ตัว และผีเด็ก 1 ตัว ในส่วนของเครื่องดนตรีประกอบด้วย กลองแฉ เหล็ง คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ มีจำนวน 3 ชุดการแสดง ดังนี้

การแสดงชุดที่ 1 ซาชิง

เป็นการแสดงที่ใช้เล่าเรื่องเปรียบเทียบอิงตามประวัติศาสตร์ว่า เป็นฉากการแสดงของนักรบที่จะต้องฆ่าชิง คือ ฆ่าสิงโตเขียว โดยใช้สัญลักษณ์ของสิงโตเขียวเปรียบเทียบคือราชวงศ์ชิง และนักรบนั้นเปรียบเสมือนเป็นชาวฮั่น



การแสดงชุด“ซาชิง” เป็นการรำการใช้อาวุธของนักรบ ยุคราชวงศ์หมิงของชาว “ฮั่น” ฝึกฝนวิทยายุทธ์ ฝึกกังฟู เพื่อมาฆ่าสิงโต

การแสดงชุดที่ 2 หลง เฟิ่ง ซื้อ

เป็นการแสดงที่นำเอาสิ่งมงคลทั้ง 3 ชนิดมาร่วมแสดง เนื้อหาเป็นการเล่าเรื่องด้วยตัวละครสำคัญได้แก่ สิงโตฮกเกี้ยนจะมีสีเขียว มีหน้าตาค่อนข้างจะดุดัน มีตัวละครเป็นเด็กผู้ชายที่แสดงยั่วให้สิงโตโมโห เรียกว่า “ซื้อกุ่ย” หรือผีเด็ก ตำนานเล่ากันว่า เจ้าบนฟ้าอยากจะทดสอบว่า สิงโตจะมีความอดทนขนาดไหน ถ้ามีความอดทนดี ไม่ขี้โมโห เจ้าบนฟ้าก็จะดลบันดาลให้สิงโตเป็นเทวดา จึงได้ส่ง “ซื้อกุ่ย” “มังกร” และ “หงส์” มาต่อสู้และยั่วให้สิงโตโมโหและทำให้บาดเจ็บ เพื่อให้ผ่านบททดสอบและสามารถดลบันดาลให้เป็นเทวดา



การแสดงชุดหลง เฟิ่ง ซื้อ เป็นตำนานของชาวฮกเกี้ยนที่มีมา 300-400 ปีแล้ว
เป็นการแสดงที่นำเอาสิ่งมงคลทั้ง 3 ชนิดมาร่วมแสดง



“หลง” (มังกร/กิเลน) ผู้ยั่วยุสิงโต



“เฟิ่ง” (หงส์) ผู้ยั่วยุสิงโต



“ซื้อกุ่ย” หรือผีเด็ก ตัวแสดงตามตำนานที่เจ้าบนฟ้าส่งลงมาต่อสู้และยั่วยุให้สิงโตโมโหและทำให้บาดเจ็บ
เพื่อทดสอบว่าสิงโตจะมีความดุร้ายหรือไม่

การแสดงชุดที่ 3 พิธีกรรม 8 ทิศ

คือ การเล่นอุปกรณ์ที่จะกระโดดขึ้นไปข้างบน จีนกลางเรียกว่า ปีะกั้ว แต้จิ๋วเรียกว่า โป๊ยก่วย ลักษณะเป็นยันต์แปดทิศ ที่นิยมมีไว้ตามบ้านเรือน โดยจะติดยันต์แปดทิศไว้หน้าบ้าน เพื่อสะท้อนสิ่งไม่ดีออกไป เป็นการแสดงพิธีกรรมที่เวลาไปเปิดห้างร้าน สถานที่ต่าง ๆ จะเป็นการปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย



การแสดงพิธีกรรม 8 ทิศ คือ การเชิดสิงโตฮกเกี้ยนที่จะต้องกระโดดขึ้นไปข้างบนอุปกรณ์คล้ายยันต์แปดทิศ

กิจกรรมส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมจีนที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือขององค์กรชุมชนจีนและทุกภาคส่วนของชาวตลาดปากน้ำโพในงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ในอดีตเกิดจากความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม โดยเฉพาะความเป็นลูกหลานชาวจีนเท่านั้น ที่เข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณี และสืบสานอนุรักษ์ศิลปะการแสดงสิงโต แต่ปัจจุบันด้วยสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจนำมาสู่การปรับเปลี่ยนทั้งนโยบายของคณะกรรมการบริหารสมาคมองค์กรจีนต่าง ๆ และการสร้างมีส่วนร่วมของกิจกรรมการส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมจีน ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายและคิดต่อยอดเพื่อให้เกิดการสนับสนุนส่งเสริมการสอนวิชาศิลปะการแสดงวัฒนธรรมสิงโตฮกเกี้ยนให้กับเด็กในโรงเรียนของจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อการอนุรักษ์สืบสานทางวัฒนธรรมด้านศิลปะการแสดงสิงโต รวมทั้งการแสดงด้านอื่น ๆ

หากสถาบันการศึกษาทุกระดับชั้น สามารถบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนศิลปะการแสดงเพื่อการอนุรักษ์สืบสานทางวัฒนธรรมให้ดำรงอยู่สืบไปในสังคมชุมชน สิ่งเหล่านี้จะเป็นการเรียนรู้อยู่ร่วมกันแบบผสมผสานในสังคมที่ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและประเพณี ทำให้เกิดการเชื่อมต่อ และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมแต่ละกลุ่มขึ้น กลายเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่ยอมรับใช้ร่วมกันอย่างลงตัว

จะเห็นว่าทุกกลุ่มทุกฝ่ายล้วนมีการตื่นตัว และขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องในเรื่องของการมีบทบาททางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลให้เศรษฐกิจในจังหวัดนครสวรรค์มีการขับเคลื่อน และเติบโตไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ล้วนเป็นพลังสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนงานด้านการอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครสวรรค์ ต่อไป

The Hokkien Lion Dance Troupe, Te Yi Tang, Pak Nam Pho Nakhon Sawan

Beliefs about Lions in Chinese History and Culture: The Five-Language Lion of Pak Nam Pho

Ancient Chinese beliefs hold that the lion was the progeny of a dragon, possessing the greatest power and strength among all dragon offspring. Entrusted by the heavens as a guardian, the lion is thus regarded as a symbol of power, bravery, and loyalty. Furthermore, it is believed that the lion is a sacred creature, with its roar capable of warding off malevolent spirits and evil entities.

In Chinese culture, the lion is considered an auspicious animal. The Cantonese community, in particular, employs lion dances during the New Year to bestow blessings upon each other, especially within the Pak Nam Pho Market. The customary Cantonese greeting, “daai gaa daai lei faat coi seon ji”, translates to “wishing you prosperity and success in business”. Today, lion parades are prevalent at significant Chinese events, including shrine inaugurations, new building ceremonies, and other auspicious occasions, to attract good fortune for the event and its organizers.

Distinctive lion head designs have been developed by the Hainan Chinese, setting them apart from other Chinese groups. One notable performance is the “Hainan Golden Tiger,” which features a single tiger among four lions. This dramatic display, accompanied by stirring musical instruments, narrates the tale of “the tiger eats the child.”



Figure 1



Figure 2



Figure 3



Figure 4



Figure 5

Figure 1 Hakka Chinese lion (Ke-jia) or Hakka Golden Lion

Figure 2 Cantonese lion or Kwong Siew lion

Figure 3 Hainanese tiger or Hainanese Golden Tiger

Figure 4 Peking Lion or Guangzhou

Figure 5 Hokkien lion or Hokkien Lion, Te Yi Tang



Hokkien Lion Dance, Hokkien Lion Dance Troupe, Te Yi Tang, Nakhon Sawan

Characteristics of the Hokkien Lion head

The “Hokkien Lion Head” is characterized by its fierce appearance, featuring a predominantly green lion face with bat-like ears. It includes a figure known as “Suekui”, who antagonizes the lion. Consequently, the training for this performance involves aggressive Kung Fu-style movements, often conducted in remote rural areas for purposes such as deity worship, physical exercise, or military training. The lion's head is adorned with a large mirror on its forehead and smaller mirrors on its cheeks. It also features an octagonal talisman and a Yin-yang symbol on top. The whiskers and mane of the lion symbolize heaven and earth, while the lion fights represent the struggle between good and evil. This form of lion dance was introduced to Thailand in 2017 (B.E. 2560) at Pak Nam Pho, where it has become an integral part of the Chao Pho[1] Chao Mae[2] Pak Nam Pho Procession Festival.

[1] God

[2] Goddess

The colors of the lion's head reflect the five elements of Taoist beliefs. Yellow, symbolizing earth is placed at the center; green, representing wood, is positioned in the east; red, denoting fire, is located in the south; white, representing metal, is in the west; and black, signifying water, is in the north. The large mirror on the lion's forehead symbolizes heaven and earth. The lion fights, embodying the battle between good and evil, resonate with the Hokkien belief that “one must fight to win”. This philosophy has inspired Hokkien descendants worldwide to strive for personal and communal advancement.

This cultural tradition, developed collaboratively by the ancestors of the five Chinese groups speaking five languages, reflects themes of power, bravery, and loyalty through the art of lion dancing. The objective is to preserve and transmit this heritage to future generations. Participation in or viewing lion dance performances is believed to bring auspiciousness, prosperity, and success in business. Additionally, it is thought that deities and sacred beings offer protection from danger and prevent misfortune. The performances symbolize auspicious beginnings and the strength to combat evil. In Nakhon Sawan, where lion dances representing all five languages are practiced, the tradition is considered particularly auspicious. Descendants of Nakhon Sawan are encouraged to uphold and continue this rich cultural tradition.

Hokkien lion dance or green lion, Te Yi Tang, Pak Nam Pho, Nakhon Sawan



Hokkien Lion Dance or Green Lion, Te Yi Tang, Nakhon Sawan

The green lion, known as the “Hokkien Lion”, is associated with the Hokkien Chinese community. This form of lion dance originated during the Qing Dynasty and was relatively uncommon. It is believed that the Manchus created this type of lion. Following the fall of the Qing Dynasty and subsequent revolutionary upheavals, the green lion performance tradition faded from China. However, it was carried across the strait to Taiwan in the 18th century by early settlers, who were often boat people engaged in challenging occupations. The training for this lion dance involves aggressive Kung Fu-style movements, typically practiced in remote rural villages for purposes such as deity worship, physical exercise, or military training.

In northern China, lion heads traditionally feature an open mouth, whereas in the southern regions, the lion head is designed to be robust and sturdy, serving as a protective shield against bandits. The Hokkien lion head is distinguished by its use of five colors, each corresponding to one of the five elements in Taoist beliefs: Yellow, representing earth, is central; green, symbolizing wood, is located in the east; red, denoting fire, is placed in the south; white, representing metal, is found in the west; and black, signifying water, is situated in the north.

The lion head is adorned with a large mirror on its forehead, symbolizing heaven and earth. The lion's performance symbolizes the battle between good and evil. This particular lion head was introduced to Pak Nam Pho Market in Nakhon Sawan Province, Thailand, in 2017 (B.E. 2560). This year marked the inaugural presentation of lion dances performed by all five language groups.

The Hokkien Chinese people’s traditional performing arts, including the conservation and revival of the Hokkien lion dance, reflect a model of cultural preservation. These performances, passed down from Taiwanese Hokkien Chinese immigrants, have been transmitted to overseas Chinese descendants in Pak Nam Pho Market, thereby sustaining this rich tradition.

The History of the Hokkien Lion Dance Troupe, Te Yi Tang:

The Hokkien Lion Dance Troupe, Te Yi Tang, began participating in the annual Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho Procession during the 2017-2018 festival, organized by the Pak Nam Pho Festival Committee, also known as Thaonang. The Nakhon Sawan Kwong Siew Association was responsible for the artistic performances. This year marked a significant milestone as it was the first time that lion dance performances from five different ethnic groups or languages were incorporated into the procession. This event represented the first and only instance in Thailand where lion dance performances from such a diverse range of ethnic groups were showcased collectively.

In 2018, the Nakhon Sawan Kwong Siew Association transferred the management of the Hokkien Lion Dance Troupe to the Foundation for the Promotion of the Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho Procession. The foundation then engaged Master Wu Deng Xing from Taiwan to teach traditional Hokkien performing arts. These arts, which originated in the Hokkien Province of China, were brought to Taiwan by Chinese immigrants and have since been preserved and passed down through generations.

The traditional Hokkien performing arts date back approximately 300-400 years, beginning in the Hokkien Province of China. Chinese immigrants who settled in Taiwan carried with them their language, customs, culture, and religious practices. One notable custom is the traditional opera costume set known as “Long Feng Si”, which dates back to 1895 and was widely popular from 1912 to 1960. Although performances featuring this costume set are now rare, they once included one phoenix, one dragon, and five lions, all symbols of good fortune.

Currently, Master Wu Deng Xing continues to preserve the original culture of Hokkien performing arts. This tradition involves an ensemble that combines the auspicious elements of the phoenix, dragon, and lions to convey stories and hidden narratives. The Hokkien lion, characterized by its green color and fierce appearance, often features a character called “Siguai” who teases the lion to test its resilience. According to legend, celestial beings sought to test the lion's endurance by sending “Siguai”, along with the

dragon and phoenix, to provoke the lion. If the lion remained calm and did not lose its temper, it would be elevated to deity status. The lion dance, or “Long Feng Shi”, showcases a provocative battle between “Siguai” (ghost child), Long (dragon), Feng (phoenix), and the lion. Another performance set features a warrior fighting and “killing” the lion, referred to in Chinese as “Sha Qing”, meaning “killing the green” or “killing the green lion”.





The characters depicted from left to right are as follows: Feng (Phoenix), Hokkien Lion (Green Lion), Siguai (Ghost Child), and Long (Dragon).

The historical context of this performance traces back to the Ming Dynasty, the last Han Chinese dynasty, which was overthrown by the Manchu lineage. The Manchus established the Qing Dynasty, meaning “pure”, and implemented a distinctive cultural practice such as the queue hairstyle. Taiwan, after years of resistance, eventually fell under Qing control and became part of the dynasty. Despite the Qing Dynasty's dominance, Han Chinese in the Hokkien province and Taiwan continued their resistance against Qing rule. One of their methods of resistance was through the dragon dance performance known as “Long Feng Si”. The Hokkien lion dance thus includes scenes of warriors battling a green lion, symbolizing the act of “killing the Qing”, referring to the Manchu rulers of the Qing Dynasty.

During the latter part of the Qing Dynasty, China experienced severe weakness, particularly under the rule of Empress Dowager Cixi. The country faced frequent invasions

by Western powers and Japan, which had adopted many aspects of Chinese culture. These conflicts resulted in significant losses of territory and wealth, as well as the payment of war reparations, leading to widespread hardship and poverty. Consequently, there was growing animosity towards the Qing rulers among the populace. The lion dance style known as “Sha Qing” (killing the Qing) became increasingly popular among the Hokkien people in Hokkien Province and Taiwan during this period.

Despite its decline after the Communist Party's rise to power in China, the traditional Hokkien lion dance has been preserved by the “Te Yi Tang” school in Taiwan, under the guidance of Master Wu Deng Xing. This style was adopted by the Hokkien Lion Dance group, Te Yi Tang, in the Pak Nam Pho Shrine. Now in its seventh year of performances, this group remains unique in Nakhon Sawan Province and Thailand, preserving this traditional art form.

(Written by the Nakhon Sawan Provincial Cultural Office)

The beginning of the establishment of the Hokkien Lion Dance Troupe, Te Yi Tang, Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho in Nakhon Sawan.

The establishment of the Hokkien Lion Dance Troupe, Te Yi Tang, has a significant and intriguing background. Mr. Nawaphan Hemchatwirun emerges as a key figure who initiated the idea to research the Hokkien lion dance performance for Te Yi Tang in Nakhon Sawan.

According to Mr. Nawaphan Hemchatwirun, a descendant of Thai people of Cantonese Chinese descent and currently serving as a committee member and secretary of the Kwong Siu Association, he was instrumental in bringing the Hokkien lion dance to the Chinese New Year celebrations in Nakhon Sawan. He introduced the concept to Dr. Prakit Narongtanupol, chairman of the 101st Tao Nang year, who approved it. Following this, Mr. Hemchatwirun began researching the Hokkien lion dance and discovered that, although it was nearly extinct in China, it remained highly popular in Taiwan. Consequently, he traveled to Taiwan to learn more about its history and performing arts

with the intention of featuring the Hokkien lion dance at the 101st Chinese New Year celebration's opening ceremony. Mr. Nawaphan Hemchatwirun stated, “I used my own funds to fly and purchase the lion head. I wish to donate this lion head to the Foundation for the Promotion of Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho Procession Festival for safekeeping. If a lion dance troupe is established in the future, I believe it should be managed by the Foundation for the Promotion of Traditions.” As no one else took on the task, Mr. Hemchatwirun was invited in the year 102 (2018) to continue the effort. He then established the Hokkien Lion Dance Troupe for the first time, distinguishing it as a unique Hokkien Lion Dance Troupe among others. Initially, he enlisted young people from the Kwong Siew, or Cantonese Lion Dance Troupe, to assist him. Subsequently, Mr. Hemchatwirun made a second trip to Taiwan to purchase two additional lion heads—one red and one gold—so that they could participate in the procession for the first time.

In the year 2560 B.E. (2017), corresponding to the 101st year of the Thaonang Committee, the Chinese New Year Committee introduced the Hokkien lion dance for the first time. The Kwong Siew Association managed the event, resulting in the parade featuring lion dances from five different languages for the first time. After the parade, the lion head was handed over to the Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho Association and subsequently to the Foundation for the Promotion of the Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho Procession Festival.

In the following year, 2018 (2561 B.E.), Mr. Woraphon Phatarakananon, a member of the Thaonang Committee for the 102nd year, took on the responsibility of continuing the tradition and leading the parade. With the assistance of Mr. Woraphon Phatarakananon and his colleagues from the 99th-year Thaonang Committee, they conducted an online search and discovered that “Master Wu Deng Xing” of the Te Yi Tang School in Taiwan was a highly skilled and renowned figure in Taiwan. They decided to use their own funds to travel and invite Master Wu Deng Xing to teach the traditional performance arts of the Hokkien Chinese, who had migrated from Fujian Province in China to Taiwan. As a result, the Hokkien Lion Dance Troupe of Te Yi Tang, Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho, became

the first and only troupe of its kind in Nakhon Sawan Province and the only one in Thailand.

During the centennial year of the Thaonang Committee, Ms. Nattayawadee Payotkulnan (also known as Jae[3] Daeng) of Rung Prayot Furniture Store, who served as the committee chair at that time, invited representatives from the five-language Chinese community to the stage on the opening day of the Chinese New Year event. This initiative aligned with the concept of 'Ngou Sok'. On stage, a Hokkien Chinese family inquired about the absence of Hokkien lion dances, questioning why they had not been featured before. This inquiry ignited an idea. Following the Chinese New Year event, I undertook research to determine whether the Hokkien lion dance existed and discovered that while it is highly popular in Taiwan, it is nearly extinct in China. My goal was to reintroduce the Hokkien lion dance during the 101st year. I proposed this concept to the elders, suggesting that including a Hokkien lion dance among the five language groups on stage would complete the ensemble. I presented this proposal to Dr. Prakit Narongtanupol, the president of the 101st Thaonang Committee, who fully supported the idea. Subsequently, I reached out to a filmmaker friend in Taiwan to facilitate a visit to a renowned lion dance troupe. We visited their workshop and training facilities, dedicating an entire day to discussing their history and learning the techniques of the lion dance, including movements, drumming, and drum sounds. We also recorded videos to prepare for the Chinese New Year event in the 101st year. Upon returning to Nakhon Sawan, we engaged local students with a basic understanding of Kwong Siew lion dancing to learn the Hokkien lion dance style. This preparation enabled them to perform, drum, and lead the representatives of each language group onto the stage. The response was overwhelmingly positive, as the audience had never before witnessed a Hokkien lion dance.

[3] Older sister



On the opening day of the Chinese New Year event during the 101st year, lion dances representing the five language groups led the representatives of each language group onto the stage.

"On the day of the thank-you party for the Chinese New Year event, I decided to donate the lion head, which I had personally purchased, to the Foundation for the Promotion of the Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho Procession Festival. This decision was based on the expectation that, should the foundation establish and continue the lion dance troupe in the future, it would be most suitable for the lion head to be in their possession. The Hokkien Chinese community lacked an association or club to perpetuate this tradition, unlike other organizations. In the following year, during the 102nd Thaonang Committee, I received inquiries about continuing the Hokkien lion dance, but no one had yet undertaken the task. I then initiated a major project to form the first Hokkien lion dance troupe for participation in the Chinese New Year parade. This troupe was equipped with Hokkien lion dances, greeting cards, flags, and signs—everything necessary for a comprehensive presentation. I enlisted the assistance of members from the Kwong Siew Lion Dance troupe and traveled to Taiwan once more to purchase additional lion heads, specifically red and gold, for use in the parade for the first time."

Mr. Nawapan Hemchatwirun (Cantonese Chinese Community Group)

(Board Member and Secretary of the Kwong Siew Association and Kwong Siew Lion Dance Troupe)

"Throughout the seven years of establishing the Hokkien lion dance troupe, we must acknowledge Mr. Nawapan Hemchatwirun (Ko[4] Na) for his pivotal role in highlighting the origins and beginnings of our troupe. My role has been to continue and further develop it. I conducted extensive research on the Te Yi Tang School in Taiwan through online resources, contacting them in Chinese, translating between Chinese and English. Driven by my passion and dedication, I thoroughly investigated the Hokkien lion dance. Appointed by the Kwong Siew Association, I became a founding board member when we launched the troupe during the 'Ngou Sok' year. I committed to preserving this cultural heritage before our elders, vowing to establish the Hokkien lion dance troupe. During the Thaonang Committee years 103-104, which corresponded to 2019, the Hokkien lion dance began to gain recognition. We coordinated with Master Wu Deng Xing from the Te Yi Tang School in Taiwan to come to Nakhon Sawan and teach the lion dance."

Mr. Woraphon Phatarakhananon
(Leader of the Hokkien Lion Dance Troupe)

Master Wu Deng Xing shared an intriguing story about his teacher, a Cantonese Chinese immigrant to Taiwan. Although Master Wu's teacher had passed away, he had once made a prophecy that Master Wu would, at some future, unspecified time, travel to Thailand to impart his skills. This prophecy came to fruition when Master Wu and I eventually connected and collaborated. In Chinese culture, such events are viewed as 'destiny' guiding us together. Master Wu Deng Xing also revealed an interesting detail about his life before we met. He had an unusual habit of taking his family out for Thai food every week, with a particular fondness for Tom Yum Goong[5]. He would drive over a hundred kilometers from Yunlin City specifically to enjoy this dish. It was this passion for Thai cuisine that eventually brought him to me.

[4] A father's older sister

[5] Hot and sour prawn Soup

Mr. Warapol Phattharakhananon, affectionately known as “Lung Lai” by the troupe's children, recounts the story behind inviting the Master from Te Yi Tang School to Nakhon Sawan. After extensive research into various lion dance troupes across Taiwan—spanning the north, central, and south regions—he discovered Master Wu Deng Xing, renowned for his exceptional skills and as a leading expert in crafting lantern puppets. Master Wu consistently won awards for his craftsmanship and had a strong artistic background, including teaching Hokkien lion dance cultural arts to high school students.

Determined to bring this expertise to Nakhon Sawan, Mr. Warapol used his own funds to travel to Taiwan and extend an invitation to Master Wu. At the time of his initial visit, Master Wu was just 37 years old. Mr. Warapol successfully arranged Master Wu’s visit, but unfortunately, the COVID-19 pandemic has since hindered the continuation of his teaching and lion dance performances.



“Master Wu Deng Xing” at “Te Yi Tang School”



Instruction in the art of Hokkien lion dance being provided to secondary school students in Taiwan.
Source: https://baodao.setn.com/news/1452510



Hokkien Lion Dance Performance, Te Yi Tang, Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho

Movements and Equipment Used in Hokkien Lion Dance

The Hokkien lion dance performance comprises several key elements, including five Hokkien lion heads, one Phoenix, one Kirin, and one Ghost Child. The performance is accompanied by a musical ensemble of drums and cymbals. The Hokkien Lion Dance Te Yi Tang, Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho, features three distinct performances as follows:

Performance Set 1: Sha Qing:

This performance depicts a historical narrative through a dramatic portrayal of a warrior tasked with defeating the “Qing”, symbolized by the green lion. In this context, the green lion represents the Qing Dynasty, while the warrior embodies the Han people.



The “Sha Qing” performance is a traditional dance featuring weaponry from the Ming Dynasty era of the Han people. It highlights martial arts skills and kung fu training specifically designed for combating lions.

Performance Set 2: Long, Feng, Si

This performance integrates three auspicious elements and narrates a story through key characters. Central to the story is the Hokkien lion, which is depicted in green and with a fierce demeanor. A character known as “Siguai” (or Ghost Child) provokes the lion to incite its anger. According to legend, a heavenly deity sought to test the lion's patience. If the lion demonstrated enduring patience and did not succumb to anger, it would be elevated to celestial status. Consequently, the deity sent “Siguai”, along with the “Dragon” and the “Phoenix”, to challenge and provoke the lion, inflicting injuries to assess its patience and, ultimately, to bestow upon it celestial status.



Long, Feng, and Si Performance

This Hokkien legend, which has been around for 300-400 years, is a performance that incorporates three auspicious elements.



“Long” (Dragon/Kirin), the character who provokes the lion



“Feng” (Phoenix), the character who provokes the lion



"Siguai" (Ghost Child), a character from the legend sent by the heavenly deity to provoke and challenge the lion, inciting it to anger and injury to test its ferocity.

Performance Set 3: The Eight Directions Ritual

This involves using equipment to jump upwards, known as Bāguà in Mandarin and Bóguì in Teochew. It resembles the Yant Paet Tit[6], commonly placed in homes to repel misfortune. The eight-directions talisman is often hung at the entrance of houses to ward off negative influences. This ritual performance is also conducted during the opening of shops and other establishments to dispel evil spirits.



The Eight Directions Ritual Performance is a Hokkien lion dance in which the lion must jump onto equipment resembling the Yant Paet Tit.

[6] Eight Directions Yantr or "Eight-Point Yantra.

It refers to a sacred geometric symbol in Thai culture that represents protection and balance in all directions.

The promotion and preservation of Chinese culture, as demonstrated through the collaboration of various Chinese community organizations and all sectors of the Pak Nam Pho Market community during past Chao Pho Chao Mae Pak Nam Pho Procession festivals, stem from a deep pride in their rich cultural traditions. Particularly, the descendants of Chinese immigrants have actively participated in traditional events, ensuring the continuity of lion dance performance arts. However, contemporary social and economic changes have led to adjustments in the policies of various Chinese association management committees. Efforts are now focused on enhancing participation in activities that promote and preserve Chinese culture. This shift presents both a challenge and an opportunity to further support the teaching of the Hokkien lion dance performance art to students in schools across Nakhon Sawan Province. This initiative aims to preserve and sustain the cultural heritage of lion dance performance, alongside other performing arts.

Integrating performing arts into educational curricula at all levels could greatly contribute to preserving and sustaining cultural traditions. Such efforts would encourage harmonious coexistence in a multicultural society, foster connections among different cultural groups, and lead to a newly accepted, harmonized culture.

It is evident that various groups and sectors are increasingly active and expanding their roles in social and economic spheres. This momentum has positively impacted economic growth in Nakhon Sawan Province. The progress is supported by the cooperation and unity of all sectors, including government, private industry, and the public. These collaborative efforts are crucial in promoting and sustaining cultural traditions, thereby supporting the development of creative tourism in Nakhon Sawan Province.

那空沙旺北榄坡德义堂 福建舞狮团

中国历史文化中有关狮子的信仰：“北榄坡五属”下的“五狮”

在中国传统文化中，“狮子”被称为“狻猊”，是“龙生九子”中的第五子，也是所有龙子中最具权威和力量的。作为守护者的狮子受天命，象征着权力、勇气和忠诚。此外，人们还认为狮子是尊贵的神兽，光是它的咆哮声就能驱赶邪灵和恶事。

中国海南人视狮子为瑞兽，广东人喜欢舞狮庆祝新年，而北榄坡市民则会用广东话互相祝福“大家大利发财顺意”。现在，舞狮已成为中国重大节庆活动中不可缺少的一部分，如庙会活动、新楼落成仪式以及其他喜庆活动，大家用舞狮这种形式来祈求吉祥和好运。

“四狮一虎”传说中的一虎指的就是“福建金虎”。“四狮一虎”的表演激烈、音乐悦耳，讲述了“老虎吃小孩”的故事。其中，值得一提的是，海南人所制作的虎头与众不同。







1.客家狮 也称“客家金狮”
2.广东狮 也称“广肇醒狮”
3.海南虎 也称“海南金虎”
4.北京狮 也称“广州狮”
5.福建狮也称“德义堂福建狮”

Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho
คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



那空沙旺德义堂福建舞狮团 福建狮

福建狮头的特点

“福建狮头”呈青色，它长着一对蝙蝠耳朵，造型威武雄健。福建舞狮融入了中国武术技巧，表演形式激烈，震撼人心。在偏远的村寨都能看到这种舞狮训练，舞狮可用于祭祀，也可强身健体，甚至作为部队训练项目等。福建狮额头上嵌着一面大镜子，脸颊上是一面小镜子，头顶是一张八菱的符箓和阴阳图，脖子上的标志象征着天地。福建舞狮表演还有一个激怒狮子的角色，名叫“小鬼”。它代表邪恶势力，而狮子则是正义的化身。该表演演绎了一段正义与邪恶相斗争的精彩故事。2017年（佛历2560年）福建狮首次被引进泰国，参加北榄坡春节庆典活动。

基于对道教的信仰，福建狮头一共使用了五种颜色，代表“五行”，中间的黄色代表土，右边的绿色代表木，下边的红色代表火，左边的白色代表金，上边的黑色代表水。狮子额头上装饰着一面大镜子，象征着天地。狮子则是正义的化身，驱赶邪恶势力。福建人有“敢为天下先，爱拼才会赢”的精神，也正是这种攻坚克难的魄力和愈挫愈勇的进取精神引领着福建子孙后代不断开拓创新、拼搏奋斗、努力生活，这种精神将代代相传。

通过对“北榄坡五属”及“五狮”的深入了解，一个共同思考、共同创造美好文化艺术的群体展现在我们的面前，他们通过舞狮艺术向后代传递着拼搏、勇敢和忠诚等优秀品德。中国人相信，神灵定会为前来观看舞狮表演的观众驱邪纳福，给他们带来幸福美满的生活。北榄坡人是幸运的，因为他们有“五狮”的庇护。为此，北榄坡的子孙后代必将不断传承、创新舞狮这一优秀的传统文化。

那空沙旺北榄坡德义堂福建舞狮



那空沙旺德义堂福建狮或福建青狮

“福建舞狮”也叫福建青狮，十分罕见。据说，在清朝，福建青狮是满族人发明的一种民间游戏，但随着清朝的灭亡该游戏也渐渐消失在人们的视线中。18 世纪，青狮表演跟随着移民的水手跨越海峡来到了台湾。由于他们的生活非常艰苦，所以他们的舞狮表演的动作极具爆发力和攻击性，只有在偏远的村寨才可以见到。舞狮可用于祭祀神灵，或者当作一种体育锻炼，又或者作为部队的训练项目等。

北狮头通常可以张嘴，而南狮头则较为坚硬，可用作盾牌对抗匪徒。福建狮头有五色，代表“五行”。中间的黄色代表土，右边的绿色代表木，下边的红色代表火，左边的白色代表金，上边的黑色代表水。

狮子额头上嵌着一面大镜子，象征天地，狮子代表正义，驱逐邪恶势力。2017年（佛历2560年）福建狮头首次在北榄坡市集出现，翻开了“五狮”同台演出的新篇章。

福建表演艺术原型：保持、恢复与传承福建传统舞狮表演

北榄坡福建舞狮起源于北榄坡本头公—本头公妈德义堂。2017-2018年（佛历2560-2561年）北榄坡春节游神活动理事会把福建舞狮表演纳入了北榄坡春节游神活动的名单，那空沙旺福建会馆负责该表演的各项事务。此次活动在泰国历史上规模空前盛大，汇集了“北榄坡五属”下“五狮”狮团的所有表演。随后，在2019年（佛历2561年），那空沙旺福建会馆把福建狮赠予北榄坡本头公-本头公妈文化发展慈善基金会，让其管理运营。北榄坡本头公-本头公妈文化发展慈善基金会理事瓦拉彭．帕特拉农先生曾前往台湾邀请吴邓青老师到北榄坡为学员传授舞狮技艺，因此那空沙旺福建舞狮是从古流传至今的传统舞狮表演艺术。

福建舞狮距今大约已有 300-400 年的历史，最初只在中国福建省地区表演。后来，随着福建人移民台湾，把语言、风俗习惯和宗教信仰等带到台湾，其中舞狮表演“龙凤狮”也随之传到了台湾。1895年“龙凤狮”传入台湾，于1912-1960年盛行，而今却近乎失传。来自台湾的吴邓青老师极力保留其最传统的表演形式。该表演由 1 只凤、1 只龙和 5 只狮子三种瑞兽组成，代表好运。狮子呈青色，威武凶猛，还有一个激怒狮子的角色叫“小鬼”，他们的互动使舞狮表演变得更加生动。传说，天神想要测试狮子的耐心，如果它有足够的耐心和毅力，不轻易发怒，天神就会封它为神灵。因此天神派出“小鬼”、“龙”和“凤凰”前

去试探狮子，使其变得狂暴、凶残，以此来决定狮子是否有资格成为神灵。“龙凤狮”演绎了小鬼”（恶灵） 、“龙”、“凤凰”和狮子之间激烈搏斗的精彩故事；另外一个表演是狮子与战士搏斗并将狮子杀害，叫做“杀青”或“杀狮”。





“龙凤狮”角色扮演（从左到右） ： 凤、青狮、小鬼、龙

这个故事讲述了中国古代的一段历史：明朝是汉族统治的最后一个朝代，汉族王朝被推翻之后，满族人建立了一个新的王朝，称之为“清朝”（男子扎辫子的王朝），而台湾是最后一块被满族人收服的领土。虽然台湾人多年来奋力抵抗，但台湾最终还是成为清朝疆土的一部分。尽管在清朝统治期间，但是生活在福建的汉族人和台湾人依然渴望推翻清朝宗室。他们想尽一切办法与清朝抗衡，其中包括通过表演来泄愤，名为“龙凤狮”的舞狮表演就是其中之一。其演绎了一段战士与青狮搏斗的故事，青狮暗指清朝政府，或者统治清朝的满族人。“慈禧太后”统治时期，中国衰败。中国被西方国家和日本侵略，这些国家开始模仿中国的所有东西，联手入侵中国。然而，中国战败，不得不分割领土和支付战争赔偿。这使得人民的生活苦不堪言，引起了民众的反抗，民众对统治者恨之入骨。因此，民众通过“杀清”这样的舞狮表演来发泄其对政府的

愤恨。这种表演形式在福建和台湾的汉族民众中广泛传播并流行，直到共产党执政后，才逐渐消失。最完整最古老的表演形式也渐渐消失，还能流传至今的表演只有台湾吴邓青师父的“德义堂”。北榄坡本头公-本头公妈福建舞狮团（德义堂）以其为表演根据。该舞狮团是泰国第一个也是唯一一个将其延续的舞狮团，已经持续了7年。

那空沙旺文化办公室整理

成立北榄坡本头公-本头公妈福建舞狮团（德义堂）的起源

从福建舞狮团成立的相关信息得知，那瓦彭．梅查维鲁先生是发起那空沙旺德义堂舞狮表演艺术的重要人物，其前卫的思想和发起该表演的初衷值得我们关注。

通过与那瓦彭．梅查维鲁先生的交谈，我们可以得知，他是广东华裔，目前在广肇协会担任理事和秘书长。可以说，他是引领福建舞狮加入春节庆祝活动这一思想的先驱。为了向观众展示最完整的“五狮”表演，他在第101届春节庆典会议中提议并获得了协会主席帕拉吉．那龙达努彭博士的赞同，于是他开始研究关于福建舞狮的资料，发现这一表演在台湾很受欢迎，但在中国大陆几乎没有，为了让福建舞狮在第101届春节庆祝活动开幕式上登台表演，他决定去台湾研究福建舞狮的历史和学习表演艺术。在春节答谢晚会上，帕拉吉．那龙达努彭博士说道：“我专门从台湾买回一个狮头，现将该狮头赠予本头公-本头公妈文化发展慈善基金会，让其保管，如果成立舞狮团或有举办其他活动，我认为让该慈善机构管理是最好的选择。”进入第102届（2018年）春节庆典，帕拉吉．那龙达努彭博士收到了信息，认为应该将舞狮表演继续下去，但还没有人采

取行动。因此，他创建了“福建舞狮团”。同年，该狮团第一次在春节游神活动中亮相，像其他舞狮队一样出现在游神队伍当中，但这次先由广肇狮队的队员协助完成表演。后来，帕拉吉．那龙达努彭博士再次前往台湾，购买了另外两个狮头，分别为红色和金色，并顺利完成游行。

2017年，第101届春节庆典理事会第一次将福建舞狮展示在观众视野，广肇协会作为领导，第一次完成了“五属”同庆的游神活动。活动结束后，狮头被送还给本头公-本头公妈文化发展慈善基金会。2018年，瓦拉彭．帕特拉农先生作为第102届春节庆典的理事接手狮头，他在第99届理事的帮助下，在互联网上找到了来自台湾的杰出人物德义堂师父--“吴邓青”，决定前往台湾邀请师父传授福建舞狮的传统技艺，他从福建移民到台湾的。后来，“本头公-本头公妈德义堂福建舞狮团”成立，成为那空沙旺第一个且是唯一一个福建舞狮团，也是泰国唯一的一个。

“在第100届的时候，理事会主席、繁荣家具公司董事长纳雅韦迪.帕罗约坤拉纳女士（丹姐）邀请了“北榄坡五属”的代表同登春节庆典的舞台，向外界展示了“五属”这一概念。有一个福建家庭上台，提出了一个问题：为什么没有福建舞狮表演呢？为什么我们从未听说过？从那天起，这引发了我的思考。春节活动结束后，带着福建狮是否真实存在的这个疑问我查找了福建舞狮的相关资料，得出福建狮在台湾很受欢迎，但在中国大陆几乎已经销声匿迹。我想在第101届春节庆典中把福建狮重新搬上舞台，如果以舞狮的形式邀请每种方言代表上台，正好完美的凑齐“五狮”及“五属”，于是我将这个想法告诉了前辈，得到了他们的认同。我向第101届理事会主席帕拉吉．那龙

达努彭博士提出此想法，得到了他的大力支持。于是我把精力投入到了这件事情上，我联系了在台湾担任导演的朋友，他向我介绍了一支著名的舞狮团，并带我参观了舞狮道具工厂和训练基地，我与团员们畅谈许久，我们一起探讨福建狮的历史以及表演技巧，让他们指导舞狮动作和击鼓的技法、手势。然后我录成视频，以便在第101年春节庆典上进行表演。回到那空沙旺后，我让有舞狮基本功的舞者学习福建舞狮的技巧，学习步伐和击鼓，以及引领“五属”代表上台。观众都非常兴奋，因为他们以前从未见过福建狮。”



第101届春节庆典开幕式由“五狮”领“五属”代表上台

“我非常感谢那空沙旺举办的春节新年活动，我以个人的名义买了福建狮头，现在我将此赠予本头公—本头公妈文化发展慈善基金会，因为福建华侨尚未成立任何协会，未来若成立组织和继续相关活动，将仍旧由慈善基金会来进行，他们认为这是最合适不过的了。第102届春节庆典理事会希望组建福建舞狮团，还包括准备旗帜、标牌等一系列道具，参加那空沙旺一

年一度的春节庆典活动，与广肇狮团成员一起合作，然后我又去了一次台湾，又买了两个狮头，一个红色一个金色，用于参加第一次游神活动。”

那瓦彭．梅查维鲁先生(广东华侨)
(广肇醒狮团理事兼秘书)

“福建舞狮团七年的历程中，狮团成员们无比感激那瓦彭．梅查维鲁先生(纳哥)，因为他是舞狮团的发起人，通过他的努力这个团体才得以创建，而我则有责任让团队变得更好，使之不断延续和发展。”

我从互联网上看到了台湾德义堂的一些信息，然后我用中文和英文与之联系。因为热爱，我对福建舞狮进行了深入研究。我受到广肇协会的委托，担任“五属”协会理事。那时，我在外婆面前承诺决心致力于研究文化传承工作，一定让福建舞狮重生，在第 103-104 届春节庆典上和观众亮相。之后，人们开始了解福建狮。我与德义堂的吴邓青师父取得联系，邀请他到那空沙旺传授舞狮表演技巧。

瓦拉彭．帕特拉农先生
（福建舞狮团团长）

吴邓青师父有一段有趣的令人兴奋的故事，这是一个关于他和他老师的故事，他的老师是潮州人，移居到台湾。他告诉我“不久前，这位老师已经去世了。他曾经预言，我在不久的将来会飞往泰国的某个地方传授舞狮技艺，但不知确切日期。然后，你和我联系，我们就见面了，这就是中国人所说的“缘分””，这就是吴邓青师父讲的故事。他还说，认识我之

前，每周他都会带家人从云林市驾车到一百多里外的地方吃泰国菜，因为他们都非常喜欢吃冬阴功汤。

瓦拉彭．帕特拉农先生，狮团的孩子亲切地叫他雷伯。他讲述了如何邀请吴邓青师父到那空沙旺传授舞狮技艺的过程。他说：“他查阅了很多关于台湾省内福建舞狮团的资料，无论是台北还是台南，都有许多舞狮技艺高超的师父，经过多个月的查找，吴邓青师父的照片吸引了我，他不仅舞狮技艺高超，他还连续多年获得花灯工艺比赛冠军，可以说他是一名优秀的艺术家，他把福建舞狮的技艺和自己的表演经验传授给在校初中生，非常用心。因此，我决定邀请他来那空沙旺教学。老师第一次到那空沙旺年仅37岁，现在已经过去6年了，但是因为新冠疫情的原因，无法持续教学。



德义堂 吴邓青老师





吴邓青老师到中学向学生传授福建舞狮技艺（台湾）
出自https://baodao.setn.com/news/1452510





福建舞狮的动作及道具

福建舞狮的道具包括5个狮头、1个凤凰、1个麒麟、和1个小鬼。乐器包括鼓、钹等。本头公-本头公妈德义堂福建舞狮团一共有3套舞狮表演，包括：

第1套表演：杀青

这套表演讲述了一段历史，一名战士必须“杀青”也就是杀死青狮的场景，青狮寓意清政府，战士寓意汉人。



“杀青”是一种由明朝汉族战士使用武器，
融合武术动作杀死狮子的表演。

第2套表演：龙凤狮

这是一个同时展示3种瑞兽的表演。重要角色包括福建青狮，青狮威猛雄浑。还有一名男孩，扮演“小鬼”挑衅狮子。传说，上天想测试狮子的耐力，看看它到底有多坚韧，如果它有足够的耐力，不易怒，上天就会让它成为神灵。因此，上天还派遣了“龙”、“凤”和“小鬼”一起来挑战狮子，激怒它，使它受伤，激励它通过考验，最终成为神灵。



“龙凤狮”表演
已经存在300-400年的福建民间传说
3种神兽同台演出



“龙”



“凤”



上天派“小鬼”来激怒狮子，使它受伤，激励它通过考验，最终成为神灵

第3套表演：八卦阵

这是一种通过类似八卦的装置跳到顶部的仪式，普通话称为“八卦”，潮州话称为“破卦”，是八卦符。人们通常会把八卦符贴在家门，为了把家里的晦气反射出去，一般在新店开业会举行此仪式。



“八卦阵”表演是指福建舞狮表演者跳上八卦装置的仪式

促进和传承中国文化活动是华人组织和那空沙旺所有相关部门的共识，因此他们和谐共生，合作共赢。在过去，华人后裔对优秀的中国传统文化有着强烈的自豪感，且只有华人后裔才能参与的仪式和传统艺术的传承活动更是让他们倍感自豪。但是，由于社会和经济变革的现实，各种华人组织理事会的政策变化和促进以及中国文化更广泛的传承，其活动的目的是支持教育机构将舞狮等中国传统艺术传授给学校孩子，以便继承和促进狮舞文化的发展，这既是具有挑战性又是非常具有发展前景的。

中国传统表演艺术的具有多元性，如果所有教育机构都能够将中国传统表演艺术纳入教学大纲，使之在社区中传承下去，就必须做到促进文化群体之间的连接，并在不同文化群体中引发文化变革，使之发展成为一种能够被广泛接受的新文化。

由此可见，所有团体、派别都在社会和经济的不断发展中慢慢觉醒和扩张，这也使得那空沙旺经济朝着更好的方向推进和发展。他们也得到了来自那空沙旺各方的大力支持，其中包括政府部门、私营企业和民众各界的权力合作。这些都是推动那空沙旺保持传统文化、发展创意旅游的重要力量。

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ : แหล่งวิถีวัฒธรรมจีน

เกริ่นนำเรื่องของ *กลุ่มคนจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์* เป็นผลงานหนึ่งในชุด โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานของการศึกษากลุ่มคนจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์ เนื้อหาประกอบไปด้วย 1.คนไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์ 2.บริบทกลุ่มชาติพันธุ์จีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์ 3.ความเชื่อเรื่องสิงโตในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม 4.ลักษณะสิงโตมงคล 5 ภาษา เมืองปากน้ำโพ 5.สิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถังปากน้ำโพนครสวรรค์ 6.ต้นแบบศิลปะการแสดงของชาวจีนฮกเกี้ยน 7.จุดเริ่มต้นในการก่อตั้ง “คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ” ในนครสวรรค์ 8.ท่าและอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงเชิดสิงโตฮกเกี้ยน 9.บทบาทของคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมชุมชนท้องถิ่นนครสวรรค์ 10.อาหารจีนถิ่นฮกเกี้ยน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี บางเรื่องอาจจะเป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่เคยเผยแพร่อย่างกว้างขวาง บางเรื่องจะเป็นที่รู้จัก และเผยแพร่ในวงกว้างแล้วก็ตาม แต่ได้คัดสรรมาเพื่อเสนอความคิดในแง่มุมที่แตกต่างออกไป เพื่อเพิ่มความเข้าใจให้กับผู้อ่านได้มากขึ้น

1. คนไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของการศึกษาบริบทกลุ่มชาติพันธุ์จีน 5 ภาษา ในนครสวรรค์

1.1.1 ชาวจีนที่อพยพมายังประเทศไทย สาเหตุมาจากการหนีความอดอยากที่เกิดจากภัยธรรมชาติและปัญหาทางการเมืองภายในจีนเอง โดยเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์ไทย โดยเดินทางข้ามทะเล มากับเรือสำเภา ส่วนใหญ่มาจากมณฑลฮกเกี้ยน มณฑลกวางตุ้ง และเกาะไหหลำ โดยภาพรวมกลุ่มคนจีนภาษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมต้นกำเนิดเดียวกัน แต่ในความเหมือนกลับมีความต่างที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวจีนกลุ่มภาษาต่าง ๆ ชาวจีนเหล่านี้ ต่างไม่ได้รู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน เพราะว่ามีภาษาพูดและวัฒนธรรมประเพณีปลีกย่อยบางอย่างแตกต่างกัน ดังนั้น ชุมชนชาวจีนที่เกิดขึ้นในประเทศไทย จึงมักรวมตัวตามกลุ่มภาษาพูดของตนเอง และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้สามารถจำแนกชาวจีนที่อพยพมาอยู่ไทยตามกลุ่มภาษาพูดได้ 5 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว กลุ่มจีนฮกเกี้ยน กลุ่มจีนไหหนำ กลุ่มจีนฮากกา (แคะ) และกลุ่มจีนกวางตุ้ง ทั้งนั้นคนจีนโพ้นทะเลที่อพยพมาตามคำชักชวนของญาติพี่น้องที่เข้ามาอาศัยอยู่ก่อนแล้ว โดยมาประกอบอาชีพรับจ้าง ขายแรงงาน ทำงานหาเงินได้มากพอก็ส่งกลับไปให้ครอบครัว พ่อ แม่ ญาติ พี่น้องที่อยู่เมืองจีน และมีเจตนาว่าจะอยู่ที่ประเทศไทยสักระยะหนึ่งแล้วตนค่อยย้ายกลับไปอยู่เมืองจีน แต่ท้ายสุด

คนจีนในยุคนั้นส่วนหนึ่งได้สร้างครอบครัว และมีลูกที่เกิดในเมืองไทย ทำให้ตัดสินใจอยู่กับครอบครัวที่เมืองไทยต่อ ลูกที่เกิดในเมืองไทยจึงเป็นคนไทยเชื้อสายจีน

1.1.2 การอพยพและการตั้งถิ่นฐานของคนจีนในนครสวรรค์ ถือได้ว่าเป็นจังหวัดหนึ่ง ที่มีชาวจีนเดินทางเข้ามาตั้งรกรากอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นอันดับสามรองลงมาจากกรุงเทพ และภูเก็ต ทั้งนี้ในกลุ่มคนจีนทั้งหมดที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์นั้น เห็นว่าเป็นพื้นที่ที่มีชัยภูมิที่เหมาะสมและเป็นจุดที่มีความสำคัญในทางภูมิศาสตร์แห่งหนึ่ง เนื่องจากมีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายหลักที่มีความสำคัญ ต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในหลาย ๆ ด้าน ทั้งการคมนาคมขนส่ง การอุปโภคบริโภค การใช้ในการเกษตรกรรม และความสัมพันธ์เชื่อมโยง ไปสู่ความอุดมสมบูรณ์ มีคนจีนไหหนำได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่ อำเภอเก้าเลี้ยว และตำบลบ้านมะเกลือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ก่อนกลุ่มอื่น ต่อมาชาวจีนแต้จิ๋ว ชาวจีนฮากกา (แคะ) และชาวจีนกวางตุ้ง จึงเริ่มอพยพตามมา สำหรับกลุ่มคนจีนฮกเกี้ยนมีจำนวนน้อยมากระบุไม่ได้ว่าย้ายเข้ามาช่วงไหน ปัจจุบันเหลือเพียงอยู่ 4 ครอบครัวเท่านั้น ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าเป็นผู้ประกอบการทำธุรกิจการค้าขาย ได้แก่ 1. คุณสิทธิพันธ์ ศรีสวรรค์ (รุ่นลูก) ร้านเมขลา ข้าวพระรามลงสรง, 2. บริษัท ไอแอมพิซซ่า จำกัด (โรงงานผลิตแป้งพิซซ่าสำเร็จรูป), 3. ร้านเรืองนคร ขายผ้า ถนนดาวดึงส์, 4. ร้านนครสวรรค์ก๊อปปี้ (ร้านถ่ายเอกสาร)

1.1.3 กลุ่มคนจีนที่อพยพเข้ามาได้นำเอาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม และสิ่งที่ตนเคารพนับถือติดตัวมาด้วย เพื่อเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ และเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์มาอย่างยาวนาน ในรูปแบบที่แสดงให้เห็นเป็นรูปธรรม โดยมีสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เช่น ศาลเจ้าเรือนไม้ขนาดเล็กแล้วถูกพัฒนามาเป็นอาคารปูน สมาคม มูลนิธิ ฯลฯ โดยการบริหารจัดการ ดูแลรักษา สืบทอด วัฒนธรรม ประเพณี อันดีงามคงไว้ให้ลูกหลานได้สืบต่อไป สิ่งเหล่านี้ ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมให้เกิด ความอนุรักษ์ ความมั่นคง ความก้าวหน้า และพลังความสามัคคี อันเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของทุกสังคมหมู่เหล่า

1.1.4 การอยู่ร่วมกันแบบผสมผสานด้านวัฒนธรรมระหว่าง ไทย-จีน จนแยกไม่ออกว่ามีรากเหง้าของการบูรณาการทางวัฒนธรรม หากนับถอยหลังไปตั้งแต่ก่อนสมัยอยุธยา ซึ่งร่องรอยทางโบราณคดีพบว่างานศิลปะในยุคโบราณ เช่น ศิลปะมอญ ทวารวดี ล้านนา หรือเขมร ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลของศิลปะจีน เข้าไปปะปนอยู่ด้วยทั้งสิ้น จึงเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า คนจีนไม่ใช่คนแปลกหน้าสำหรับผู้คนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะมีการติดต่อสัมพันธ์กันมาอย่างเนิ่นนาน

จากหลักฐานทางโบราณคดีในช่วง 35 ปีที่ผ่านมา (จาก พ.ศ.2562 ถึง 2527) บ่งชี้ถึงร่องรอยการเข้ามาตั้งถิ่นฐานและใช้พื้นที่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้คนในบริเวณละแวกนี้ตั้งแต่ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ คาดว่าประมาณ 3,000-2,700 ปี บางจุดเชื่อว่าอาจย้อนไปไกลถึง 4,500-3,500 ปี อาทิ แหล่งโบราณคดีบ้านใหม่ชัยมงคล ตำบลสร้อยทอง อำเภอตาคลี (สุรพล นาถะพินธุ, 2539) ข้อมูลอีกจุด คือ ดินแดนนครสวรรค์สมัยทวารวดี คือเป็นชุมชนที่ติดต่อกับภายนอกหรือมีการค้าทางไกลสูงพอสมควร เมื่อพิจารณาจากหลักฐานทางศิลปะ ศิลปวัตถุ เช่น ลูกปัด และสถาปัตยกรรมที่เชื่อมโยงกับอินเดีย ทำให้คาดการณ์ได้ว่า บทบาทของนครสวรรค์มีความสำคัญในฐานะ “รัฐกึ่งกลาง” เชื่อมต่อระหว่างทิศตะวันตกกับทิศตะวันออก



ภาพที่ 1 ลูกปัดโบราณสมัยทวารวดี พิพิธภัณฑ์วัดเขาไม้เดน ตำบลท่าน้ำอ้อย อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์



ภาพที่ 2 สันนิษฐานว่าเป็นด้ามมีด งานศิลปะแบบจีนในสมัยทวารวดี พบที่พิพิธภัณฑ์บ้านไร่ประชาสรรค์ ตำบลโพธิ์ประสาท อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

จากหลักฐานโบราณคดีพื้นที่ใน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่ ที่เคยมีการสำรวจทางโบราณคดี เมื่อกว่า 10 ปี มาแล้ว พบว่า มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีตั้งแต่ช่วงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย ต่อเนื่องมาจนถึงสมัยทวารวดี พบโบราณวัตถุที่มีความสำคัญมากมาย เช่นภาชนะดินเผารูปทรางต่าง ๆ ที่มีรูปแบบร่วมสมัยกับแหล่งโบราณคดีในพื้นที่ภาคกลาง ในช่วงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย และโบราณวัตถุในสมัยทวารวดี เมื่อพิจารณาจากหลักฐานทางศิลปะ ศิลปวัตถุ เช่น ลูกปัดหินสีต่าง ๆ เครื่องประดับที่ทำจากหอย สถาปัตยกรรมที่เชื่อมโยงกับ อินเดีย จีน เครื่องประดับที่ทำจากเปลือกหอยทะเล เครื่องมือการเกษตรพื้นฐานเป็นต้น (นายณรงค์ศักดิ์ สนิทม่วง กรรมการพิพิธภัณฑ์บ้านไร่ประชาสรรค์)

ปัจจุบันจะเห็นว่าคนไทยเชื้อสายจีนและคนไทยกลุ่มอื่น ๆ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ให้ความสนใจที่จะศึกษาตามรู้ลากเง่าตัวตน ล้วนมีวิถีชีวิตประเพณีที่แตกต่างกัน บนฐานความคิด ความเชื่อของแต่ละกลุ่มชน การอยู่ร่วมกันแบบผสมผสานด้านวัฒนธรรม ทำให้ก่อเกิดการเชื่อมต่อ และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมแต่ละฝ่ายขึ้น กลายเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่ยอมรับใช้ร่วมกันอย่างลงตัว ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ในนครสวรรค์ ที่มีอยู่คือ ไทย มุสลิม ลาว ญวน คริสต์ จีน ทุกกลุ่มมีการตื่นตัวและขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องของการมีบทบาททางด้านสังคมและการพัฒนาเศรษฐกิจส่งผลให้เศรษฐกิจในนครสวรรค์มีการขับเคลื่อน และเติบโตไปในทิศทางที่ดีขึ้น เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายจวบจนทุกวันนี้ อย่างงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพหรือ “เทศกาลตรุษจีน” ที่จัดขึ้นทุก ๆ ปีอย่างยิ่งใหญ่ ขับเคลื่อนโดยกลุ่ม “คนไทยเชื้อสายจีนนครสวรรค์” ที่มีจำนวนประชากรมาก ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองนครสวรรค์ หรือเกือบทุกตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ จากความร่วมมือร่วมใจในทุกภาคส่วนอย่างชัดเจน มีการระดมทุน ระดมสมอง เพื่อสร้างสรรค์ผลงานด้านวัฒนธรรมจีนนครสวรรค์สู่สายตาผู้พบเห็นไม่ว่าภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่นประเทศจีน ประเทศไต้หวัน คนจีนทุกเชื้อชาติทั่วโลก เป็นต้น ส่งผลให้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดังไกล ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศ เข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมชมการแสดงแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมที่หาชมได้ยากและยังคงอยู่ไม่สูญหายไปไหน แม้การแสดงบางอย่างของประเทศจีนไม่มีให้เห็นอีกแล้ว และยังคงอยู่คู่ประเทศไทยต่อไป เช่น ความเชื่อความศรัทธา การแห่งมังกร การแสดงสิงโต 5 ภาษา การรำถ้วย การแสดงดนตรี และอาหารที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์จีน ฯลฯ สามารถมาสัมผัสได้ที่นี้แห่งเดียว ส่งผลทำให้จังหวัดนครสวรรค์มีชื่อเสียงไปไกลถึงต่างประเทศ และมีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ความคาดหวังของ “คนไทยเชื้อสายจีนนครสวรรค์” ในอนาคต จะผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุน งานประเพณีแห่งเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ให้เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้สู่สากล ต่อไป

2. บริบทกลุ่มชาติพันธุ์จีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์

กลุ่มจีนฮกเกี้ยนหรือฝูเจี้ยน มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ตอนใต้ของมณฑลฮกเกี้ยน ซึ่งเป็นมณฑลแถบชายฝั่งทะเลของประเทศจีน ชาวฮกเกี้ยนจึงมีความชำนาญในการเดินเรือ เป็นกลุ่มคนที่มีความรู้สูง มักเป็นพ่อค้าและลูกเรือสำเภา ส่วนใหญ่จะอพยพมาตั้งรกรากบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะสวนยางพารา และการทำเหมืองแร่ดีบุก ชาวจีนกลุ่มนี้มักมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชาวจีนในปีนัง และสิงคโปร์ ในขณะที่ความใกล้ชิดผูกพันกับชาวจีนในกรุงเทพมหานครมีไม่มากนัก (สุชาติ แสงทอง, 2560, หน้า 84-85)

จีนฮกเกี้ยนคาดว่าเป็นกลุ่มชาวจีนที่ได้อพยพมาประเทศไทยเป็นกลุ่มแรก ๆ โดยชาวจีนฮกเกี้ยนเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาก่อนจีนกลุ่มอื่น และเป็นชนเผ่าจีนอาสาช่วยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีกอบกู้เอกราชด้วย และในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สมัยรัชกาลที่ 1 พระองค์ได้ถือกำเนิดในชุมชนจีนฮกเกี้ยนบริเวณวัดสุวรรณดาราม ฝั่งตะวันออกของคลองนายก่ายกรุงศรีอยุธยา มารดาของพระองค์ชื่อว่าดาวเรืองหรือหยก ซึ่งท่านเป็นธิดาที่เกิดในสกุลคหบดีจีนที่ร่ำรวยที่สุดในชุมชนชาวจีนฮกเกี้ยน ชาวจีนฮกเกี้ยนมีความเชี่ยวชาญด้านการค้าขายทางเรือหรือรับราชการการเดินเรือ และมีบทบาทมากในไทยช่วงสมัยราชกาลที่ 4 เพราะได้เข้ามาช่วยเรื่องการเดินเรือสำเภาค้าขาย ซึ่งจัดว่าช่วงนั้นชาวจีนฮกเกี้ยนมีบทบาทสำคัญในราชสำนักสยาม แต่หลังจากปี พ.ศ.2418 ชาวจีนฮกเกี้ยนอาศัยในกรุงเทพมหานครน้อยลงแต่จะลงไปอาศัยอยู่ทางภาคใต้มากขึ้น จึงมีในจังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสงขลา และชาวฮกเกี้ยนหลายคนก็เข้าไปอยู่ในอุตสาหกรรมดีบุก เพราะว่าช่วงนั้นความต้องการดีบุกของโลกกำลังสูงจังหวัดภูเก็ตมีพื้นที่ห้าร้อยตารางกิโลเมตรแห่งนี้มีการทำเหมืองเกือบครึ่งหนึ่งของพื้นที่ ซึ่งพัฒนาการการทำเหมืองหาบในช่วงเวลาดังกล่าวต้องใช้แรงงานกุลีจีนจำนวนมาก จึงทำให้เกิดการอพยพของชาวจีนฮกเกี้ยนเข้ามายังภูเก็ต จนเกิดการผสมทางวัฒนธรรมเรียกว่า ภูเก็ตฮกเกี้ยนหรือบาบ๋าภูเก็ต นักวิชาการกล่าวว่า ชาวจีนฮกเกี้ยนเป็นกลุ่มชาติพันธ์ชาวจีน ที่มีลักษณะคล้ายชาวจีนแต้จิ๋วมากที่สุดทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรม ชาวไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนจัดว่า 7% ของชาวจีนเชื้อสายไทยทั้งหมด

3. ความเชื่อเรื่องสิงโตในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน

คนจีนโบราณเชื่อกันว่า “สิงโต” เป็นบุตรของมังกร มีอำนาจและทรงพลังมากที่สุดในบรรดาบุตรทั้งหมด ได้รับมอบหมายจากสวรรค์ในฐานะผู้พิทักษ์ สิงโตจึงถือเป็นสัญลักษณ์ของพลังอำนาจ ความกล้าหาญและความจงรักภักดี นอกจากนี้ยังเชื่อว่าสิงโตเป็นสัตว์เทพเจ้าที่ศักดิ์สิทธิ์ แม้เพียงเสียงคำรามก็สามารถปัดเป่าวิญญาณและสิ่งชั่วร้ายได้

การเชิดสิงโตเป็นการแสดงที่อึกทึก ทั้งสิงโตก็เป็นสัตว์ใหญ่ สัตว์มงคล คณะสิงโตแห่สิงโตไปตามที่ต่าง ๆ ในชุมชน ย่อมรบกวนจิตวิญญาณของสานที่นั้น ๆ จึงต้องมีแป๊ะกงในคราบแป๊ะยิ้ม ไปทำหน้าที่ตรงนั้น แต่เพราะหน้ากากแป๊ะกงที่ยิ้มแย้มและลีลาของผู้เล่น จึงถูกเข้าใจผิดว่าเป็นตัวตลก มีหน้าที่เพิ่มสีสันให้คณะ เมื่อ 60-70 ปีก่อน ในช่วงเทศกาลตรุษจีน มักมีการเชิดสิงโตเข้าไปในร้านค้าและบ้านเรือน ซึ่งแต่ละบ้าน ต่างก็ยินดีต้อนรับคณะสิงโตที่เข้ามาและมีการให้อั่งเปา (เงินในซองแดง) กับคณะสิงโต เรื่องนี้ เชาวน์ พงษ์พิชิต นักเขียนอาวุโส เชื้อสายจีน บันทึกเรื่องนี้ไว้ใน “ลูกจีนรักชาติ” (สนพ.มติชน) ตอนหนึ่งว่า *“บรรดาเถ้าแก่และอาเสี่ยทั้งหลาย ต่างก็อยากให้สิงโตไปเชิดที่หน้าร้านของตนนานที่สุด โดยถือกันว่ามันเป็นเรื่องมีเกียรติ พวกเขาจึงหลับหูหลับตาจุดประทัด พวงแล้วพวงเล่า ใช้ไม้ไผ่ลำยาว ๆ ชูอั่งเปา และผักหอม (ภาษาจีนมีชื่อทับศัพท์คำว่า เกิดทรัพย์) ไว้สูงๆ จนคนเชิดหัวสิงโตต้องเหยียบไหล่ต่อตัวเพื่อนจึงงาบเอาอั่งเปาลงมาได้”*

จากงานวิจัยของ ปัทมา วัฒนบุญญา และคณะ ศิลปะการแสดงฝั่งธนบุรีในศตวรรษที่ 21 (กรณีศึกษาเขตธนบุรี). มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กล่าวว่า การเชิดสิงโตในไทยเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โดยชาวจีนที่เข้ามาค้าขายจัดการแสดงถวายเฉพาะพระพักตร์ หากพงศาวดารเจ้าพระยาทิพากรวงศ์บันทึกว่า เกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โดยองเชียงสือแห่งเวียดนามที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ฝึกหัดชาวญวนเชิดสิงโตจนสามารถจัดการแสดงถวาย ไม่ว่าการ “เชิดสิงโต” ครั้งแรกจะเกิดที่ฝั่งธนบุรี หรือกรุงเทพฯ แต่ก็ทำให้ทราบว่าการเชิดสิงโตในไทยมีมานานกว่า 200 ปี

(ที่มา : “เชิดสิงโต” เริ่มเล่นในไทยครั้งแรกเมื่อใดแล้ว “เชิดมังกร” มาตอนไหน)

4. ลักษณะสิงโตมงคล 5 ภาษา เมืองปากน้ำโพ

สิงโตมงคลแต่ละกลุ่ม 5 ชาติพันธุ์จีน มีรูปร่างหน้าตาจุดเด่นสวยงามที่แตกต่างกัน ตามถิ่นฐานที่อยู่อาศัยในบริบทสภาพแวดล้อมเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์จีนนั้น ๆ แล้วยังมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นไม่แพ้กัน ชาวจีนนิยมเชิดสิงโตในงานสำคัญของชาวจีน เช่น งานเปิดศาลเจ้า งานเปิดอาคารใหม่ และงานมงคลอื่น ๆ เพื่อความเป็นสิริมงคลของงานแล้วถือว่า เป็นงานที่มีเกียรติกับเจ้าของงานอีกด้วย

4.1 สิงโตทองฮากกา หรือสิงโตแคะ



ภาพที่ 3 สิงโตทองฮากกา (แคะ)
ที่มาภาพ : https://www.facebook.com/ ลุงต้อ ศิริมงคล

“สิงโตทองฮากกา” ลักษณะ มีหัวคล้ายกับบุ้งกี๋ ทาหน้าเป็นลายสีเขียวแดง มีฟันซี่โต ด้านหน้าของสิงโตฮากกามีตัวอักษรจีน 王 ที่หมายถึง “ราชา” เป็นสิงโตที่จำลองมาจากสิงโตจริงไม่มีเขา จะเห็นว่าที่คอจะมีขนคอยาวเหมือนสิงโตตัวผู้ รูปหน้าที่ทำขึ้นเป็นศิลปะพื้นบ้านโบราณ ที่ยังคงเอกลักษณ์ของเก่านี้เอาไว้ การเชิดสิงโตฮากกาให้ถูกต้องสวยงามนั้น เป็นการฝึกซ้อมที่เรียนแบบของสิงโตเจ้าป่า ผสมกับวิชา “กังฟู” ผู้เชิดจะต้องก้าวเท้าด้วยความหนักแน่น มั่นคงดุจการก้าวย่างของพญาราชสีห์ ซึ่งต้องใช้การฝึกซ้อมอย่างหนัก ในเมืองจีนคณะสิงโตฮากกาจะเป็นคณะที่เป็น “กังฟู” ทุกคนในคณะจะเป็นมวยหรือใช้อาวุธอย่างหนึ่งอย่างใดในอาวุธ 18 ชนิดของบู้ลิ้มจีนได้ สอดคล้องกับการอพยพ

ชาวจีนถือว่าสิงโตเป็นสัตว์มงคล ปัจจุบันงานที่สำคัญของชาวจีน เช่น งานเปิดศาลเจ้า งานเปิดอาคารใหม่ และงานมงคลอื่น ๆ ก็จะมีการนำสิงโตไปเชิดเพื่อความเป็นสิริมงคลของงาน

ชาวจีนฮากกาเชื่อว่า *ขบวนสิงโตฮากกาจะช่วยปัดเป่าสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไป ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ* จากความเชื่อนี้จึงเหมาะอย่างยิ่งที่จะนำมาเป็นส่วนในการแสดงพลังศรัทธาที่มีต่อองค์เทพเจ้าของชาวปากน้ำโพ เช่นเดียวกับ ชาวจีนไหหนำ

4.2 สิงโตกว๋องสิว



ภาพที่ 4 สิงโตกว๋องสิว (กวางตุ้ง)
ที่มาภาพ : https://www.facebook.com/ ลุงต้อ ศิริมงคล

“สิงโตกว๋องสิว” ลักษณะจะประดับกระจกที่หน้า เขียนสีสันลวดลายลงบนหัว มีนอที่หน้าผาก และมีเคราที่คาง การแสดงเริ่มจากการแสดงต่อตัว 2 ชั้น 3 ชั้น 4 ชั้น 5 ชั้น ยังกำแพง 4 ชั้น ต่อ 4 ชั้นบนไม้กระบอก ต่อ 2 ชั้น หงายหลัง การเชิดสิงโตกว๋องสิวของนครสวรรค์ มีท่าเต้นที่ถ่ายทอดมาจากอาจารย์ เช่น สิงโตตื่นนอน สิงโตกินผัก สิงโตกินส้ม สิงโตเล่นพรหมสี่หน้า สิงโตกินมะพร้าว สิงโตขึ้นเขา สิงโตปีนเสา ทุกท่วงท่ามีลีลาการเต้นที่งดงาม มีความกลมกลืนอย่างต่อเนื่อง เป็นผลงานที่ทำให้สิงโตกว๋องสิวของนครสวรรค์ ได้รับรางวัลจากการแข่งขันเชิดสิงโตทั้งในและประเทศ (ศูนย์ข้อมูลทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม)

ทั้งนี้ชาวจีนถือว่าสิงโตเป็นสัตว์มงคล ชาวจีนกวางตุ้ง จะนิยมใช้สิงโต เพื่อจะแห่ไปอวยพรปีใหม่กับชาวกวางตุ้งด้วยกัน และชาวตลาดปากน้ำโพ โดยจะอวยพรเป็นภาษากวางตุ้งว่า ***“ไต่กั๊ด ไต่หลี่ ฟัดฉ่อย สุ่นหลี่”*** แปลว่า *“ขอให้ท่านร่ำรวยทำมาค้าขึ้น”* และปัจจุบันนิยมแห่สิงโตในงานที่สำคัญของชาวจีน เช่น งานเปิดศาลเจ้า งานเปิดอาคารใหม่ และงานมงคลอื่น ๆ ก็จะมีการนำสิงโตไปเชิดเพื่อความเป็นสิริมงคลของงาน และเจ้าของกิจการ

4.3 เสือทองไหหนำ



ภาพที่ 5 เสือทองไหหนำ
ที่มาภาพ : https://www.facebook.com/ ลุงต้อ ศิริมงคล

ตามความเชื่อของชาวจีน “ไหหนำ”หรือ “ไหหลำ” “เสือ” เป็นสัญลักษณ์ของ “เทพเจ้าบ๊วนเถ่ากง” หรือที่ชาวไทยรู้จักกันดีคือ “เจ้าพ่อเทพารักษ์” เสือเป็นเสมือนสัตว์ที่คอยเบิกทางก่อนที่เทพเจ้าบ๊วนเถ่ากงจะเสด็จ คอยปกป้องภยันตรายสิ่งไม่ดีไม่งามมาย่างกราย ดังนั้นชาวจีนไหหนำซึ่งนับถือ เทพเจ้าบ๊วนเถ่ากง จึงนำเสือมาเป็นสัญลักษณ์ใช้เชิดในเทศกาลตรุษจีน และงานพิธีมงคลต่าง ๆ เพื่อให้ตนเอง และครอบครัวประสพแต่โชคดี นำมาซึ่งความเป็นสิริมงคล

ชาวจีนไหหนำได้มีการสร้างรูปหัวเสือขึ้นมา ทำให้มีลักษณะแตกต่างจากชาวจีนกลุ่มอื่น ๆ อย่างเด่นชัด ตำนานการแสดง เสือเพียง 1 เดียว ที่อยู่รวมกับ 4 สิงโต ก็คือ “เสือทองไหหนำ” การละเล่นที่ดุดันเสียง เครื่องดนตรีเร้าใจ บอกกล่าวเล่าขานถึงเนื้อเรื่องของการแสดงว่า “เสือกินเด็ก”

จากเรื่องเล่าสู่การแสดง ที่เต็มไปด้วยสีสรรค์ขบวนเสือไหหนำเกิดขึ้นมาเมื่อครั้งชาวจีนไหหนำได้อพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ที่ชุมชนปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ จึงได้นำเอาวัฒนธรรมประเพณีการเชิดสิงโตมาเผยแพร่ให้ลูกหลานชนรุ่นหลังได้สืบทอดการเชิดจนแพร่หลาย เพราะชาวจีนไหหนำเชื่อว่าเสือเปรียบเสมือนสัตว์ที่คอยเบิกทาง ก่อนที่เทพเจ้าม่วนเถ่ากงหรือเจ้าพ่อเทพารักษ์จะเสด็จ จึงนำเสือมาเป็นสัญลักษณ์ใช้เชิดในเทศกาล และงานพิธีมงคลต่าง ๆ *เพื่อให้ตนเอง และครอบครัวประสพแต่โชคดี และนำมาซึ่งเป็นสิริมงคล*

4.4 สิงโตปักกิ่ง หรือสิงโตกวางเจา หรือสิงโตแต้จิ๋ว



ภาพที่ 6 สิงโตปักกิ่ง หรือสิงโตกวางเจา หรือสิงโตแต้จิ๋ว
ที่มาภาพ : https://www.facebook.com/ ลุงต้อ ศิริมงคล

“สิงโตปักกิ่ง หรือสิงโตกวางเจา หรือสิงโตแต้จิ๋ว” มีลักษณะคล้ายกับหมาจู มีขนปุกปุย ตาโต มีโบว์ที่หัว และติดกระดิ่งที่ใต้คาง จะแสดงสองตัวขึ้นไป ตามตำนานข้อมูลอันยาวนาน ว่าเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์เว่ยจิน เป็นสิงโตที่เล่นเฉพาะงานศักดิ์สิทธิ์เอาฤกษ์เอาชัยเท่านั้น การเชิดสิงโตปักกิ่งนั้นจะมีศิลปะการแสดงกายกรรมอยู่ด้วย เราจึงมักเห็นสิงโตปักกิ่งมาร่วมแสดงกับคณะกายกรรม โดยเฉพาะกายกรรมกวางเจาหลาย ๆ ที่ จึงเรียกสิงโตปักกิ่งว่า “สิงโตกวางเจา”

สิงโตปักกิ่งจะมาพร้อมกับพ่อแม่ลูก 4 ตัว เต้นหยอกล้อลูกแก้ว มีลีลาสวยงามน่ารักท่าทางการแสดงออกเป็นไปอย่างสนุกสนานและร่าเริง

4.5 หัวสิงโตฮกเกี้ยน





ภาพที่ 7 สิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
ที่มาภาพ : https://www.facebook.com/ ลุงต้อ ศิริมงคล

“หัวสิงโตฮกเกี้ยน” ลักษณะเป็นสิงโตเขียว มีหน้าตาค่อนข้างดุดัน มีหูเหมือนค้างคาว ยังมีตัวแสดงยั่วให้สิงโตโมโหเรียกว่า “ซื้อกุ่ย”การฝึกฝนจึงเป็นท่วงท่าดุดันแบบกังฟู จึงจะเห็นการฝึกแบบนี้ในบ้านชนบทที่ห่างไกล เพื่อบูชาเทพเจ้า เพื่อออกกำลังกายหรือแม้กระทั่งการฝึกทหาร หัวสิงโตมีกระจกขนาดใหญ่อยู่บนหน้าผาก และขนาดเล็กอยู่บนแก้ม ด้านบนหัวจะมียันต์ 8 เหลี่ยม และสัญลักษณ์ หยินหยาง หนวดและแผงคอสัญลักษณ์แทนฟ้าดิน การต่อสู้สิงโตแทนความดี ต่อสู้กับเหล่าร้าย นำเข้าสู่ประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ.2560 ที่ปากน้ำโพเป็นที่แรก มาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

จะมีอยู่ 5 สี ตามสีของ 5 ธาตุ ตามความเชื่อของลัทธิเต๋า สีเหลือง อยู่ตรงกลาง ธาตุดิน, สีเขียว ทิศตะวันออก ธาตุไม้, สีแดง ทิศใต้ ธาตุไฟ, สีขาว ทิศตะวันตก ธาตุทอง, สีดำ ทิศเหนือ ธาตุน้ำ หัวสิงโตจะมีกระจกขนาดใหญ่อยู่บนหน้าผาก สัญลักษณ์แทนฟ้าดิน *การต่อสู้สิงโตแทนความดี ต่อสู้กับเหล่าร้าย ดังคติของชาวฮกเกี้ยน “ต้องสู้ถึงจะชนะ”* คติดังกล่าวถูกปลูกฝังให้ลูกหลานชาวฮกเกี้ยนทั่วโลกมีความกระตือรือร้นในการยกระดับชีวิตของตนเอง

ทั้งนี้พอจะเข้าใจถึงสิ่งที่บรรพชนชาวจีนในนครสวรรค์ ร่วมกันสืบทอดประเพณี และร่วมสร้างสรรค์วัฒนธรรมอันดีงาม ที่แฝงไปด้วยคำสอน และข้อคิดดี ๆ โดยส่งผ่านทางศิลปะการแสดงให้ลูกหลานได้ซึมซับ โดยให้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเชิดสิงโตมงคลได้กลายเป็นส่วนสำคัญในช่วงงานเฉลิม ฉลองเทศกาลรื่นเริงต่าง ๆ ของคนจีน ทั้งนี้เชื่อว่า เป็นการปัดเป่าวิญญาณร้าย และพลังงานที่ไม่ดีออกไป พร้อมทั้งดึงดูดโชคลาภ

และความเจริญรุ่งเรืองเข้ามา ปัจจุบันชาวนครสวรรค์มี 4 สิงโต 1 เสือ มีครบถึง ทั้ง 5 ภาษาแล้ว มีอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์แห่งเดียวเท่านั้น ลูกหลานชาวนครสวรรค์พึงรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามนี้สืบทอดต่อไป

5. ต้นแบบศิลปะการแสดงของชาวจีนฮกเกี้ยน

ประวัติความเป็นมาของคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ สิงโตฮกเกี้ยน เริ่มจากคณะกรรมการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ (เถ่านั้ง) ประจำปี พ.ศ.2560-2561 ได้เริ่มนำสิงโตฮกเกี้ยนเข้าร่วมขบวนแห่ โดย “สมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์” เป็นผู้จัดทำศิลปะการแสดง และเป็นปีแรกที่ได้มีการรวบรวมการแสดงเชิดสิงโต 5 ชาติพันธุ์หรือ 5 ภาษา ซึ่งถือเป็นปีแรกและที่เดียวในประเทศไทยที่มีการรวบรวมการเชิดสิงโตไว้มากที่สุดถึง 5 ชาติพันธุ์ ในปีถัดมา เมื่อปี พ.ศ.2561 ทางสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์ ได้ส่งมอบสิงโตฮกเกี้ยนให้กับทางมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพมาดำเนินการและบริหารจัดการต่อ การเชิดสิงโตฮกเกี้ยน ถือเป็นศิลปะการแสดงในปัจจุบัน ได้ริเริ่มขึ้นในสมัยนายวรพล ภัทราคณานนท์ กรรมการมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ได้เดินทางไปที่ประเทศไต้หวัน เพื่อเชิญอาจารย์อู่เติ้งชิง มาสอนศิลปะการแสดงอัตลักษณ์ดั้งเดิมรูปแบบสมัยโบราณของชาวจีนฮกเกี้ยน ที่ได้อพยพมาจากมณฑลฮกเกี้ยนของประเทศจีน มายังเกาะไต้หวัน

ประวัติความเป็นมาของศิลปะการแสดงแบบฉบับดั้งเดิมของสิงโตฮกเกี้ยน สิงโตฮกเกี้ยนนั้นมีมาแล้วประมาณ 300-400 ปี จากเดิมมีการแสดงที่มณฑลฮกเกี้ยนของประเทศจีน ต่อมาชาวจีนจากมณฑลฮกเกี้ยนได้อพยพมาอาศัยอยู่ในเกาะไต้หวัน ประเทศไต้หวัน ชาวจีนอพยพจึงนำเอาภาษา ประเพณีวัฒนธรรมและศาสนาติดตัวจากแผ่นดินแม่มาด้วย หนึ่งในประเพณีนั้นก็คือ ศิลปะการแสดงชุด “หลง เฟิ่ง ซื้อ” สำหรับชุดการแสดงนี้มีมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1895 และเป็นที่นิยมในช่วงปี ค.ศ.1912-1960 แต่ปัจจุบันหาชมแทบไม่ได้แล้ว การแสดงชุดนี้จะมี 1 หงส์ 1 มังกร 5 สิงโต เป็นสัญลักษณ์แห่งความโชคดี ปัจจุบันอาจารย์อู่เติ้งชิงจากประเทศไต้หวัน ได้อนุรักษ์วัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิมของฮกเกี้ยนไว้สืบสานต่อรุ่นสู่รุ่น เปรียบคือชุด หลง เฟิ่ง ซื้อนำเอาสิ่งของมงคลทั้ง 3 ชนิด มาร่วมแสดงที่บ่งบอกว่าเป็นเรื่องราวและเรื่องเล่าแฝงอยู่ในนั้นด้วย สิงโตฮกเกี้ยนจะมี สีเขียว มีหน้าตาค่อนข้างดุดัน ยังมีตัวแสดงยั่วให้สิงโตโมโห เรียกว่า “ซื้อกุ่ย” ตำนานเล่ากันว่า เจ้าบนฟ้าอยากจะทดสอบว่า สิงโต จะมีความอดทนขนาดไหน ถ้ามีความอดทนดี ไม่ขี้โมโห เจ้าบนฟ้าก็จะดลบันดาลให้สิงโตเป็นเทวดา จึงได้ส่ง “ซื้อกุ่ย” “มังกร” และ “หงส์” มาต่อสู้และยั่วให้สิงโตโมโหและท้าให้บาดเจ็บ และทดสอบว่าสิงโตจะมีความดุร้ายหรือไม่ เพื่อพิจารณาว่า จะดลบันดาลให้เป็นเทวดาหรือไม่ การแสดงสิงโตหรือ “หลง เฟิ่ง ซื้อ” จะเห็นการยั่วยุการต่อสู้ของ “ซื้อกุ่ย(ผีเด็ก), หลง(มังกร),

เฟิ่ง(หงส์), กับสิงโต ตลอดศิลปะการแสดงอีกชุดของการแสดง คือ นักรบมาสู้กับสิงโต และฆ่าสิงโต ซึ่งภาษาจีนเรียกว่า “ชาชิง” แปลว่า “ฆ่าเขียว” หรือฆ่าสิงโตเขียว



ภาพที่ 10 ชื่อตัวละคร จากซ้ายไปขวา สิงโตฮกเกี้ยน (สิงโตเขียว), เฟิ่ง (หงส์), หลง (มังกร), ซื้อกุ่ย (ผีเด็ก)
(ที่มาภาพ :https://www.facebook.com/ ลุงต้อ ศิริมงคล)

ประวัติศาสตร์ของเรื่องนี้ คือ ราชวงศ์หมิง ของคนจีนเชื้อสาย “ฮั่น” ราชวงศ์สุดท้ายของชาวจีนเชื้อสายแมนจูโค่นล้มไปแล้ว ชาวแมนจูก็สถาปนาราชวงศ์ใหม่ขึ้นมาเรียกว่า “ราชวงศ์ชิง” แปลว่า “ไส” (ราชวงศ์จีนที่ผู้ชายไว้เปีย) เกาะไต้หวันเป็นพื้นที่สุดท้ายที่ชาวแมนจูเอาชนะได้ หลังจากที่ชาวเกาะไต้หวันพยายามต่อสู้มาหลายปี แต่ในที่สุดก็ถูกรวบเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของราชวงศ์ชิง ถึงแม้จะอยู่ภายใต้อาณัติของราชวงศ์ชิง แต่ชาวฮั่นในมณฑลฮกเกี้ยนและเกาะไต้หวันก็ยังคงต่อสู้ต่อไป จึงคิดทุกวิถีทางที่จะต่อสู้กับราชวงศ์ชิง แม้กระทั่งศิลปะการแสดงมังกรที่ชื่อว่า “หลง เฟิ่ง ซื้อ” ก็เช่นกัน การแสดงสิงโตฮกเกี้ยนจึงมีตอนที่มีนักรบต่อสู้กับสิงโต ที่มีสีเขียวนั้นมีนัยยะแอบแฝงว่า “ฆ่าพวกชิง” หรือพวกแมนจูที่เป็นผู้ปกครองของราชวงศ์ชิงนั่นเอง ในช่วงหลังๆ ของราชวงศ์ชิง ประเทศจีนอ่อนแอมาก โดยเฉพาะช่วงที่พระนาง “ซูสีไทเฮา” มีอำนาจปกครองประเทศจีน แผ่นดินจีนถูกชาวต่างชาติตะวันตกหรือแม้กระทั่งญี่ปุ่น ซึ่งเดิมแล้วเลียนแบบเกือบทุกอย่างจากประเทศจีน ก็รุมกันมารุกรานประเทศจีนเสมอ แต่การต่อสู้นั้นจีนมักจะแพ้ทุกครั้ง ต้องสูญเสียแผ่นดิน และเงินทอง เสียค่าปรับปฏิกรรมสงคราม จึงทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่เดือดร้อน ยากจน แร้นแค้น ประชาชนมีความเกลียดชังผู้ปกครองมาก จึงทำให้การแสดงสิงโตแบบ “ซาชิง” (ฆ่าชิง) ประกอบด้วยได้รับความนิยมในหมู่ชาวฮกเกี้ยนในมณฑลฮกเกี้ยน และชาวฮกเกี้ยนในเกาะไต้หวันมากขึ้น มีการแสดงต่อเนื่อง จนหลังจากพรรคคอมมินิสต์จีนปกครองประเทศจีน การแสดงสิงโตฮกเกี้ยนแบบมีครบถ้วนเช่นเดียวกันสมัยโบราณ ก็ค่อยๆ จางหายไป ปัจจุบันการแสดงที่ครบถ้วนแบบโบราณที่สุดก็คือ แบบการแสดงของสำนัก “เต้ออี้ถัง” ในเกาะไต้หวันของอาจารย์อู่เติ้งซิง ที่ถูกนำมาใช้เป็นต้นแบบให้กับคณะสิงโตฮกเกี้ยนเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ (เต้ออี้ถัง) คณะนี้จึงได้ถือกำเนิดขึ้นเป็นคณะแรกและคณะเดียวในจังหวัดนครสวรรค์ และหนึ่งเดียวในประเทศไทย ได้ดำเนินการต่อเนื่อง

เป็นปีที่ 7 และได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของคณะโหงวซก นายวรพล ภัทราคณานนท์ (แต้ฮั่งเท้ง) กรรมการมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ได้เดินทางไปประเทศไต้หวัน เพื่อเชิญอาจารย์อู่เติ้งชิงมาสอนศิลปะการแสดงดั้งเดิมรูปแบบสมัยโบราณ (เรียบเรียงโดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์)

6. จุดเริ่มต้นในการก่อตั้ง “คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ” ในนครสวรรค์



คุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์
ผู้ช่วยเหรัญญิกสมาคมกว่องสิวนครสวรรค์

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการก่อตั้งคณะสิงโตฮกเกี้ยน มีจุดเริ่มต้นที่สำคัญและน่าสนใจที่บอกเล่าความเป็นมาของแนวความคิดในครั้งนั้น ชื่อของคุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ ที่ถือได้ว่า เป็นผู้มีส่วนสำคัญที่จุดประกายความคิดในสืบค้นเรื่องราวศิลปะการแสดงสิงโตฮกเกี้ยนให้ เต้ออี้ถัง นครสวรรค์

จากการพูดคุยกับคุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ เป็นลูกหลานของชาวไทยเชื้อสายจีนกวางตุ้งปัจจุบันเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นกรรมการและเลขานุการสมาคมกว่องสิว ซึ่งอาจถือได้ว่า เป็นผู้จุดประกายความคิด ที่จะนำสิงโตฮกเกี้ยนเข้ามาแสดงในงานตรุษจีนนครสวรรค์ เพื่อให้ครบ 5 ภาษา ได้นำเรื่องเสนอกับประธานเถ่านั้งปีที่ 101 คือ ดร.ประกิต ณรงค์ตะณุพล ได้เห็นชอบด้วย จึงเริ่มศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลสิงโตฮกเกี้ยน พบว่า เป็นที่นิยมกันมากที่ประเทศไต้หวัน ที่เมืองจีนแทบไม่มีเลย จึงตัดสินใจเดินทางบินไปไต้หวัน ไปศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปะการแสดง เพื่ออย่างน้อยได้ขึ้นโชว์ในวันพิธีเปิดงานตรุษจีน ปี 101 ให้ได้ก่อนดังที่ตั้งใจไว้ ในวันเลี้ยงขอบคุณงานตรุษจีน คุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ ก็บอกว่าที่ผมทำมานี้ใช้เงินส่วนตัวบินไปซื้อหัวสิงโตมา ขอยกหัวสิงโตนี้ให้กับมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้า-แม่ปากน้ำโพ เป็นผู้ดูแลไปก่อน เพราะว่าต่อไปถ้าเกิดมีการตั้งคณะหรือมีอะไร สานต่อนั้น ผมคิดว่าให้อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของมูลนิธิส่งเสริมฯ จะดีที่สุด เป็นกลางที่สุด พอเข้าปี 102 (พ.ศ. 2561) ก็ได้รับการติดต่อมาว่าเห็นควรสานต่อแต่ยังไม่มีใครทำ คุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ จึงฟอร์มทีมคณะสิงโตฮกเกี้ยนขึ้นมาเป็นครั้งแรก แล้วให้เดินแห่ในงานตรุษจีน เหมือนกับคณะสิงโตอีกคณะหนึ่ง แต่เป็นคณะสิงโตฮกเกี้ยน โดยให้

เด็กคณะสิงโตกว่องสิวหรือว่าสิงโตกวางตุ้งเข้ามาช่วยก่อน จากนั้นคุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ เดินทางไปไต้หวันอีกครั้ง เพื่อไปซื้อหัวสิงโตมาเพิ่มอีก 2 หัว คือหัวสีแดงกับหัวสีทองออกเดินแห่เป็นครั้งแรก

ในปีพ.ศ.2560 ตรงกับคณะกรรมการเถ่านั้งปี 101 คณะกรรมการตรุษจีนปีนั้นเป็นผู้บรรจุสิงโตฮกเกี้ยนเป็นปีแรก โดยที่สมาคมกว่องสิวเป็นผู้บริหาร ออกขบวนแห่จึงครบ 5 ภาษาเป็นปีแรก หลังจากจบงานแห่ หัวสิงโตได้ถูกส่งมอบให้กับองค์เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ แล้วส่งมอบต่อให้กับมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ถัดมา ปี พ.ศ.2561 คุณวรพล ภัทราคณานนท์ เป็นกรรมการเถ่านั้งปี 102 รับหน้าที่สานต่อ ก็ได้เป็นหัวขบวนเลย ด้วยความพยายามของ คุณวรพล ภัทราคณานนท์ และเพื่อนเถ่านั้ง ปี 99 ช่วยกันค้นหาประสานผ่านช่องทางอินเตอร์เน็ต พบว่า “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” จากสำนัก เต้ออี้ถัง ไต้หวัน เป็นบุคคลที่มีความสามารถและมีชื่อเสียงโด่งดังที่ไต้หวัน จึงตัดสินใจเดินทางด้วยใช้งบส่วนตัวบินไปตามหา “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” เพื่อเชิญมาสอนศิลปะการแสดงที่มีอัตลักษณ์ดั้งเดิมรูปแบบสมัยโบราณของชาวจีนฮกเกี้ยน ที่ได้อพยพมาจากมณฑลฮกเกี้ยนของประเทศจีน มายังเกาะไต้หวัน จากนั้น “คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ” ได้เกิดเป็นคณะแรกคณะเดียวในจังหวัดนครสวรรค์ และหนึ่งเดียวประเทศไทย

“สมัยคณะกรรมการเถ่านั้งปีที่ 100 โดยคุณณัฐญาวดี ประโยชน์กุลนันท์ (เจ๊แดง) ร้านรุ่งประโยชน์เฟอร์นิเจอร์ เป็นประธานคณะกรรมการเถ่านั้งในขณะนั้น ได้เชิญตัวแทนกลุ่มชาวจีน 5 ภาษาขึ้นไปบนเวทีในวันพิธีเปิดงานตรุษจีนครั้งแรก ตามแนวคิดคำว่า “โหงวซก” ขึ้นมา มีครอบครัวหนึ่งที่เป็นลูกหลานกลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยนขึ้นเวที และเกิดคำถามที่ว่า กลุ่มคนจีนฮกเกี้ยนไม่มีการแสดงสิงโตเหรอทำไมเราไม่เคยได้ยินเลย จากวันนั้นจึงเป็นการจุดประกายความคิด หลังจบงานตรุษจีน ผมเริ่มไปค้นคว้าหาข้อมูลว่า สิงโตฮกเกี้ยนมีอยู่จริงหรือไม่ ซึ่งพบว่า สิงโตฮกเกี้ยนเป็นที่นิยมอย่างมากที่ประเทศไต้หวัน แต่ในประเทศจีนแทบไม่มีเหลืออยู่แล้ว เราอยากจะเริ่มนำสิงโตฮกเกี้ยนกลับมาในปี 101 นี้ โดยได้นำเสนอแนวคิดนี้กับผู้ใหญ่ ถ้าใช้สิงโตเชิญตัวแทนผู้นำแต่ละกลุ่มภาษาที่ขึ้นเวที และมีสิงโตของกลุ่มภาษาให้ครบถ้วนตรงกับแต่ละภาษา ถ้าหากมีสิงโตฮกเกี้ยนขึ้นไปด้วยนั้นจะได้ครบ 5 กลุ่มภาษาพอดี ผมได้เสนอความคิดนี้ต่อ ดร.ประกิจ ณรงค์ตะณุพล ประธานเถ่านั้งปี 101 ซึ่งท่านได้ให้โอกาสทำตามแนวคิดนี้อย่างเต็มที่ ผมติดต่อเพื่อนเป็นผู้กำกับภาพยนตร์ที่ประเทศไต้หวันให้เพื่อขอให้ติดต่อสิงโตคณะหนึ่งที่มีชื่อเสียง ขอให้พาไปดูที่โรงงานและสถานที่ฝึกซ้อมของคณะ และนั่งคุยตั้งแต่เช้าถึงเย็น ว่ามีประวัติความเป็นมาเป็นยังไง และขอให้สอนท่าเชิด สอนท่าตีกลอง เสียงกลอง แล้วขอบันทึกภาพวีดีโอเพื่อให้สามารถทำการแสดงในวันพิธีเปิดงานตรุษจีนปี 101 ให้ได้ก่อน นี่เป็นสิ่งที่ได้ทำอย่างที่คิดและตั้งใจไว้ครับ และกลับมาถึงนครสวรรค์ จากนั้นให้เด็กเชิดสิงโตกว่องสิวที่มีพื้นฐานวิชาเชิดสิงโตอยู่แล้วนั้น มาสอน

วิธีการเชิดสิงโตตามแบบของฮกเกี้ยน ก็เพื่อให้แค่เดินและตีกลอง และเดินนำผู้แทนแต่ละกลุ่มภาษาขึ้นไปบนเวทีเพียงแค่นั้น ปรากฏว่าคนก็ฮือฮากันมาก เพราะว่า ไม่เคยเห็นสิงโตฮกเกี้ยนมาก่อนเลย”



ภาพที่ 12 พิธีเปิดงานตรุษจีนปี 101 การนำสิงโต 5 กลุ่ม 5 ภาษา เดินนำผู้แทนภาษาแต่ละกลุ่มขึ้นเวที
ที่มาภาพ: https://www.facebook.com/คณะสิงโต เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

“และในวันเลี้ยงขอบคุณการจัดงานตรุษจีน ที่ผมใช้เงินส่วนตัวบินไปซื้อหัวสิงโตจึงขอยกหัวสิงโตนี้ให้กับมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพเลย เพราะว่าต่อไปถ้ามีการจัดตั้งคณะ และสานงานต่อโดยมูลนิธิส่งเสริมฯ จะเหมาะสมดีที่สุด เพราะว่า กลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยนนั้นยังก็ไม่มีสมาคม องค์กรชมรมในการทำงานสืบทอดเหมือนกับสมาคมองค์กรอื่น ๆ และปีต่อมา ในสมัยปี 102 ก็ได้รับการติดต่อมาว่าสิงโตฮกเกี้ยนควรจะสานต่อแต่ยังไม่มีใครทำ ผมคิดการใหญ่เลยฟอร์มทีมขึ้นมาแล้วทำคณะสิงโตฮกเกี้ยนครั้งแรกเลย เพื่อร่วมเดินขบวนแห่ในงานตรุษจีน แต่เป็นคณะสิงโตฮกเกี้ยน มีการ์ดอวยพร มีธง มีป้าย มีครบทุกอย่างเลยครับ โดยให้ชาวคณะสิงโตกว่องสิวมาช่วย แล้วผมก็เดินทางไปไต้หวันอีกรอบ เพื่อไปซื้อหัวสิงโตมาเพิ่มอีก คือหัวสีแดงกับหัวสีทอง สำหรับใช้ร่วมขบวนแห่เป็นครั้งแรก”



คุณวรพล ภัทราคณานนท์
หัวหน้าคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

เริ่มจาก คณะกรรมการมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ และคณะกรรมการจัดงานประเพณีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ชาวตลาดระดับผู้ใหญ่ได้พูดว่า เรามี 4 ภาษาแล้ว มีไหหนำ กว่องสิว ฮากกา แต้จิ๋ว ยังขาดอีกหนึ่ง อยากให้ครบ 5 ภาษา ทีนี้ คุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ ซึ่งเป็นลูกชายร้านป๊อปปูล่าที่อยู่สมาคมกว่องสิวนครสวรรค์ เป็นผู้อาสา และได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องประเพณีวัฒนธรรมทางด้านวิชาการเขาเก่งมาก เขาเดินทางไปที่ไต้หวัน ทราบมาว่าผู้ใหญ่เขาได้คุยกันก่อนแล้ว จากนั้น คุณนวพันธุ์ก็เดินทางไปซื้อสิงโตฮกเกี้ยน ในนามของสมาคมกว่องสิวนครสวรรค์ เดินทางไปซื้อที่ไต้หวันมา แล้วมามอบให้กับมูลนิธิส่งเสริมฯ มูลนิธิส่งเสริมนี้ก็คือ อดีตประธานคณะกรรมการจัดงาน แล้วก็มาเป็นกรรมการมูลนิธิส่งเสริม ปีนั้นผมเป็นรองประธานฝ่ายสถานที่ ประธานก็คือ คุณทรายทอง แล้วก็คุณวิสิทธิ์ รับมอบบนเวที เป็นการรับมอบหัวสิงโตไว้ที่นี้ ยังไม่ได้ทำอะไร จนมาปี พ.ศ.2560 ก็คือจุดเริ่ม กรรมการและประธานคุยกัน แล้วคนนั้นคนนี้ก็บอกว่า เราน่าจะมีสิงโตฮกเกี้ยนได้แล้ว ทำไมไม่เอาเข้าบรรจุขบวนแห่ให้ครบ 5 ภาษา ที่มาที่ไปของประวัติที่ผมได้ย่อไว้ ก็เข้าปี พ.ศ.2560 พอเข้ามาในปี 2560 คุณสุพงษ์ สุเมธโชติเนทารัตน์ (ธาราดิน) ประธานเถ่านั้งปี 102 เป็นประธานในปีนั้น รู้สึกจะมีรายละเอียดเขียนไว้แล้วครับ ก็เป็นปีแรกที่เข้าขบวนแห่ ซึ่งสมาคมกว่องสิวนครสวรรค์ เป็นผู้ริเริ่มจัดทำขึ้น

พอมาปี พ.ศ.2562 เป็นปีที่ผมรับหน้าที่สานต่อทำเอง ผมเป็นกรรมการในปี 102 ในปี พ.ศ.2560 คณะกรรมการตรุษจีนปีนั้น เป็นผู้บรรจุเป็นปีแรก โดยที่สมาคมกว่องสิวเป็นผู้บริหาร ออกขบวนแห่เลย จึงครบ 5 ภาษาในปีแรก หลังจากจบงานแห่ ถูกส่งมอบเป็นขององค์เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ แล้วส่งมอบให้กับมูลนิธิส่งเสริมฯ ผมมีภาพส่งมอบที่หน้าสำนักงานมูลนิธิว่ารับแล้ว ภาพนั้นเป็นภาพประวัติศาสตร์ ได้ส่งมอบให้กับมูลนิธิส่งเสริมประเพณีแห่งเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ว่ารับหน้าที่แทน ปีนั้น ผมก็ได้เป็นหัวขบวนเลย ผมได้นำเงินส่วนตัวผมมาทำ โดยบินไปต่างประเทศ ไปตามหาอาจารย์ที่ไต้หวัน เพื่อมาสอน

ในปี พ.ศ.2561-2562 เรียกว่าเป็นปีแรกที่เกิดปากน้ำโพโหงวซก ปีนั้นเป็นปีที่ได้ก่อตั้งขึ้น ยังธรรมดา ยังออกแห่ธรรมดายังไม่มีอะไรมาก

ก่อนที่จะมารู้จักกับอาจารย์ผู้สอน ผมเองได้ศึกษาจากอินเตอร์เน็ต ผมติดต่อเป็นภาษาจีน ให้เพื่อนที่เป็น เถ่านั้งในปี 99 โทรหา ส่งแชทไปว่าผมมีตัวตนจริง ผมเป็นกรรมการ ผมอยากเจอท่าน ให้ท่านมาสอน อะไรอย่างนี้ อาจารย์เขาก็ถามผมว่ารู้จักเขาได้อย่างไร ผมทักไปอยู่ 3 ทางคือ ทักผ่านอินเตอร์เน็ต พิมพ์ภาษาจีนแปลเป็นภาษาอังกฤษบ้าง แล้วก็ศึกษาเอง ใจที่ผมรักและในความทุ่มเท ผมรับมอบหมายจากสมาคมกว๋องสิวทันที ผมก็ได้เป็นกรรมการที่นี้เลย ก็ตั้งใจปวารณาตัวต่อหน้าอาม่าว่าจะแจ้งเกิดให้ได้ ก็เปิดในปี “โหงวซก” ในปี 103 เสร็จแล้วคนก็เริ่มรู้จัก แล้วได้เข้ากรุงเทพอีกหนึ่งปี คือปี 104 ผมคิดว่าระหว่างปี 103-104 ก็แล้วกันครับ

เหล่าซืออู่เติ้งชิง ได้ยอมมาสอนวิชาให้ ก็มีประวัติเรื่องเล่าอีกว่า อาจารย์ของ “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” เป็นคนจีนแต้จิ๋ว บรมครูที่สอน “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” ก็เล่าให้ฟังว่า ก่อนหน้านั้นไม่รู้เป็นอะไร ยังไม่เจอกับผม ยังไม่รู้จักกับผม ทุกอาทิตย์แกจะต้องพาครอบครัว ครอบครัวของแกก็คือแม่ ภรรยา ภรรยาตอนนี้กำลังตั้งครรภ์พอดี แกก็พาครอบครัวไป โดยขับรถจากเมืองยุ่นหลิน ไปกินอาหารไทย ต้องขับรถไประยะทางร้อยกว่ากิโล แกอยากกินอาหารไทย แล้วบอกไม่รู้เป็นอะไรชอบกินต้มยำกุ้ง ต้องเดินทางไปทุกอาทิตย์ จนมารู้จักกับผมเพราะผมติดต่อเขา แต่อาจารย์ของเหล่าซืออู่เติ้งชิงคนนี้เขาเสียชีวิตไปแล้ว เขาเคยทำนายไว้ว่า “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” ในภายภาคหน้าแต่ไม่ได้กำหนด ปี พ.ศ.ว่าจะต้องบินมาทางแถบเมืองไทย แต่ไม่รู้ว่าที่ไหน เหมือนว่ามาถ่ายทอดวิชาให้กับประเทศไทย ก็คือที่นี้ เขาพูดไว้แล้ว แล้วก็มาเจอผม มันเป็นเรื่องที่ คนจีนเขาเรียกว่า “ชะตาชีวิตเค้าลิขิตมาต้องเป็นแบบนี้” ต้องมารู้จักกับผม แล้วผมเองก็ตามหาเขา เขาก็ถามผมว่ามารู้จักกับผมได้อย่างไร ผมก็บอกกับเขาตรง ๆ ว่าได้ค้นหามีทางเหนือทางกลาง ทางใต้ ที่มีอาจารย์เก่งด้านนี้ ผมก็ศึกษามาหลายเดือน ทางอินเตอร์เน็ต ค้นหาภาพนุ่นนี้นั้นแล้วผมสะดุดเขาคือ เหล่าซืออู่เติ้งชิง เขาเป็นคนเก่ง ศึกษาเขาแล้วเขาเป็นมือหนึ่งของการทำตุ๊กตาหุ่นโครมไฟ ประกวดชนะเลิศตลอด แล้วแกก็มีหัวศิลปะ แกสอนเด็กมัธยม ผมเลยตัดสินใจเลือกเหล่าซือคนนี้เลย ส่วนตัวผมบินไปหาเหล่าซือเลย บินไปแล้วก็เชิญมาสอน แล้วเหล่าซือก็เชื่อแล้วว่าผมมีตัวตนจริง ๆ เพราะตอนนั้น ส่งข้อความทักไปทางอินเตอร์เน็ต ส่งข้อความแชท ส่งทางเมสเซนเจอร์ ยังไม่มีไลน์แลกกัน เขาก็ไม่รู้ว่ามีจริงไหม ผมก็ไปเลยผมก็ไปเจอเขา เขาก็พาไปที่โรงเรียนที่เขาสอน 3 โรงเรียน ตอนนั้นเด็กฮกเกี้ยนยังตัวเล็ก ๆ อยู่เลย แล้วที่ไต้หวันเขาก็เป็นครูสอนเด็กตามโรงเรียน สอนวิชาศิลปวัฒนธรรมสิงโตฮกเกี้ยน จากนั้นก็นัดวันที่เหล่าซืออู่เติ้งชิง บินมานครสวรรค์ ผมก็ไปรับที่สนามบินเพื่อให้เขามาสอน

การ เชิดสิงโต ตอนที่เหล่าซือมาสอนครั้งแรก อายุเพียง 37 ปี ยังหนุ่มอยู่แต่ตัวแกใหญ่ ผ่านไป 6 ปี ตอนนี้น่าจะ 42 ปีแล้วครับ

กลุ่มคนเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์ปัจจุบันมีอยู่ 4 ครอบครัว

1. อานนท์ ร้านนครสวรรค์ก๊อบปี้ ร้านขายผลไม้ พ่อเป็นฮกเกี้ยน แม่เป็นคนไทย แต่ก็ถือว่าเขามีเชื้อชาติฮกเกี้ยน เชื้อชาติฮกเกี้ยนคนจีนจะนับถือคนไทยเป็นหลัก อย่างผมแต้จิ๋วผู้ชายเป็นหลัก ถ้าแม่ผมเป็นไหหนำเค้าก็จะไม่ทิ้งฝ่ายแม่
2. ไอแอนพิซซ่า ร้านพิซ่า อยู่ซอยสุชิน
3. ร้านเรืองนคร ขายผ้า เสียชีวิตไปแล้ว
4. ร้านเมขลาพระรามลงสรง เตี่ยเป็นฮกเกี้ยน เฮียเก้า เฮียโบ้ย คือเฮียเก้าเป็นน้อง พ่อเป็นคนฮกเกี้ยน แม่เป็นคนแต้จิ๋ว

แล้ววัฒนธรรมฮกเกี้ยนถ้าจะไม่ต้องไปไกล แนะนำที่ตลาดน้อยเยาวราช ตลาดน้อยเจริญกรุงแม่น้ำเจ้าพระยา มีชาวจีนฮกเกี้ยนอาศัยอยู่จำนวนมาก มีศาลเจ้าตลาดน้อยโจวซือกง เป็นพระตำหลับหมอยา

สิงโตฮกเกี้ยนเป็นคณะแรกที่ผู้หญิงสามารถเชิดสิงโตได้ ช่วงหลังคณะอื่นเห็นด้วยจึงตามกัน คือเราให้สิทธิเท่าเทียมกันทั้งชายและหญิง ที่ไต้หวันผมได้ไปดูศิลปวัฒนธรรมของเขา ผู้หญิงเล่นเยอะกว่าผู้ชาย เขาน่าจะมีวิชาเลือกกิจกรรมของโรงเรียนเขา ที่ผมได้ไปสัมผัสมา 3 โรงเรียน ผู้หญิงจะเยอะ แล้วก็เล่นดนตรี เล่นแฉ เล่นกลอง เห็นผู้หญิงเยอะกว่า อยู่ที่ความสมัครใจของเขาด้วย ช่วงแรก ๆ ที่นำผู้หญิงมาเล่นคนเขาก็มองเหมือนกันว่าคณะนี้แปลก ให้ผู้หญิงจับหัวสิงโตเล่น คณะอื่นบางคนเขาถือ เขามีครูบาอาจารย์ แต่จริง ๆ ถามว่าเขาอย่างโน้นอย่างนี้ แต่ความจริง ๆ ก็คือ มันชาติพันธุ์ใครชาติพันธุ์มัน มันไม่เกี่ยว ผมก็ถามเหล่าซือก่อนแล้วว่า ผู้หญิงจับกลองก็ได้ ไปสังเกตดูในยูทูปที่ไต้หวันได้เลย ผมดูอยู่ทุกครั้งคือแฉ หัวสิงโต จับได้หมด ผู้หญิงสามารถจับได้ทุกอย่าง เขาไม่ถือ ผมก็ได้ไอเดีย ผมจะปั้นสิงโตที่ผู้หญิงเล่นได้ และเด็กเล็ก ๆ จนโตเป็นสาวจนมีลูกมีครอบครัว

ถามว่าผู้เล่นต้องเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันนั้น ไม่จำเป็นแล้วครับ อย่างแต่จิ๋วไม่มีคนมาเล่นเลย แล้วแต่ละคณะก็ไม่มีเชื้อของชาติพันธุ์เขา คนแคะเป็นคนไทยหมดที่มาเล่น ลูกหลานตาสีตาสาทั้งนั้นที่มาเล่นกัน ถ้าเป็นสมัยก่อนก็มีลูกหลานชาวปากน้ำโพ อย่างไหหนำนี้ใช่ ต้องเป็นลูกหลายของไหหนำเท่านั้นที่เข้าไป กว๋องสิวไม่ ปักกิ่งก็ไม่ ฮากกาก็ไม่ ลูกหลานก็คนไทยไม่มีเชื้อจีนไม่จำเป็นที่ต้องมีชาติพันธุ์แล้วไปเล่นคณะนั้นคณะนี้ ส่วนมังกรก็เล่นสะเปะสะปะ ฮกเกี้ยนนี้ก็ไม่เกี่ยวเล่นได้ ยกเว้นผู้บริหารเท่านั้นด้วยนโยบาย ของเราฮกเกี้ยนยังไม่มีนายกไม่มีสมาคม กลุ่มฮกเกี้ยนก่อตั้งขึ้นมา เดี๋ยวเล่าให้ฟังพอตั้ง ปี 103

ชมรมฮกเกี้ยนนครสวรรค์ก็มี ไอแอมพิซซ่า อานนท์ พยายามก่อตั้งขึ้นมา ก็มีไม่กี่บ้าน ล้มถอยกันไปเองเลย คือเขาไม่แข็งแรงพอ การตั้งชมรมมันต้องเสียสละ เป็นพ่อค้าต้องเอาเงินเข้ามาในชมรม แล้วคณะฮกเกี้ยนเป็นส่วนหนึ่งของชมรม ขึ้นกับเจ้าพ่อ-เจ้าแม่หน้าผา เรามาบริหารกัน 3 ทีม แต่มันไปด้วยกันไม่ได้ ไม่มีใครยอมเสียสละบริหาร ได้ปีก็แยกกันเลย คณะอื่น ๆ เขามี แคะเขาก็มี ฮกเกี้ยนจะคล้ายปักกิ่งนะครับ ไม่มีชมรม ฮากกามีชมรม และสมาคมกว๋องสิวมีชมรม ไหหนำมีชมรม 3 คณะนี้เขามี อีก 2 คณะ แต้จิ๋วกับฮกเกี้ยนนี้ไม่มี

ชาติพันธุ์ผู้ใหญ่ (ผู้บริหาร) ไม่ต้องพูดถึงหรอกครับ พูดถึงแต่ว่าเราจะทำอย่างไรให้เด็กมาเล่น เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่พอใกล้ตรุษจีน ต้องร่วมกับสถาบันศึกษาเท่านั้นน่าจะไปต่อได้ ผมได้ ท.4 มาเยอะมากัน 10 คน โรงเรียนเทศบาลวัดกบ เทศกาลงานตรุษจีน นักเรียน ท. ต่าง ๆ สามารถมาเล่นได้เลย โรงเรียนเทศบาลวัดกบ ท.4 โรงเรียนนี้ เล่นเอ็งกอกับสิงโตกว๋องสิวเยอะ เด็กนี้ต้องเป็นเด็กจริง ๆ ถ้าเด็กโตไปแล้วนี้จะยากเด็กประถม และมัธยมนี้กำลังดี ประถมจะกำลังดี

ศิลปะการแสดงของเราถือว่าครบถ่วนแล้วหรือยัง หรือว่ามีเพิ่มเติมอะไรอีกไหมคะ ด้านการแสดงสิงโต 5 ชาติพันธุ์นี้ครบแล้วครับ ศิลปะการแสดงของแต่ละคณะน่าจะไม่มีอะไรแล้วอย่าง

คณะสิงโตกว๋องสิว : กินเหล้า กินผัก เจอค่ายกล เค้าก็จะเล่นของเค้า

คณะสิงโตฮากกา : ต่อแพ

คณะเสือทองไหหนำ : เสือกินเด็ก

คณะสิงโตปักกิ่ง : เล่นโต๊ะ ลูกบอล เค้าเล่นมา 10 ปี ก็อยู่แบบนี้

คณะสิงโตฮกเกี้ยน : มันมีอยู่ 2 การแสดง แต่เรามาประยุกต์เอา จุดไฮไลท์ของสิงโตฮกเกี้ยน มันยังไม่จบก็คือพิธีกรรม พิธีกรรมนี้เคยเห็นแปดทิศไหมครับที่แปะบ้านพิธีกรรมยังเล่นไม่จบ เหล่าซือมาสอนนั้นยังไม่จบ เขาเรียกว่าการแสดงปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย เราสามารถเอาชุดการแสดงนี้ไปสถานที่ใดที่หนึ่ง จะศาลเจ้าก็ดี จะเป็นที่เอกชนก็ดี ไปปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย พิธีการแสดงต่อโต๊ะจะเล่นบนแผงเหล็กถ้าไปดูในเฟสจะเห็นเล่นกับแผงเหล็กจะมีรองรู อันนี้ยังไม่จบ อีก 1 วิชา การแสดงต่อสู้ก็ยังไม่จบ การแสดงต่อโต๊ะที่เขากำลังสอนต่อม้านั่ง และตีลังกา ต่อม้านั่ง 3-4 ชั้น การแสดงของฮกเกี้ยนพูดได้เลยว่ามีอีกหลายชุดการแสดง เราพึ่งได้วิชาอยู่ ประมาณ 3-4 วิชา เมื่อ 2 ปีที่แล้ว เหลืออีกเยอะ นี้คือสิ่งที่ต้องต่อยอด บังเอิญมีสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 เข้ามาเสียก่อน 3 ปี ที่เหล่าซือไม่ได้มาร่วม รวม 4 ปี พอดี คณะสิงโตฮกเกี้ยนกำลังขึ้นเลยขึ้นปี 103 ปี 104 ก็ขึ้นอยู่ มาดัดแปลงเมื่อปี 105 และ107 มา 107-108 ก็พลิกแพลงการเล่นกันไปเอง ผมก็ออกไอเดียว่าเป็นแบบนี้ ๆ น้องก็พยายามสอนท่า ไอเดียการวางพล็อตเรื่องโดยที่ผมเป็นคนคิด

“จุดเริ่มต้นคณะสิงโตฮกเกี้ยนต้องให้เครดิตกับ คุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ (โกนะ) เค้าเลยนะครับ ผมเคยลงเพสว่า “เครดิตมาจากสิงโตกว่องสิวนครสวรรค์ ผมเจอโกนะทีไร ผมอยากได้จุดไฮไลท์เริ่มต้นซึ่งมีที่มาที่ไป แล้วมันสำคัญที่สุด ผมเพียงมาสานต่อเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้น”





ภาพที่ 14-15 “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” จากสำนักเต้ออี้ถัง กำลังถ่ายทอดวิชาการเชิดสิงโตฮกเกี้ยนให้กับคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง นครสวรรค์ ที่ศาลาเอนกประสงค์ศาลเจ้าแม่หน้าผา ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
ที่มาภาพ: https://www.facebook.com/คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

คุณวรพล ภัทราคณานนท์ หรือลุงไหล เป็นชื่อที่เด็กในคณะเรียกจนติดปาก เล่าถึงที่มาของการเชิญเหล่าซือจาก สำนักเต้ออี้ถัง มาสอนที่นครสวรรค์ ซึ่งค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ของไต้หวันที่มีคณะสิงโตทั้งทางเหนือ กลาง และใต้ แต่ละที่ล้วนแต่มีอาจารย์ที่เก่งมีความสามารถในด้านนี้ ผมก็ศึกษาทางอินเตอร์เน็ตมาหลายเดือน ค้นหาภาพต่าง ๆ ผมเกิดสะดุดภาพของเขา “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” เขาเป็นคนเก่ง และอาจกล่าวได้ว่าเป็นมือหนึ่งของการทำตุ๊กตาหุ่นโคมไฟ ที่ชนะเลิศการประกวดอย่างต่อเนื่อง เป็นคนที่มีหัวศิลปะที่นำความรู้และประสบการณ์ไปสอนให้กับเด็กในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สอนวิชาศิลปวัฒนธรรมสิงโตฮกเกี้ยน ผมเลยตัดสินใจเลือกเหล่าซือคนนี้เลย ใช้เงินส่วนตัวบินไปที่ไต้หวันและได้เชิญมาสอน และนัดวันที่เหล่าซืออู่เติ้งชิงบินมานครสวรรค์ ตอนที่เหล่าซือมาสอนครั้งแรกนั้นเขายังเป็นหนุ่ม อายุเพียง 37 ปี ซึ่งก็ผ่านมา 6 ปีแล้ว ประกอบกับปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ยังไม่สามารถเดินทางมาสอนศิลปะการแสดงการเชิดสิงโตได้อย่างต่อเนื่อง



ภาพที่ 16 “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” สำนักเต้ออี้ถัง จากประเทศไต้หวัน
ที่มาภาพ : คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ



ภาพที่ 17 “เหล่าซืออู่เติ้งชิง” จากสำนักเต้ออี้ถัง ในกิจกรรมการสอนวิชาศิลปวัฒนธรรมสิงโตฮกเกี้ยน ให้กับเด็กในโรงเรียนเทศบาลวรนาถบรรพต (ท.4)
ที่มาภาพ : คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ



ภาพที่ 18 การแสดงเชิดสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
ที่มาภาพ : คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อเจ้า-แม่ปากน้ำโพ

7. ท่าและอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงเชิดสิงโตฮกเกี้ยน

องค์ประกอบที่ใช้ในการแสดงสิงโตฮกเกี้ยน ประกอบด้วย หัวสิงโตฮกเกี้ยน 5 หัว มีหงส์ 1 ตัว กิเลน 1 ตัว และผีเด็ก 1 ตัว ในส่วนของเครื่องดนตรีประกอบด้วย กลองแฉ เหล็ง คณะสิงโตฮกเกี้ยนเต้ออี้ถัง เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ มีจำนวน 3 ชุดการแสดง ดังนี้

การแสดงชุดที่ 1 ซาชิง

เป็นการแสดงที่ใช้เล่าเรื่องเปรียบเทียบอิงตามประวัติศาสตร์ว่า เป็นฉากการแสดงของนักรบที่จะต้องฆ่าชิง คือ ฆ่าสิงโตเขียว โดยใช้สัญลักษณ์ของสิงโตเขียวเปรียบเทียบคือราชวงศ์ชิง และนักรบนั้นเปรียบเสมือนเป็นชาวฮั่น



ภาพที่ 19 การแสดงชุด “ซาชิง” เป็นการรำการใช้อาวุธของนักรบ ยุคราชวงศ์หมิงของชาว “ฮั่น” ฝึกฝนวิทยายุทธ์ ฝึกกังฟู เพื่อมาฆ่าสิงโต
ที่มาภาพ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์

การแสดงชุดที่ 2 หลง เฟิ่ง ซื้อ

เป็นการแสดงที่นำเอาสิ่งมงคลทั้ง 3 ชนิดมาร่วมแสดง เนื้อหาเป็นการเล่าเรื่องด้วยตัวละครสำคัญได้แก่ สิงโตฮกเกี้ยนจะมีสีเขียว มีหน้าตาค่อนข้างจะดุดัน มีตัวละครเป็นเด็กผู้ชายที่แสดงยั่วให้สิงโตโมโห เรียกว่า “ซือกุ่ย” หรือผีเด็ก ตำนานเล่ากันว่า เจ้าบนฟ้าอยากจะทดสอบว่า สิงโตจะมีความอดทนขนาดไหน ถ้ามีความอดทนดี ไม่ขี้โมโห เจ้าบนฟ้าก็จะดลบันดาลให้สิงโตเป็นเทวดา จึงได้ส่ง “ซือกุ่ย” “มังกร” และ “หงส์” มาต่อสู้และยั่วให้สิงโตโมโหและทำให้บาดเจ็บ เพื่อให้ผ่านบททดสอบและสามารถดลบันดาลให้เป็นเทวดา



ภาพที่ 20 การแสดงชุดหลง เฟิ่ง ซื้อ
เป็นตำนานของชาวฮกเกี้ยนที่มีมา 300-400 ปีแล้ว เป็นการแสดงที่นำเอาสิ่งมงคลทั้ง 3 ชนิดมาร่วมแสดง



ภาพที่ 21 หลง” (มังกร/กิเลน) ผู้ยั่วยุสิงโต



ภาพที่ 22 “เฟิ่ง” (หงส์) ผู้ยั่วยุสิงโต

ที่มาภาพ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์



ภาพที่ 23 “ซือกุ่ย” หรือผีเด็ก ตัวแสดงตามตำนานที่เจ้าบนฟ้าส่งลงมาต่อสู้และยั่วยุให้สิงโตโมโหและทำให้บาดเจ็บ เพื่อทดสอบว่าสิงโตจะมีความดุร้ายหรือไม่

ที่มาภาพ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์

การแสดงชุดที่ 3 พิธีกรรม 8 ทิศ

คือ การเล่นอุปกรณ์ที่จะกระโดดขึ้นไปข้างบน จีนกลางเรียกว่า ป๊ะกั้ว แต้จิ๋วเรียกว่า โป๊ยก่วย ลักษณะเป็นยันต์แปดทิศ ที่นิยมมีไว้ตามบ้านเรือน โดยจะติดยันต์แปดทิศไว้หน้าบ้าน เพื่อสะท้อนสิ่งไม่ดีออกไป เป็นการแสดงพิธีกรรมที่เวลาไปเปิดห้างร้าน สถานที่ต่าง ๆ จะเป็นการปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย



ภาพที่ 24 การแสดงพิธีกรรม 8 ทิศ คือ การเชิดสิงโตฮกเกี้ยนที่จะต้องกระโดดขึ้นไปข้างบนอุปกรณ์คล้ายยันต์แปดทิศ
ที่มาภาพ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์

กิจกรรมส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมจีนที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือขององค์กรชุมชนจีนและ ทุกภาคส่วนของชาวตลาดปากน้ำโพในงานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ ในอดีตเกิดจากความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม โดยเฉพาะความเป็นลูกหลานชาวจีนเท่านั้นที่เข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีและสืบสานอนุรักษ์ศิลปะการแสดงสิงโต แต่ปัจจุบันด้วยสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจนำมาสู่การปรับเปลี่ยนทั้งนโยบายของคณะกรรมการบริหารสมาคมองค์กรจีนต่าง ๆ และการสร้างมีส่วนร่วมของกิจกรรมการส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมจีน ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทาย และคิดต่อยอดเพื่อให้เกิดการสนับสนุนส่งเสริมการสอนวิชาศิลปะการแสดงวัฒนธรรมสิงโตฮกเกี้ยนให้กับเด็กในโรงเรียนของจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อการอนุรักษ์สืบสานทางวัฒนธรรมด้านศิลปะการแสดงสิงโต รวมถึงการแสดงในด้านอื่น ๆ

หากสถาบันการศึกษาทุกระดับชั้น สามารถบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนศิลปะการแสดงเพื่อการอนุรักษ์สืบสานทางวัฒนธรรมให้ดำรงอยู่สืบไปในสังคมชุมชน สิ่งเหล่านี้จะเป็นเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันแบบผสมผสานในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและประเพณี ทำให้เกิดการเชื่อมต่อ และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมแต่ละกลุ่มขึ้น กลายเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่ยอมรับใช้ร่วมกันอย่างลงตัว

จะเห็นว่าทุกกลุ่มทุกฝ่ายล้วนมีการตื่นตัว และขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องในเรื่องของการมีบทบาททางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลให้เศรษฐกิจในจังหวัดนครสวรรค์มีการขับเคลื่อน และเติบโตไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ล้วนเป็นพลังสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนงานด้านการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

8. บทบาทของคณะสิงโตฮกเกี้ยนเต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมชุมชนท้องถิ่นนครสวรรค์



ภาพที่ 25 คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

1.) บทบาทในด้านกิจกรรมสาธารณะประโยชน์และสาธารณกุศลเพื่อชุมชน

บทบาทการดำเนินงานของคณะสิงโตฮกเกี้ยนเต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพในปัจจุบันที่ถือได้ว่าเป็นคณะการแสดงที่เริ่มมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดใกล้เคียงมากยิ่งขึ้น การบริหารจัดการคณะในฐานะกลุ่มองค์กรจีนฮกเกี้ยนในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีอัตลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรม เป็นเสมือนการเป็นภาพตัวแทนของกลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยยึดถือแบบ

แผนเป็นแนวทางปฏิบัติ ผ่านกระบวนขัดเกลาอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับเรื่องศิลปะการแสดงการเชิดสิงโต ที่เป็นประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมาตามคติธรรมเนียมของชุมชนชาวจีน การยึดมั่นปฏิบัติตามคำสอนของรุ่นบรรพบุรุษ ครูอาจารย์ที่ถ่ายทอดส่งต่อแนวคิดในการเชิดสิงโต เพื่อรักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนเอาไว้ รวมถึงค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เช่น การกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ บิดามารดา การเคารพผู้อาวุโส การบริจาคทาน การทิ้งกระจาด การเสียสละเพื่อส่วนรวม ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

มิติด้านความไว้วางใจ พบว่า ความเชื่อใจ ความไว้วางใจ เป็นพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ๆ นั้นกับบุคคลอื่น ๆ ที่ปรากฏในรูปแบบสัมพันธภาพที่ดีต่อกันการให้เครดิตกัน เนื่องจากชุมชนจีนปากน้ำโพเป็นชุมชนการค้ามายาวนาน การค้าย่อมต้องมีการให้เครดิตกันแก่กัน แต่คู่ค้าย่อมต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกันจึงจะเกิดความเชื่อใจและไว้วางใจคนในชุมชนมีความไว้เนื้อเชื่อใจต่อกันมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น ความสัมพันธ์และการแสดงออกทางสังคมของกลุ่มองค์กรชาวจีนในตลาดปากน้ำโพ ในอดีตที่จะรวมกลุ่มกันในชาวจีนทุกภาษา มีการแสดงที่บ่งบอกอัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่มภาษา จึงเกิดแนวคิดในการฟื้นฟูและสืบสานอัตลักษณ์ทางการแสดงของแต่ละกลุ่มภาษา ทำให้เกิดการฟื้นฟูการแสดงการเชิดสิงโตฮกเกี้ยนเกิดขึ้น เพื่อเป็นภาพตัวแทนของกลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยนที่อยู่ร่วมกันของชาวตลาดปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

มิติด้านเครือข่าย คือ ที่ยังคงยึดมั่นในเรื่องความเกี่ยวพันและผูกพันระหว่างกันของกลุ่มชาวจีนแต่ละภาษา ซึ่งประกอบขึ้นเป็นครอบครัว เครือญาติ เพื่อน คนรู้จัก และเพื่อนร่วมองค์กรจีน สิ่งเหล่านี้ยังคงเป็นรูปแบบของสังคม ที่ใช้การบริหารจัดการกลุ่ม และการจัดความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันของคนในสังคม ในการรวมกลุ่มกิจกรรมหรือกลุ่มอาชีพองค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ทางสังคม

คณะสิงโตฮกเกี้ยนเต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ นำกิจกรรมการแสดงคณะสิงโตมาเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ให้กับกลุ่มเด็กนักเรียนและเยาวชนของตลาดปากน้ำโพ โดยทางผู้จัดการคณะสิงโตฯ กล่าวถึงเป้าหมายในการทำงานนี้เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ถึงประวัติศาสตร์ความสำคัญของศิลปะการแสดงการเชิดสิงโต และวิถีวัฒนธรรมประเพณีของบรรพบุรุษชาวจีนโพ้นทะเลที่อพยพเข้ามาทำมาหากินและสร้างครอบครัวที่ตลาดปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ผ่านการฝึกฝนและเรียนรู้ศิลปะการแสดงเชิดสิงโตฮกเกี้ยนเต้ออี้ถึงชุดนี้

หากสถาบันการศึกษาทุกระดับชั้น สามารถบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนศิลปะการแสดงเพื่อการอนุรักษ์สืบสานทางวัฒนธรรมให้ดำรงอยู่สืบไปในสังคมชุมชน สิ่งเหล่านี้จะเป็นเรียนรู้การอยู่ร่วมกันแบบผสมผสานในสังคมที่ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและประเพณี ทำให้เกิดการเชื่อมต่อ และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมแต่ละกลุ่มขึ้น กลายเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่ยอมรับใช้ร่วมกันอย่างลงตัว

จะเห็นว่าทุกกลุ่มทุกฝ่ายล้วนมีการตื่นตัวและขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องในเรื่องของการมีบทบาททางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลให้เศรษฐกิจในจังหวัดนครสวรรค์มีการขับเคลื่อนและเติบโตไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ล้วนเป็นพลังสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนงานด้านการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

2.) **บทบาทที่มีต่องานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์**

กิจกรรมส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมจีนที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือขององค์กรชุมชนจีนและทุกภาคส่วนของชาวตลาดปากน้ำโพในงานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ ในอดีตเกิดจากความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม โดยเฉพาะความเป็นลูกหลานชาวจีนเท่านั้นที่เข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีและสืบสานอนุรักษ์ศิลปะการแสดงสิงโต แต่ปัจจุบันด้วยสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจนำมาสู่การปรับเปลี่ยนทั้งนโยบายของคณะกรรมการบริหารสมาคมองค์กรจีนต่าง ๆ และการสร้างมีส่วนร่วมของกิจกรรมการส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมจีน ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายและคิดต่อยอดเพื่อให้เกิดการสนับสนุนส่งเสริมการสอนวิชาศิลปะการแสดงวัฒนธรรมสิงโตฮกเกี้ยนให้กับเด็กในโรงเรียนของจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อการอนุรักษ์สืบสานทางวัฒนธรรมด้านศิลปะการแสดงสิงโต รวมทั้งการแสดงด้านอื่น ๆ

9. อาหารจีนถิ่นฮกเกี้ยน

อาหารฮกเกี้ยนเป็นอีกหนึ่งวัฒนธรรมชนชาติฮั่นของจีน โดยมีอาหารเมือง ฝูโจว เป็นพื้นฐาน ได้ผสมผสานลักษณะพิเศษจากอาหารพื้นเมืองต่าง ๆ ในมณฑลฮกเกี้ยน ซึ่งรวมทั้งอาหารทางตะวันออกตะวันตก ทางใต้ และเหนือของมณฑลฮกเกี้ยนเข้าไว้ด้วยกัน นอกจากนี้แล้ว ชาวฮกเกี้ยนมีการติดต่อไปมาหาสู่กันกับชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้รับอิทธิพลจากอาหารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย ซึ่งแม้ว่าอาหารฮกเกี้ยนเป็นอาหารที่เปิดรับความหลากหลายแต่มีเอกลักษณ์พิเศษของตน

อาหารฮกเกี้ยนแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ อันได้แก่ อาหารฝูโจว อาหารทางใต้ของฮกเกี้ยน และอาหารตะวันตกฮกเกี้ยน ซึ่งอาหารฝูโจว เป็นต้น แบบหลักของอาหารฮกเกี้ยน เน้นรสเปรี้ยวหวาน ไม่เพียงแต่ได้รับความนิยมในมณฑลฮกเกี้ยนและพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศจีนเท่านั้น หากยังได้รับความชื่นชอบในต่างประเทศด้วย ในสหรัฐฯ และแคนนาดา มีเปิดร้านขึ้นไม่น้อย

อาหารทางใต้ของฮกเกี้ยนมีอาหารเมืองเฉวียนโจวเป็นตัวแทน เน้นความสด ได้รับความชื่นชอบในพื้นที่ทางใต้ของมณฑลฮกเกี้ยน และเขตไต้หวันด้วย ส่วนอาหารทางตะวันตกมีอาหารเมืองหลงเหยียนเป็นตัวแทน เน้นรสเค็มและเผ็ด

อาหารฮกเกี้ยนมีลักษณะพิเศษ 3 ประการ

หนึ่ง เก่งในการปรุงอาหารด้วยหมากแดง ซึ่งเป็นข้าวหงฉี่ว์หมี่ ที่มีสีแดงจากธรรมชาติ มีคุณค่าทางโภชนาการช่วยลดคอเลสเตอรอล ลงความดันโลหิตสูง ลดน้ำตาลในเลือด ดีต่อสุขภาพ อาหารฮกเกี้ยนใช้ข้าวหมากแดงทำอาหารได้หลากหลายวิธี เช่น หมูสามชั้นตุ๋นข้าวหมากแดง ปลานึ่งข้าวหมากแดง ซี่โครงหมูต้มข้าวหมากแดง และหน่อไม้อบข้าวหมากแดง เป็นต้น อาหารเหล่นี้ทั้งอร่อยทั้งดีต่อสุขภาพ

สอง เก่งในการปรุงรสเปรียวหวาน อากาฮกเกี้ยนมีรสเปรี้ยวหวาน อาหารฮกเกี้ยนมีรสเปรี้ยวหวานที่มีชื่อเสียงมากที่สุดอย่างหนึ่งก็คือซี่โครงหมูเปรี้ยวหวาน อาหารฮกเกี้ยน จะใช้น้ำตาลขจัดรสคาว แล้วใช้น้ำส้มสายชูให้รสเปรียวผสมกับรสหวาน สามารถคงรสชาติดั่งเดิม หวานเปรี้ยวกำลังดี

สาม เก่งในการปรุงแกง แกงเป็นหัวใจของอาหารฮกเกี้ยน เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของอาหารฮกเกี้ยน จากประสบการณ์ที่สะสมไว้เป็นเวลายาวนานทำให้ทราบว่า สิ่งที่สามารถคงคุณค่าและรสชาติดั้งเดิมของวัตถุดิบไว้ได้ก็คือแกง แกงในอาหารฮกเกี้ยนมีหลากหลายและประณีต

พ่อครัวที่ทำอาหารฮกเกี้ยนเน้นรสชาติดั่งเดิม “แกงไก่ใส่หอย” เป็นอาหารที่แสดงให้เห็นถึงฝีมือการทำแกงฮกเกี้ยน อันดับแรก หั่นไก่เป็นชิ้น ๆ ใส่หม้อ เทน้ำลงไปใช้ไฟอ่อนตุ๋น 2 ชั่วโมง หลังจากนั้นเติมน้ำใหม่ต้มต่อด้วยไฟแรงให้เดือด ตักน้ำมันที่ลอยออกไป แล้วพักทิ้งไว้ให้เย็นลง ไปเลือกหอยสด ใส่ลงไปลวกในน้ำเดือนแป๊บเดียวก็รีบเอาออกได้ แล้วนำไปหมักกับเหล้าดองทิ้งไว้ครู่หนึ่ง หลังจากนั้นนำเนื้อหอยที่หมักไว้ ต้มกับไก่ที่กักไว้ ต้มจนเดือดใส่ซีอิ๊วขาว และผลชูรส ซึ่งน้ำแกงจะใสเหมือนน้ำ แต่เมื่อกินเข้าไปรสเข้มข้นหอมอร่อยจนยากที่จะลืมได้

การต้มแกงของอาหารฮกเกี้ยนไม่เหมือนกับการตุ๋นแกงอาหารกวางตุ้ง น้ำแกงตำรับอาหารกวางตุ้งมักจะใส่ยาสมุนไพรจีนลงไปด้วยและตุ๋นเป็นเวลานาน แต่น้ำแกงของอาหารฮกเกี้ยนจะเน้นน้ำแกง

ใสแต่มีรสชาติเข้มข้น วัตถุดิบมักจะเลือกใช้อาหารทะเลเป็นส่วนใหญ่ ใช้วิธีปรุงที่เป็นเอกลักษณ์ของอาหารฮกเกี้ยน ที่ขจัดความเค็มและคาวของวัตถุดิบที่เป็นอาหารทะเล โดยที่ยังคงรสชาติดั้งเดิมไว้ได้

ที่มา: รู้จักกับอาหารจีนถิ่นฮกเกี้ยน (cri.cn)

10. อาหารจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์



ภาพที่ 26 หมี่ฮกเกี้ยน ของชาวฮกเกี้ยน ในนครสวรรค์
ที่มาภาพ : Thai TBS เทศกาลอาหารจีน 5 ภาษา เมืองเก่าปากน้ำโพ

หมี่ฮกเกี้ยนนครสวรรค์ เส้นหมี่ของฮกเกี้ยนจะมีความเหมือนเส้นอูด้งของญี่ปุ่นแต่ไม่ใช่ เส้นจะเล็กกว่า มีความหนึบเหนียว จุดเด่นของหมี่ฮกเกี้ยนคือ ความหอมของการผัด เส้นไม่แฉะ แห้ง คนที่ชอบเมนูเส้นไม่ควรพาด อาหารจีนฮกเกี้ยนในนครสวรรค์ยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก ส่วนมากจะทำกินเองในครอบครัว แต่สามารถหาทานได้ที่ ภัตตาคาร เล่งหงษ์ นครสวรรค์ ซึ่งมีอาหารจีนครบทั้ง 5 ภาษา รวมอยู่ในภัตตาคารแห่งนี้ อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ .สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2567 จากเว็บไซต์ : https://www.facebook.com/hokkienderyitangliondance/

ประวัติศาสตร์ไทย ร่องรอยกลุ่มวัฒนธรรมทวารวดี ที่มา : จากเว็บไซต์ https://th.wikipedia.org/wiki ทวารวดี. สืบค้นเมื่อ 6 ส.ค. 2567

วรพล ภัราคณานนท์. (13 พฤษภาคม 2567). บทสัมภาษณ์ผู้จัดการคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง ปากน้ำโพ และนักแสดง. ณ อาคารคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ศาลเจ้าแม่หน้าผา

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ กระทรวงวัฒนธรรม. (มปป.). แบบเก็บข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม. สืบค้นเมื่อ 9 พ.ค. 2567

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ. (มปป.). สิงโตฮกเกี้ยน สืบค้นเมื่อ 25 ม.ค. 2567

CRI – Chins Radio International. (2024). มารู้จักอาหารจีนถิ่นฮกเกี้ยน. สืบค้นเมื่อ 23 ก.ย. 2567 เว็ปไซต์ https://thai.cri.cn/2024/01/31/VIDEpn1QQErtq7Rx5uSvL9xH240131.shtml

LINE TODAYแซนแน่ว ศิลปวัฒนธรรม. (2407). “เชิดสิงโต” เริ่มเล่นในไทยครั้งแรกเมื่อใดแล้ว “เชิดมังกร” มาตอนไหน. เว็บไซต์ : https://today.line.me/th/v2/article/EX7l1xv สืบค้นเมื่อ : 22 ก.ย. 2567

Thai TBS. (2567). เทศกาลอาหารจีน 5 ภาษา เมืองเก่าปากน้ำโพ. สืบค้นเมื่อ 23 ก.ย. 2567 เว็บไซต์ : https://youtu.be/tUIVguXhYJY?si=VdmWzGrGaJjVYrYd

ภาคผนวก

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

ที่มาของโครงการ

จากสถานการณ์ความท้าทาย และทิศทางการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมของประเทศไทย และของจังหวัดนครสวรรค์ นำมาสู่ฐานคิด และเป้าหมายที่สำคัญของกระบวนการต่อยอดงานบริการวิชาการตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในการศึกษารวบรวมองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี และนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของวิถีชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา มาสร้างสรรค์และยกระดับการพัฒนาขับเคลื่อนสร้างนิเวศวัฒนธรรมในพื้นที่ที่นำไปสู่สำนึกท้องถิ่น ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการอนุรักษ์สืบสาน ต่อยอด สร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกับการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ด้วยกระบวนทัศน์ใหม่ในการสร้างความรู้เพื่อความเข้าใจท้องถิ่นแบบองค์รวมผ่านการดำเนินโครงการพลิกฟื้นความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชน “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายระดับจังหวัด ภูมิภาค และนานาชาติในการพัฒนาฐานข้อมูลและนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นกรณีศึกษาด้านการจัดการทุนและศักยภาพท้องถิ่นผ่านศาลเจ้าจีน ตลอดจนพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างรรค์

2. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคเครือข่ายคณะทำงานของภาคการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชนในการฟื้นฟูอัตลักษณ์วัฒนธรรมและสำนึกท้องถิ่นชุมชนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์

3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบสร้างสรรค์ และต่อยอดการจัดการทุนและนวัตกรรมทางวัฒนธรรมสู่นโยบาย Soft Power ของจังหวัดนครสวรรค์

ความสำเร็จของการทำงานโครงการ

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 เป็นหน่วยงานในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการ ส่วนภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสมาคมองค์กรจีนของจังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานดังกล่าว ถือเป็นกระบวนการขับเคลื่อนงานด้านวัฒนธรรมที่อาศัยความร่วมมือของคณาจารย์ นักวิจัย จากสาขาวิชาต่าง ๆ ร่วมกับภาคีเครือข่ายหลักในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ ตลอดจนเกิดเวทีสร้างความรู้และแผนความร่วมมือ (Cooperation Plan) ในการอนุรักษ์ฟื้นฟู หรือสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) รวมถึงเสริมพลัง (Empowerment) การเกาะเกี่ยวทางสังคมระหว่างคนรุ่นเก่า และคนรุ่นใหม่ บนฐานสำนึกรักหวงแหนท้องถิ่นบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานโครงการ

1. การจัดเวทีเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการสืบค้นข้อมูล และสนทนากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. การค้นหาโจทย์ความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมองค์กรจีน และกลุ่มเครือข่ายประชาคม
3. การจัดเวทีนำเสนอและวิเคราะห์บริบทคุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อนำมาสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม โดยผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคีเครือข่ายในพื้นที่
4. สร้างเครือข่ายคณะทำงานเชิงบูรณาการศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การสร้างสำนึกรักท้องถิ่นร่วมกับภาครัฐ ภาคสถาบันการศึกษาและภาคีสมาคมองค์กรจีน

คณะทำงาน ประกอบด้วย

1. ฝ่ายศึกษาสำรวจและรวบรวมข้อมูลวิถีวัฒนธรรมจีน โดย รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง และคณะ

2. ฝ่ายศึกษาและพัฒนานวัตกรรม Soft Power ด้านอาหาร โดย ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และคณะ

3. ฝ่ายศึกษาและพัฒนานวัตกรรม Soft Power ด้านศิลปะการแสดง โดย ผศ.ภัทธิรา จันทร์ดี สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะ

4. ฝ่ายศึกษาและพัฒนาเส้นทางกิจกรรมด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน โดย อ.เจนจิรา เงินจันทร์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และคณะ

5. ฝ่ายจัดทำวิดีทัศน์งานสารคดีส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว โดย นายชัยสิทธิ์ ผลเสวก และคณะ

6. ฝ่ายออกแบบและปรับปรุงภูมิทัศน์ผังเมือง โดย ดร.ชเล คุณาวงศ์ กรรมการผู้จัดการบริษัท องศาสถาปนิก จำกัด และคณะ

7. ฝ่ายพัฒนาและจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดย ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ ศิริโสม ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และคณะ

8. ฝ่ายแปลภาษาต่างประเทศ โดย ผศ.ดร.ดาเรศ นฤมล หัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะ

ผลผลิตของโครงการ

1. นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรมในการขับเคลื่อน Soft Power จำนวน 10 นวัตกรรม
2. เส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 5 เส้นทาง
3. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการเมืองวัฒนธรรม จำนวน 1 ระบบ
4. คู่มือแหล่งเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมจีน จำนวน 10 เล่ม
5. วิดีทัศน์/สารคดีการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 11 ตอน
6. การบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและภาคประชาสังคม
7. MASTER PLAN การออกแบบเมืองสู่การกำหนดนโยบายและการปฏิบัติอย่างน้อย จำนวน 1 ต้นแบบ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เยาวชน/นักเรียน/นักศึกษา คณะทำงานองค์กร และประชาชนเกิดความรักและหวงแหนตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าวิถีชีวิตและวัฒนธรรม มีความรู้ความเข้าใจข้อมูลด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย-จีน ในการพัฒนาเมืองนครสวรรค์สู่เมืองวิถีวัฒนธรรมจีน

2. เป็นเวทีสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และการทำงานบูรณาการข้ามศาสตร์ระหว่างคณาจารย์นักวิจัยจากหลากหลายสาขาวิชา ตลอดจนขับเคลื่อนงานตามพันธกิจที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่นำไปสู่การสร้างสำนึกท้องถิ่นของสถาบันอุดมศึกษา

3. จัดทำข้อมูลเชิงนโยบายเสนอต่อผู้บริหารในด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองเพื่อรองรับการเป็นเมืองนครสวรรค์สู่เมืองวิถีวัฒนธรรมจีน

4. มีการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการท่องเที่ยวให้จังหวัดนครสวรรค์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย-จีนที่ได้รับความนิยม และสามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

5. มีคณะทำงานด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และนำมาสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชนย่านตลาดเก่า จังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานโครงการเพื่อให้ได้ผลผลิตตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จนนำไปสู่ความเป็น “เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน” ของ “นครสวรรค์” นั้น ประกอบไปด้วยหลายกิจกรรมที่ขับเคลื่อนจากความร่วมมือหรือการบูรณาการความรู้ความเชี่ยวชาญของทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันค้นหาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของนครสวรรค์ และบันทึกไว้ให้กลายเป็นข้อมูลประวัติศาสตร์ และนำไปสู่การ “พลิกฟื้น” “ถ่ายทอด” และ ต่อยอด” ให้เป็นทุนทางวัฒนธรรม

กิจกรรม : สำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่การเป็นเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรม และจัดทำหนังสือและบทความภาษาไทย-อังกฤษ-จีน





Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho
คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

กิจกรรมลงพื้นที่ เก็บข้อมูล
รายงานผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมลงพื้นที่เก็บข้อมูล
(เดือน กุมภาพันธ์ ถึง สิงหาคม พ.ศ.2567)





Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

วันเดือนปี : วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 เวลา : 16.00-18.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นำทีมคณะทำงานเข้าพบ นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ ร่วมกับบุคลากรจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน





วันเดือนปี : วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-16.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมรัตนพิมาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประชุมเตรียมงาน วางแผนพัฒนาเชิงพื้นที่นครสวรรค์สู่การพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน





วันเดือนปี : วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-16.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ร่วมกับกลุ่มจีน 5 ภาษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดกิจกรรมประชุมปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน เมืองสู่วิถีวัฒนธรรมจีน





วันเดือนปี : วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ปากน้ำโพ ต.นครสวรรค์ออก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กับคุณสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ และคณะร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนไหหนำ”







วันเดือนปี : วันพุธ ที่ 6 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนายนิรันดร์ ศิริวัฒนา ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าแม่หน้าผา เข้าร่วมกิจกรรมในงานประเพณี “เจ้าแม่กวนอิมเปิดทรัพย์” เพื่อสังเกตการณ์ในการจัดทำนครสวรรค์สู่โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว”





วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.3-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ตำบลโกรกพระ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ร่วมกับนางสาววรรณิศา กลิ่นชัย ประธานจัดงานศาลเจ้าโกรกพระ 108 ปี และชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว”




วันเดือนปี : วันอาทิตย์ ที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนายขจรเกียรติ เลาวกุล ประธานมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ พร้อมคณะและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว”





วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 12 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ถ.สวรรค์วิถี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายปราการ วิบูลย์วัฒนกิจ ประธานมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ พร้อมคณะ และรศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ในนครสวรรค์




วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 18.00-21.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : เข้าร่วมสังเกตการณ์และสัมภาษณ์เก็บข้อมูล คณะสิงโต 5 ภาษา, กรรมการเถ่านั้ง ปี 109, คณะมังกรทอง กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่การพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว” ในกิจกรรมวันฝึกซ้อม เตรียมจัดงานเฉลิมฉลองรางวัลโหงวซก






วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 10.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมฮากกา นครสวรรค์ ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนายชัยพร ลาภบำรุงวงศ์ นายกสมาคมฮากกา และคณะ ในกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่การพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนฮากกา” ให้สัมภาษณ์เก็บข้อมูล บันทึกเทปถ่ายทำสารคดี โดยทีมงาน Thai PBS





Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榀坡本头公妈庙

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 10.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมฮากกา นครสวรรค์ ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นำทีมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เข้าพบ นายศิลป จันทวัฒน์ กรรมการที่ปรึกษาสมาคมฮากกานครสวรรค์ เพื่อสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มเติม ในกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนฮากกา”





วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 18.00-21.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายขจรเกียรติ เลาวกุล ประธานมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ เชิญคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เข้าร่วมงานฉลองรางวัล ASIA Pinnacle Awards ประเภทรางวัล Best Parade “โหงวซก” ชมกิจกรรมการแสดงศิลปะวัฒนธรรมของกลุ่มคนจีน 5 ภาษา เช่น การแสดงกลองแห่งความสามัคคีที่ตีพร้อมกัน 5 ใบ และการเชิดสิงโตพร้อมแสงสีเสียง




Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho
คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๋ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
福建舞狮团、德义善堂、北榀坡本头公妈庙

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว ตำบลเก้าเลี้ยว อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นำทีมพร้อมคณะทำงาน และนายวิวัฒน์ วลัญช์อารยะ ประธานศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว พร้อมชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน





วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.30-16.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมศาลาประชาคมเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คณาจารย์ คณะทำงานเก็บข้อมูล ร่วมกับนายอำนาจ กรเอี่ยม ผู้ฝึกสอนเอ็งกอ-พะบู๊ ศาลเจ้าพ่อชุมแสง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน“กลุ่มคนจีนแต้จิ๋วและไหหนำ” สัมภาษณ์เก็บข้อมูล





วันเดือนปี : วันอาทิตย์ ที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายอำนาจ กรเอี่ยม ผู้ฝึกสอนเอ็งกอ-พะบู๊ ศาลเจ้าพ่อชุมแสง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋วและไหหนำ” สัมภาษณ์เก็บข้อมูลด้านกิจกรรมของคณะทำงานกรรมการศาลเจ้าพ่อชุมแสง





วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 1 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 14.00-15.00 น.

สถานที่ : 239 ถนนสวรรค์วิถี อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ดร.ชเล คุนาวงศ์ เจ้าของบริษัท องศาสถาปานิก จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ร่วมหารือเก็บข้อมูลความต้องการปรับปรุงภูมิทัศน์ของกลุ่มศาลเจ้า สมาคม ตลอดจนศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์




วันเดือนปี : วันพุธ ที่ 17 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 07.30-16.00 น.

สถานที่ : ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว ตำบลเก้าเลี้ยว อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายวิวัฒน์ วลัญช์อารยะ ประธานศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว เชิญคณะทำงาน เข้าร่วมสังเกตการณ์ในงานประจำปีประเพณีลอยเรือเสาเภาสะเดาะเคราะห์ ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ของคนเก้าเลี้ยว เพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- ถ่ายทำเก็บภาพพิธีกรรมลอยเรือสำเภาสะเดาะเคราะห์ โดยทีมงาน Thai PBS
- อาหารกลุ่มคนไหหนำ บะหมี่โกโฮ่ง, ขนมอีบั๊ว, ขนมเหลี่ยงหุ้น, ขนมข้าวฟ่าง, ขนมนวลแห้ว
- สัมภาษณ์เรื่อง ศาลเจ้าฯ พิธีกรรม อาหาร เหลี่ยงหุ้น นวลแห้ว





วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ร้านโกตี๋ ข้าวมันไก่ไหหลำ (ไหหนำ) อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- นำทีมงาน Thai PBS ถ่ายทำสารคดี เก็บภาพถ่ายอาหารไหหนำที่ร้านข้าวมันไก่โกตี๋ ข้าวมันไก่ไหหลำ (ไหหนำ)






Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

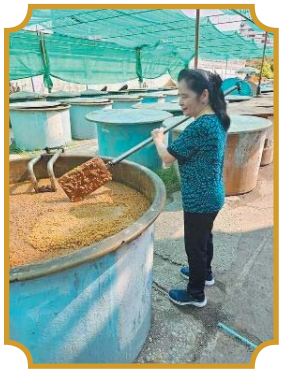
วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : โรงงานเต้าเจี้ยวจี้แซ ถ.มาตุลี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- นำทีมงาน Thai PBS ถ่ายทำสารคดี สัมภาษณ์ เก็บภาพถ่าย การผลิตเต้าเจี้ยวจี้แซของอร่อยในนครสวรรค์






วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิพัฒน์เจริญ ถ.นครสวรรค์-เก้าเลี้ยว ต.วัดไทร อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และคณะทีมงาน Thai PBS ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- สัมภาษณ์ เก็บข้อมูล ถ่ายทำสารคดี โดยทีมงาน Thai PBS ที่โรงงานพิพัฒน์เจริญ ผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวเส้นบะหมี่สด และวุ้นเส้น





วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายธวัชชัย รุ่งคณาวุฒิ ประธานกรรมการบริหารศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ปากน้ำโพ พร้อมทั้งคณะกรรมการจัดการของศาลเจ้าฯ ให้คณะทำงานจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และทีมงาน Thai PBS ร่วมเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- ถ่ายทำเก็บภาพศาลเจ้าฯ ถ่ายทำการแสดงดนตรี รำถ้วย โดยทีมงาน Thai PBS
- สัมภาษณ์ความต้องการการปรับปรุงภูมิทัศน์ของศาลเจ้าฯ และสมาคมไหหนำนครสวรรค์





วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 19 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ต.โกรกพระ อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คุณวรรณิศา กลิ่นชัย ประธานจัดงานศาลเจ้าโกรกพระ 108 ปี และชุมชนผู้เกี่ยวข้อง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน โดยทีมงาน Thai PBS เก็บข้อมูล สัมภาษณ์ เรื่อง ศาลเจ้าฯ พิธีกรรม เก็บภาพการทำขนม อั่งถ่อก้วย, กุยช่าย, และขนมเทียน








Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 20 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง ต.ชุมแสง อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายอำนาจ กรเอี่ยม ผู้ฝึกสอนเอ็งกอพะบู๊ และทีมงานเอ็งกอพะบู๊ จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน เพื่อถ่านทำสารดี เก็บภาพ โดยทีมงาน Thai PBS

- สัมภาษณ์เรื่อง ศาลเจ้าฯ พิธีกรรม อาหาร, ถ่ายทำสารคดี แต่งหน้าเอ็งกอ, การแสดงพะบู๊, และขนมเทียนชุมแสง ร้านเฮียตี๋ เจ้เข






วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 26 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมกว่องสิว นครสวรรค์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายกุลจิตต์ รัชดาศิวะกุล รองนายกสมาคมกว่องสิว นครสวรรค์ และคุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ ผู้ช่วยเหรัญญิกสมาคมกว่องสิว นครสวรรค์ ให้สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเชิงลึก และถ่ายทำสารคดีเก็บภาพถ่าย หัวสิงโตกว่องสิว โดยทีมงาน Thai PBS และคณะทำงานจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์





วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 26 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายนิรันดร์ ศิริวัฒนา ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าแม่หน้าผา และคณะกรรมการศาลเจ้า ในกิจกรรมปฏิบัติการเก็บภาพถ่ายทำสารคดีศาลเจ้าแม่หน้าผา และสัมภาษณ์คณะกรรมการ โดยทีมงาน Thai PBS





วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 27 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมฮากกา นครสวรรค์ ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายชัยพร ลาภบำรุงวงศ์ นายกสมาคมฮากกานครสวรรค์ เชิญเข้าร่วมทำบุญประจำปีของสมาคมฮากกานครสวรรค์ เพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน นำทีมโดย ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และทีมงาน Thai PBS ปฏิบัติการสัมภาษณ์ ทำสารคดี ถ่ายภาพนิ่งอาหารกลุ่มคนจีนฮากกา นครสวรรค์





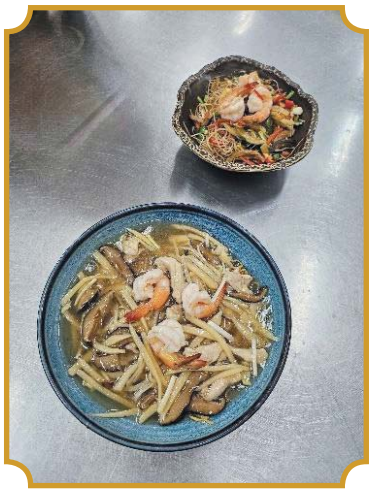

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 27 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : เล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ ถ.พรหมนิมิต ต.วัดไทรย์ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และทีมงาน Thai PBS ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเก็บภาพถ่ายทำสารคดีการทำอาหารของชาวจีนฮกเกี้ยน และกวางตุ้ง วิถีวัฒนธรรมจีนนครสวรรค์











วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 27 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ถ.สวรรค์วิถี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายปราการ วิบูลย์วัฒนกิจ ประธานมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ พร้อมคณะกรรมการมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ร่วมกับทีมงาน Thai PBS จัดเวทีสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเรื่องการก่อตั้งและภารกิจของมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน




วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 07.00-09.00 น.

สถานที่ : เล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ ถ.พรหมนิมิต ต.วัดไทรย์ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คุณสุจิตรา นำเจริญ ผู้บริหารงานร้านเล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ กับผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และทีมงาน Thai PBS ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูล และสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ถ่ายทำอาหารกลุ่มคน ฮกเกี้ยน กวางตุ้ง เก็บภาพถ่ายทำสารคดี โดยทีมงาน Thai PBS








Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-10.00 น.

สถานที่ : บริษัท เปมินวิศวกรรม จำกัด ต.นครสวรรค์ออก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : บริษัท เปมินวิศวกรรม จำกัด หรือร้านบะจ่างแม่หมอกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- สัมภาษณ์ เก็บภาพ ถ่ายทำสารคดี การทำอาหารบ๊ะจ่าง โดยทีมงาน Thai PBS



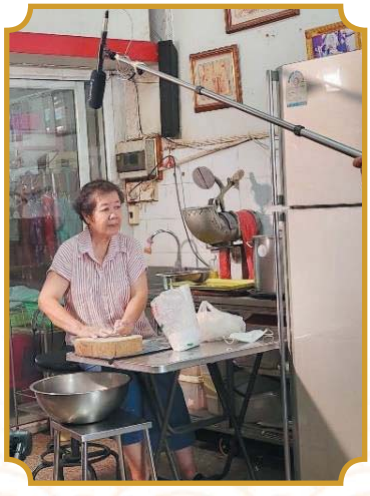


วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 11.00-12.00 น.

สถานที่ : ร้านขนมบั่วเกี้ยะ เจ้เนี้ยว หลังวัดนครสวรรค์ ถ.โกสีย์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : แม่มานี แซ่ตั่น (เจ้เนี้ยว) ผู้ประกอบการ ร้านขนมบั่วเกี้ยะ เจ้เนี้ยว ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการบันทึกการถ่ายทำสารคดี การทำขนมบั่วเกี้ยะ โดย ทีมงาน Thai PBS

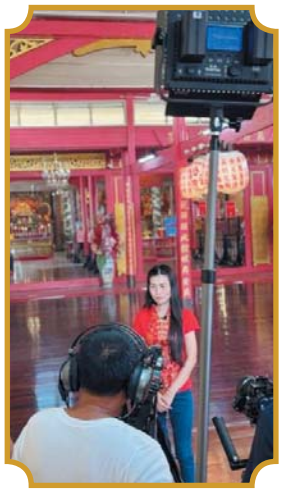
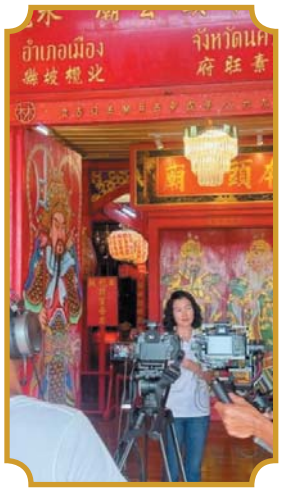
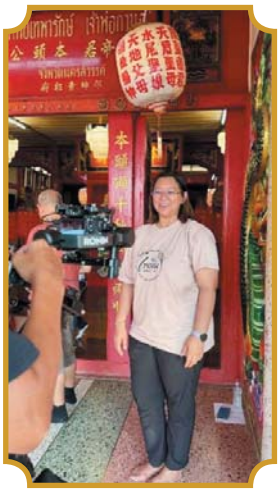




วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : กิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน
- ถ่ายทำสารคดี สัมภาษณ์ความคิดเห็นของคณะทำงานฝ่ายลงพื้นที่เก็บข้อมูล โดยทีมงาน Thai PBS

วันเดือนปี : วันอาทิตย์ ที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมไหหนำนครสวรรค์ ถ.ริมเขื่อน (ต้นเจ้าพระยา) ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ และคณะร่วมกับคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จัดกิจกรรมสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับภารกิจของสมาคมไหหนำนครสวรรค์




Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 18.00-20.00 น.

สถานที่ : คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ ปากน้ำโพ (หน้าผา) ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายวรพล ภัทราคณานนท์ (ลุงไหล) หัวหน้าคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ในกิจกรรมสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับ คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ





วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 10.00-12.00 น.

สถานที่ : ห้องรัตนพิมาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จัดประชุมเตรียมความพร้อมจัดงาน ประกาศเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน




วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.30-16.00 น.

สถานที่ : อาคารเรียนคหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ อาจารย์นารีรัตน์ บุญลักษณ์ อาจารย์ทศพร โพธิ์เนียม และอาจารย์รังสิตา จันทร์หอม ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการถ่ายภาพนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา












Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 14.00-17.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายบดินทร์ เกษมศานติ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานการประชุมขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน หารือและขอความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อจัดกิจกรรมเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีนที่ตรอกซุนหงษ์





วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2567 เวลา : 14.00-17.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานการประชุมเพื่อหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทาง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน และนำเสนอ Master plan และความก้าวหน้าของโครงการฯ โดย ดร.ชเล คุณาวงศ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท องศาสถาปนิก จำกัด




วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2567 เวลา : 16.15-18.30 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานประชุมหารือร่วมกับ รศ.ดร.สุชาติแสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นายสมศักดิ์ อรุณสุรัตน์ ประธานสภาเทศบาลนครนครสวรรค์ นางเบ็ญจมาศ บุญเทพ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ แนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน เรื่องเตรียมการลงพื้นที่พบปะประชาชนที่ ตรอกชุนหงษ์




วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2567 เวลา : 18.30-19.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมสมาคมไหหนำ ถ.ริมเขื่อน (ต้นเจ้าพระยา) ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน พร้อมกับทีมคณะทำงาน พบปะประชาชนในพื้นที่ ตามโครงการถนนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ตรอกชุนหงษ์ ตรอกรองเท้า ตรอกธนาคารกรุงไทย เพื่อเป็นแนวทางเลือกสถานที่จัดงานกิจกรรม




วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.30-12.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมเทวาภิรมย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และคณะ บุคลากรจากสำนักวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ และนายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ ประชุมเชิงปฏิบัติการหารือ เรื่องวางแผนและจัดสรรงบประมาณในการจัดงานถนนวิถีแห่งวัฒนธรรมจีน ที่ตรอกชุนหงษ์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์





วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ.2567 เวลา : 15.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการฯ, รศ. ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นางสาวรัตนา สรภูมิ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดนครสวรรค์, นางเบ็ญจมาส บุญเทพ วัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์, ว่าที่ร้อยตรีณรงชัย จินดาพันธ์ นายอำเภอเมืองนครสวรรค์, นายสมศักดิ์ อรุณสุรัตน์ ประธานสภาเทศบาลนครนครสวรรค์, นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ และคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เข้าร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการหารือและติดตามความคืบหน้าในการขับเคลื่อนโครงการฯ โดยจะมีการจัดกิจกรรมประกาศเมือง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน จากนั้นจะมีการจัดกิจกรรมเปิดงานเทศกาลศิลปะการแสดงวัฒนธรรมจีน “ตรอกชุมหงษ์” ถนนแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน อาหารจีน 5 ภาษา ระหว่างวันศุกร์ ที่ 23 และวันเสาร์ ที่ 24 สิงหาคม 2567 ณ ตรอกชุนหงษ์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์






วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.30-10.30 น.

สถานที่ : เลิฟลี่ สตูดิโอ นครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คณะทำงานในโครงการฯ ประชุมหารือเตรียมสถานที่จัดงานกิจกรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน กับสำนักงานวัฒนธรรมนครสวรรค์, นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์, คณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์




วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 1 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.30-12.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการฯ ร่วมกับคณะทำงานในโครงการฯ รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมทีมงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนางเบ็ญจมาส บุญเทพ จากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ และคณะ





วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-13.30 น.

สถานที่ : โรงแรม 42C The Chic Hotel ถ.นครสวรรค์-พิษณุโลก ต.วัดไทร อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : พิธีประกาศเมือง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน รมช.กระทรวงมหาดไทย นายชาดา ไทยเศรษฐ์ เป็นประธานเปิดพิธีประกาศเมือง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน โดยมีนายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นผู้กล่าวรายงาน ศ.ดร.สมยศ พลับเที่ยง รักษาราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นผู้กล่าวต้อนรับ และ รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นผู้กล่าวถ้อยแถลงกิจกรรม พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหาร อาจารย์ เทศบาลนครนครสวรรค์ ผู้แทนสมาคมองค์กรจีน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คณะสื่อมวลชน และตัวแทนนักเรียน ร่วมให้การต้อนรับ



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30 น.-13.00 น.

สถานที่ : รายการเช้าวันใหม่ Thai PBS กรุงเทพฯ

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ประชาสัมพันธ์ถ่ายทำออกสื่อ รายการเช้าวันใหม่ ทางช่อง Thai PBS นำเสนอเรื่อง นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรมในการขับเคลื่อน Soft Power นวัตกรรมอาหารจีนโหงวซกตามวิถีวัฒนธรรมจีนเมืองปากน้ำโพ โดย คุณสุจิตรา นำเจริญ ผู้บริหารงาน ร้านเล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ และ ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ภายใต้โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน



นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรมในการขับเคลื่อน Soft Power
นวัตกรรมอาหารจีนโหงวซกตามวิถีวัฒนธรรมจีนเมืองปากน้ำโพ
ภายใต้โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
“นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho
คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

วัตถุประสงค์กิจกรรม

1. เพื่อสำรวจและศึกษาข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่นจากสมาคมจีน และศาลเจ้าที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ นำไปสู่การออกแบบนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา
2. เพื่อออกแบบนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา ตามวิถีวัฒนธรรมจีนของจังหวัดนครสวรรค์

ขั้นตอนการดำเนินงาน

คณะทำงานลงพื้นที่และดำเนินการสำรวจรวบรวมข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่นจากสมาคมจีนและศาลเจ้าที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ → นำข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่นที่ได้มาออกแบบนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา ตามวิถีวัฒนธรรมจีนของ จังหวัดนครสวรรค์ → ทดลองผลิตนวัตกรรมอาหารจีนต้นแบบ และออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อสามารถนำไปผลิตเชิงพาณิชย์ได้



ไอศกรีมน้ำตาลสด

หน้าสิงโตกว่องสิวและศาลเจ้า แนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ผลิตภัณฑ์อาหารสะท้อนวัฒนธรรมจีนโดยผ่านสิงโตกว่องสิว และนำวัตถุดิบจากน้ำตาลสดเกาะเชยที่เป็นเอกลักษณ์ของนครสวรรค์ มาสร้างอัตลักษณ์อาหารที่ผสมผสานวัฒนธรรมจีนและผลิตภัณฑ์ชุมชนของจังหวัดนครสวรรค์อย่างลงตัว ซึ่งมีรูปแบบที่ทันสมัยและมีจุดสนใจ และสามารถจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อได้

อัตลักษณ์ใหม่ - เอกลักษณ์ใหม่





จิ๋ววุ้นไหหลำ
(วุ้นบัวเกี๊ย, วุ้นเหลียงอุ้น)
ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ทับทิม

แนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ผลิตภัณฑ์อาหารสะท้อนวัฒนธรรมจีนไหหลำ โดยนำขนมหวานของไหหลำที่นิยมในจังหวัดนครสวรรค์ คือ บัวเกี๊ย และขนมไหหลำที่หากินได้ยาก คือ เหลี่ยงอุ้น ซึ่งมีอัตลักษณ์ในรสชาติและวิธีการรับประทานคือขนมหวานใส่น้ำแข็งมาพัฒนาในรูปแบบ “วุ้นไหหลำ” (วุ้นบัวเกี๊ยและวุ้นเหลียงอุ้น)

อัตลักษณ์เดิม -เอกลักษณ์ใหม่





อั่งถ่อก้วยจิ่ว
ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ
วัฒนธรรมอาหารจีนแต้จิ๋ว

ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ นำวัฒนธรรมการบริโภคอาหารจีนแต้จิ๋วมาร่วมในงานเทศกาลประจำปีของศาลเจ้ามาอย่างสม่ำเสมอเมนูอาหารแต้จิ๋วที่จำหน่ายในชุมชนและเป็นที่นิยม คือ กุ่ยช่ายและอั่งถ่อก้วย เป็นขนมที่นำมาใช้ในพิธีไหว้ต่างๆของศาลเจ้า ซึ่งแนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ “อั่งถ่อก้วยจิ่ว” นี้ ยังคงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เดิมทุกประการ เพิ่มนวัตกรรมด้านรูปแบบในการบริโภคให้สะดวกในการรับประทานโดยลดขนมให้เล็กลง กินได้ทั้งชิ้นใน 1คำได้

อัตลักษณ์เดิม - เอกลักษณ์ใหม่





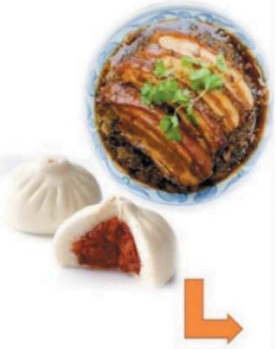
คุกกี้เอ็งกอ
ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสง
วัฒนธรรมจีนแต้จิ๋ว

ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสงมีวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มเอ็งกอ (จีนแต้จิ๋ว) จึงมีการอนุรักษ์การวาดหน้าเอ็งกอทั้ง 108 หน้าไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษา เพื่อเป็นการสืบสานลายหน้าเอ็งกอชุมแสงให้เป็นที่รู้จักในรูปแบบนวัตกรรมอาหารจึงพัฒนาผลิตภัณฑ์ คุกกี้เอ็งกอ โดยวาดหน้าด้วยน้ำตาลไอซิ่งลงบนคุกกี้หลากรสชาติ ซึ่งลวดลายบนหน้าคุกกี้ได้คัดลอกมาจากเอ็งกอชุมแสงที่บันทึกไว้

สามารถเป็นกิจกรรม Workshop ให้ผู้สนใจวาดหน้าเอ็งกอบนคุกกี้ของตัวเอง

อัตลักษณ์ใหม่ - นวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์





ชาลาเปาไส้เคาหยก
วัฒนธรรมจีนฮากกา (จีนแคะ)
และจีนกวางตุ้ง

แนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการผสมผสานวัฒนธรรมจีนฮากกา (จีนแคะ) และจีนกวางตุ้งเข้าด้วยกัน ซึ่งนำเมนูเคาหยกของจีนฮากกา และ ชาลาเปาของจีนกวางตุ้งมาบูรณาการจนได้เป็นผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมอาหารชาลาเปาไส้เคาหยก

เคาหยกหรือสามชั้นตุ๋นผักกาดดองแห้งมีกรรมวิธียุ่งยากในการทำหลายขั้นตอน นิยมรับประทานกับข้าว เมื่อนำมาทำในรูปแบบชาลาเปาก็ยังคงอัตลักษณ์รสชาติเดิมที่คล้ายกับการรับประทานเคาหยกกับข้าวสวย แต่สร้างเอกลักษณ์ใหม่ในการรับประทานเมนูนี้ ซึ่งเพิ่มความสะดวกในการรับประทานเมนูนี้ และสามารถจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อได้

อัตลักษณ์เดิม - เอกลักษณ์ใหม่



ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงาน

1. ข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่น 5 ภาษา ตามวิถีวัฒนธรรมจีนของจังหวัดนครสวรรค์
2. นวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา 5 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ



เส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน
ภายใต้โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
“นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

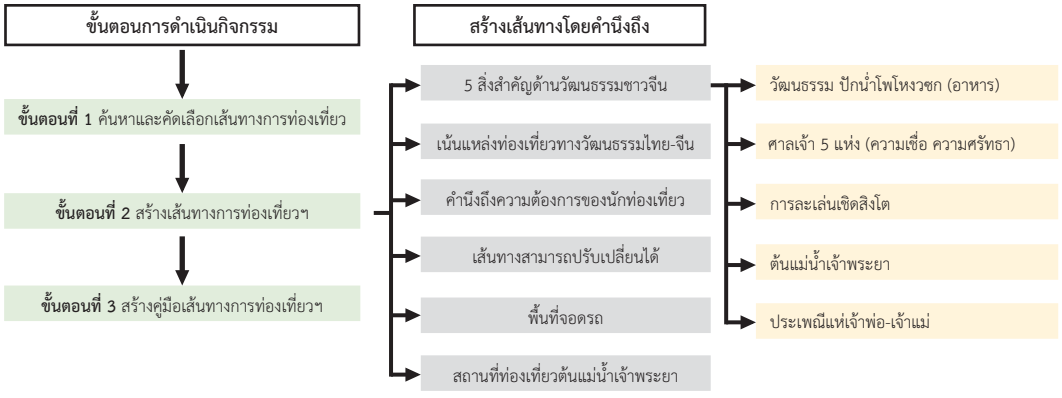
วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายจังหวัด ภูมิภาคและนานาชาติในการพัฒนาฐานข้อมูลและนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นกรณีศึกษาด้านการจัดการทุนและศักยภาพท้องถิ่นผ่านศาลเจ้าจีน ตลอดจนพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

2. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายคณะทำงานของภาคการศึกษา ภาครัฐและภาคเอกชนในการฟื้นฟูอัตลักษณ์วัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดความเป็นชุมชนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อพัฒนาและออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 5 เส้นทาง








Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho
คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

ผลการดำเนินกิจกรรม

5 เส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 5 เส้นทาง



ชื่อเส้นทาง ที่ 1 : เส้นทางเพิ่มพูน มั่งมี บารมี เสริมสุขเมืองสี่แคว

จุดสนใจ : 1.ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม 2.ศาลเจ้าแม่หน้าผา
3.ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง 4.ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ
5.ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว



เส้นทาง ที่ 2 : เชิด 4 สิงห์ 1 เสือเมืองสวรรค์

จุดสนใจ : คณะเสือทองไหหนำ ณ ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม /
คณะสิงโตฮกเกี้ยน (เต้ออี้ถัง) ณ มูลนิธิเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ (หน้าผา)

เส้นทาง ที่ 3 : เส้นทาง ย่ำยลย่าน ปากน้ำโพ

จุดสนใจ : ย่านการค้าเมืองปากน้ำโพ ร้านอาหารย่านถนนโกสีย์ ตลาดริมน้ำนครสวรรค์
วัดนครสวรรค์ หอศิลป์นครสวรรค์ ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
(นั่งเรือข้ามฟาก) พาสาน อาคารสัญลักษณ์ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
ศาลเจ้าแม่หน้าผา บึงบอระเพ็ด



เส้นทาง ที่ 4 : เส้นทางสานวัฒนธรรม ปักน่ำโพโหงวซก

จุดสนใจ : เส้นจัดงานตรุษจีนนครสวรรค์ งานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
- งานเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
- งานประเพณีแห่จ้าวพ่อเก้าเลี้ยว
- งานประเพณีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ

เส้นทาง ที่ 5 : เส้นทางล่องสายน้ำ ตามวิถีเมืองสี่แคว

จุดสนใจ : ท่าเรือ และต้นแม่น้ำเจ้าพระยา (แม่น้ำสองสี)
ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
วัดเกาะหงษ์ (แหล่งโบราณคดีและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์)
ร้านอาหารแพริมแม่น้ำ

คู่มือเส้นทางการท่องเที่ยวนครสวรรค์ 5 เส้นทาง วัฒนธรรมไทย-จีน



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho
คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

นวัตกรรม “รำถ้วยจีน” สมาคมไหหนำนครสวรรค์

“Chinese Cup Dance” Hainan Nakhon Sawan Association

รำถ้วยจีนไหหนำ “พะเจียงบั่ว” เป็นศิลปะการร่ายรำซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของ “ชาวจีนไหหนำ” ซึ่งนักแสดงชาวจีนไหหนำ ได้ถ่ายทอดศิลปะการร่ายร่ำนี้ให้กับชาวจีนไหหนำเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2510 เพื่อเข้าเป็นส่วนหนึ่งของงานฉลองเทศกาลตรุษจีนนครสวรรค์ ต่อจากนั้นชาวจีนไหนำนครสวรรค์ได้มีการฝึกหัดหญิงตัวเล็ก ๆ ให้รู้จัก ร่ายรำถ้วยจีน เพื่อร่วมในขบวนแห่ “เจ้าพ่อ-เจ้าแม่” และเพื่อความเป็นสิริมงคลและอวยพรให้ทุกครอบครัวมีอาหารไม่ขาดหม้อ ไม่ขาดจาน ไม่ขาดถ้วย “ชาวจีนเชื้อสายไหหนำนครสวรรค์” ทุกคนภาคภูมิใจ ที่ได้มีการอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม “การร่ายรำถ้วยจี” นี้ เพื่อเป็นประเพณีฉลองงานเทศกาลตรุษจีนนครสวรรค์ สืบไปชั่วกาลนาน

สำหรับกระบวนการถ่ายทอดการแสดง “รำถ้วยจีน” มีกระบวนการถ่ายทอดจากการเลียนแบบจากรุ่นสู่รุ่น ไม่มีรูปแบบในกระบวนการการถ่ายทอดที่ชัดเจน ส่งผลให้การแสดงรำถ้วยจีนไหหนำแต่ละรุ่นมีรูปแบบการแสดงที่แตกต่างกันในด้านขององค์ประกอบการแสดง เช่น ลีลาการแสดง ท่าทาง อุปกรณ์การแสดง เป็นต้น ผู้สร้างนวัตกรรมจึงเล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ที่สร้างความเป็นเอกลักษณ์ของการแสดงชุดนี้ โดยการสร้างนวัตกรรม ชุดการเรียนรู้รำถ้วยจีนขึ้น จากการนำ ศิลปะ วัฒนธรรม และมานุษยวิทยา มาบูรณาการจะเป็นอีกเครื่องมือสำคัญที่ช่วยฟื้นฟู ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ช่วยยกระดับคุณค่าของ “รำถ้วยจีน” สมาคมไหหนำนครสวรรค์ สามารถสร้างให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นสืบต่อไป

องค์ประกอบการแสดง “รำถ้วยจีน” สมาคมไหหนำนครสวรรค์

1. อุปกรณ์ ประกอบไปด้วยการใช้อุปกรณ์ 3 ชนิด ได้แก่ 1. จาน/ตะเกียบ 2. ถ้วยตะไล 3. ลำไม้ไผ่







2. เครื่องแต่งกาย นักแสดงทั้ง 3 คน จะสวมเครื่องแต่งกายคละสี ดังนี้
   นักแสดงคนที่ 1 (ถือจาน/ตะเกียบ) เครื่องแต่งกายสีเหลือง
   นักแสดงคนที่ 2 (ถือถ้วยตะไล) เครื่องแต่งกายสีชมพู
   นักแสดงคนที่ 3 (ถือลำไม้ไผ่) เครื่องแต่งกายสีเขียว

3. การแต่งหน้า ทรงผมและเครื่องประดับศีรษะ นักแสดงทั้ง 3 คน มวยผมและติดดอกไม้ทั้งสองข้าง ตามสีของเครื่องแต่งกายของผู้แสดง



4. เครื่องดนตรีประกอบการใช้วงดนตรีจีนบรรเลงสดประกอบการแสดง



5. ท่ารำและการสื่อความหมาย ในการแสดงรำถ้วยจีนจะแบ่งนักแสดงออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน มีลีลาการร่ายรำที่สอดคล้องไปตามทำนองเพลงอันไพเราะของดนตรีจีนที่จะบรรเลงเพลง “รำถ้วย” โดยนักแสดงคนแรกร่ายรำทำให้เกิดจังหวะโดยใช้วิธีเคาะตะเกียบกับจาน นักแสดงคนที่สอง ร่ายรำตามจังหวะลีลาการกระทบของถ้วยตะไลเล็ก ๆ ซ้อนกันในมือแต่ละข้าง นักแสดงคนที่สามใช้ลีลาการเขย่าลำไม้ไผ่ซึ่งมีเสียงกังวาลดัง “กรุ๊งกริ๊ง”

ในกระบวนท่ารำบางท่า ก็สื่อถึงนัยสำคัญบางประการ เช่น ท่าพายเรือ แสดงถึงการคมนาคมหรือการค้าขายทางเรือของคนในสมัยก่อน โดยสร้างสรรค์ท่ารำผ่านการใช้อุปกรณ์และลีลาในการแสดง ดังนี้

ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
ท่าพายเรือ 	**ศีรษะ :** เอียงขวา **มือ :** ซ้ายถือตะเกียบ ขวาถือจาน **ลำตัว :** กดเอวขวา **เท้า :** ยืนถ่ายน้ำหนักตัวมาที่เท้าซ้าย เปิดส้นเท้าขวา	ลักษณะของท่าพายเรือ นักแสดงจะมีการวาดมือไปด้านหน้าพร้อมกับถ่ายน้ำหนักโน้มตัวไปด้านหน้า และกลับมาที่เดิม เปรียบเสมือนลักษณะของการพายเรือ
	**ศีรษะ :** เอียงขวา **มือ :** ซ้ายและขวาถือถ้วยตะไล **ลำตัว :** กดเอวขวา **เท้า :** ยืนถ่ายน้ำหนักตัวมาที่เท้าซ้าย เปิดส้นเท้าขวา	
	**ศีรษะ :** เอียงขวา **มือ :** จับลำไม้ไผ่โดยการคว่ำมือทั้งสองข้าง **ลำตัว :** กดเอวขวา **เท้า :** ยืนถ่ายน้ำหนักมาที่เท้าซ้าย เปิดส้นเท้าขวา	



“เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง

“Eng Kor” Godfather-Goddess Chum Saeng

เทศกาลประจำปีของชาวชุมแสง ที่จัดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อสืบสานเรื่องราว วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตผ่านรูปแบบของงาน การแสดงต่าง ๆ และอาหารในอดีตและปัจจุบัน ชมบรรยากาศเมืองเก่าที่คงความสวยงามผสมผสานความเป็นไทย-จีนเข้าด้วยกัน โดยมี เจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในอำเภอในแต่ละปีชาวชุมแสงจะจัดงานสมโภชเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง เป็นการจัดงานประจำปีที่ใหญ่ยิ่งของชาวชุมแสง นับเนื่องเป็นเวลาเกือบกว่า 100 ปี งานสมโภชนี้มีมหรสพหลายชนิดมาแสดงบริเวณงาน ระยะเวลาจัดงานชาวชุมแสงว่างงานจึงมีผู้มาเที่ยวงานนี้อย่างคับคั่ง แม้ผู้อยู่ต่างถิ่นก็ถือโอกาสมาเยี่ยมญาติและมาเที่ยวงานประจำปีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงนี้ด้วย

เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงจึงเป็นศูนย์รวมน้ำใจของชาวชุมแสงโดยแท้ โดยเฉพาะชาวชุมแสงจะมีองค์จำลองรูปเหมือนเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงแทบทุกบ้าน และวัตถุมงคลเหรียญเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงติดตัวให้เป็นสิริมงคล ถ้วนหน้ากันในแต่ละปีชาวชุมแสงจะจัดงานสมโภชเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง เป็นการจัดงานประจำปีที่ใหญ่ยิ่งของชาวชุมแสง นับเนื่องเป็นเวลาเกือบกว่า 100 ปี งานสมโภชนี้มีมหรสพหลายชนิดมาแสดงบริเวณงาน เช่น แห่มังกร สิงโต พะบู๊ เอ็งกอ เป็นต้น

ตำนาน “ผู้ยิ่งใหญ่แห่งเขาเหลียงซาน” ใช้เค้าโครงจากวรรณคดีจีนเรื่อง “ซ้องกั๋ง” ซึ่งเป็นวรรณคดีร้อยแก้วมีลักษณะเป็นการเล่า ได้เรียบเรียงขึ้นเป็นเรื่องราวยืดยาว มีรสมีชาติยิ่งนัก แต่ ซือไน่อาน เขียนไว้เพียงเจ็ดสิบบทมาภายหลัง “หลัวกว้านจง” ลูกศิษย์ของ ซือไน่อาน จึงเรียบเรียงเขียนต่อจนจบสมบูรณ์ หลัวกว้านจง คือ ผู้เขียนนิยายเรื่อง สามก๊ก อันลือชื่อนั่นเอง “ซ้องกั๋ง” เรื่องนี้จึงถือว่าเป็นฝีมือครูเป็นแบบอย่างของ สามก๊กอีกทีหนึ่ง

การละเล่นเอ็งกอ เป็นตอนที่ขบวนนักรบ 108 คน ที่ต่างมีวิชาความสามารถเก่งกาจกันคนละอย่างสองอย่าง ทั้งการต่อสู้ด้วยมือเปล่า ไม้พลอง มีด การดำน้ำ การเดินป่าทางไกล การรักษาโรค ฯลฯ แต่งหน้า

อำพรางตนเป็นนักแสดงขี่ม้าเข้าเมือง เพื่อไปช่วย ซ้องกั๋ง หัวหน้าของพวกตน การเขียนหน้าเพื่อปกปิดหน้าตาและทำให้ดูน่าเกรงขามของเอ็งกอ มีการเขียนลวดลายเฉพาะคนเหมือนการสวมหน้ากากทั้ง 108 คน เหมือนกับการสวมหัวโขนของคนไทย

ในการแสดงไม่ว่าขบวนแห่เอ็งกอจะผ่านไปทางไหน จะสร้างความตื่นเต้นและความประทับใจในการแสดงนี้ไปทั่ว อันเกิดจากความเร้าใจจากเสียงตีไม้คู่ของขบวน ผู้แสดงที่วิ่ง ผ่าน ไปอย่างรวดเร็ว ส่วน “พะบู๊” เป็นการแสดงการต่อสู้ด้วยอาวุธจีนโบราณ มักจะเป็นขบวนคู่แฝดของเอ็งกอในการแห่เจ้า ขบวนเอ็งกอ-พะบู๊ ของนครสวรรค์ริเริ่มเล่นโดย นายคอซัว แซ่เตีย เมื่อพ.ศ.2490 และได้รับความนิยมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

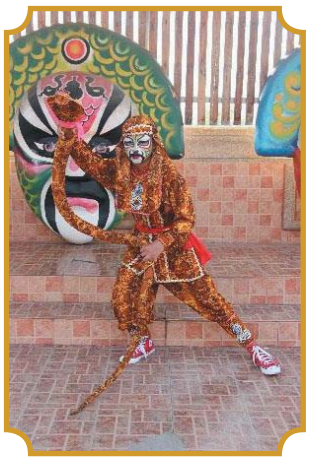
“เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง มีกระบวนการถ่ายทอดจากการเลียนแบบจากรุ่นสู่รุ่น แต่ไม่มีรูปแบบในกระบวนการ ถ่ายทอดที่ชัดเจน ส่งผลให้การแสดงเอ็งกอชุมแสงแต่ละรุ่นมีรูปแบบการแสดงที่แตกต่างกันในด้านขององค์ประกอบการแสดง เช่น ลีลาการแสดง ท่าทาง อุปกรณ์การแสดง เป็นต้น



ผู้สร้างนวัตกรรมจึงเล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ที่สร้างความเป็นเอกลักษณ์ของการแสดงชุดนี้ โดยการสร้างนวัตกรรม ชุดการเรียนรู้ “เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงขึ้น จากการนำศิลปะ วัฒนธรรม และมานุษยวิทยา มาบูรณาการจะเป็นอีกเครื่องมือสำคัญที่ช่วยฟื้นฟู ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ช่วยยกระดับคุณค่าของ “เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง สามารถสร้างให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นสืบต่อไป

ท่าทางในการแสดงเอ็งกอ

ท่าทางของการแสดงเอ็งกอดูผึ่งผายห้าวหาญ การแสดงเอ็งกอเมื่อได้ผ่านการแสดงและการเผยแพร่อย่างกว้างขวางก็ได้ค่อย ๆ มีการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น ไม่เพียงได้รักษาท่วงทำนองเก่าแก่ไว้ ยังพัฒนาเป็นหลายประเภท เช่น การแบ่งเป็นจังหวะช้า จังหวะกลาง และจังหวะเร็ว ซึ่งต่างมีลักษณะพิเศษของตน จังหวะช้านั้นมีท่ารำมั่นคง ช้า ๆ เรียบ ๆ สร้างความรู้สึกเบิกบาน สวยงาม สามารถทำการแสดงให้เห็นจิตใจส่วนลึกของตัวละครได้อย่างเต็มที่ ท่ารำจังหวะกลางเด็ดเดี่ยวมีพลังคล่องแคล่วปราดเปรียว จากลักษณะท่าทางโดยรวมนี้มาแสดงออกให้เห็นถึงพลัง และอานุภาพ ท่ารำ จังหวะเร็วก็จะมีความยิ่งใหญ่เกรียงไกรและเร้าใจ ยิ่งประกอบกับเครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดง ทำให้เพิ่มอรรถรสมากยิ่งขึ้น



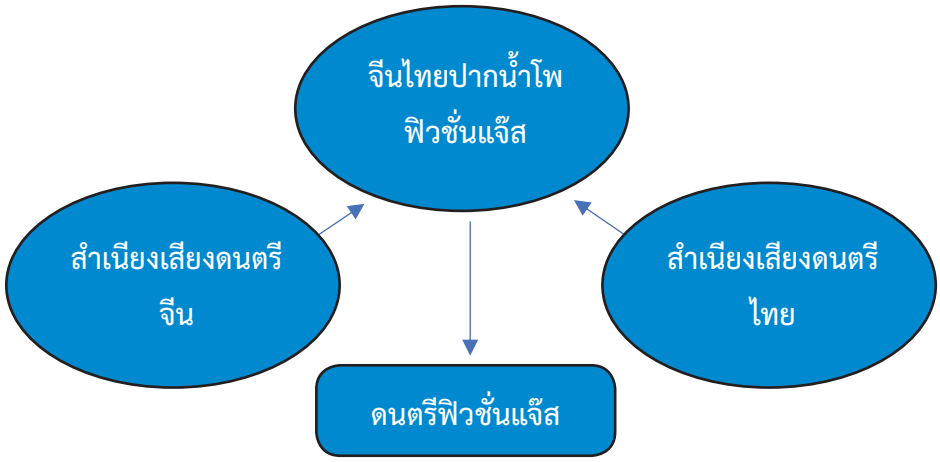




นวัตกรรมทางดนตรี นครสวรรค์เมืองจีนแห่งที่สอง
ชื่อผลงาน บทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่นแจ๊ส
(The composition “Chinese-Thai Pak Nam Pho” Jazz Fusion)

ผลงานบทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่น ได้แรงบันดาลใจในการประพันธ์มาจากกลุ่มชาติพันธุ์จีนที่อยู่ใน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์บทเพลงจีน และวิถีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์จีน โดยผู้ประพันธ์ใช้หลักการสร้างสรรค์ทำนองในสำเนียงเสียงดนตรีจีน และเลือกใช้เครื่องดนตรีจีน คือ เอ้อหู (erhu) ในการดำเนินทำนองหลัก เพื่อเสริมแรงของจินตนาการในการประพันธ์ ผู้ประพันธ์เลือกใช้เครื่องดนตรีโซบราโนแซ็กโซโฟน (Soprano saxophone) แทนเสียงปี่จีน และ เปียโน (Piano) แทนเสียงเครื่องดนตรีกู่เจิง เสนอในรูปแบบของดนตรีฟิวชั่นแจ๊ส โดยมีหลักการแนวคิด ดังนี้

หลักการแนวคิด



ภาพกรอบแนวคิด

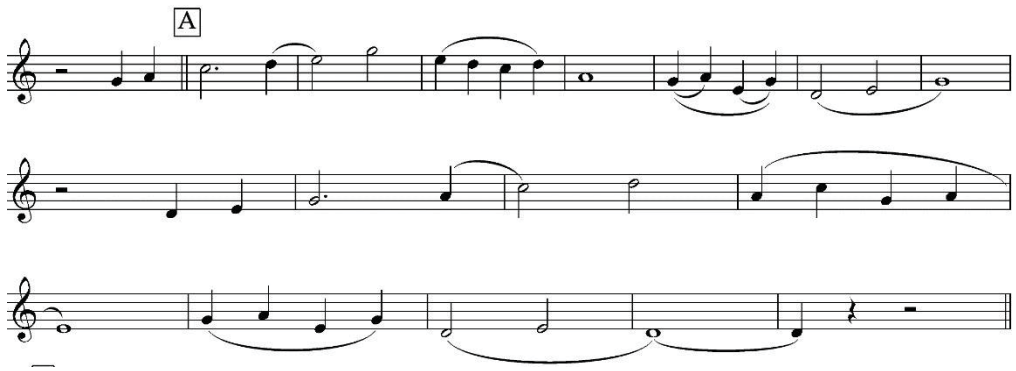
บทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่น มีการนำเสนอเป็น 2 กระบวน ดังนี้

กระบวนที่ 1 จีนไทยหลอมรวม



จีนไทยหลอมรวม

กระบวนนี้ มี 2 ท่อน โดยท่อน เอ (A) นั้นอยู่ในสำเนียงเสียง ซี เพนทาทอนิกแบบเมเจอร์ (C major Pentatonic) เปรียบเทียบถึงกลุ่มชาติพันธุ์จีนที่อพยพเดินทางมายังเมืองปากน้ำโพ ทางเส้นทางคมนาคมทางน้ำ และท่อน บี (B) ใช้สำเนียงเสียง เอเพนทาทอนิกแบบไมเนอร์ (A minor pentatonic) เปรียบเทียบถึงกลุ่มคนไทยที่มีวิถีการดำเนินชีวิตในเมืองปากน้ำโพ



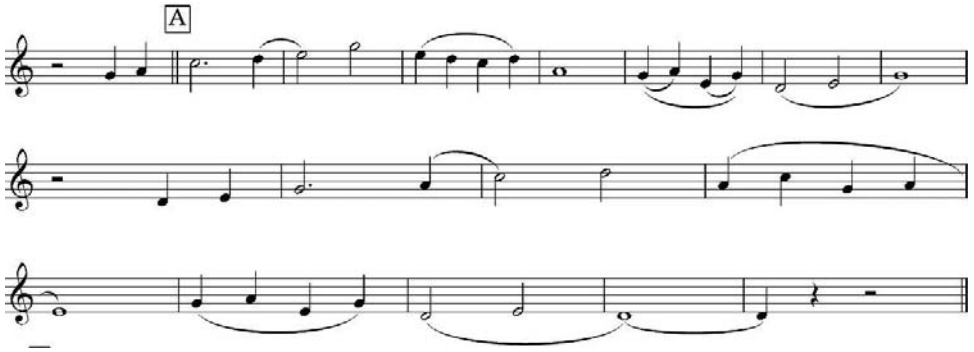
กระบวนที่ 2 จีนถิ่นปากน้ำโพ



จีนถิ่นปากน้ำโพ

กระบวนนี้ มี 2 ท่อน โดยท่อน ดี (D) และ อี (E) นั้นอยู่ในสำเนียงเสียง เอเพนทาทอนิกแบบไมเนอร์ (A minor pentatonic) เปรียบเทียบถึงกลุ่มชาติพันธุ์จีนและกลุ่มชาติพันธุ์คนไทย ได้หลอมรวมวิถีวัฒนธรรมและการดำเนินวิถีชีวิตของสองชาติพันธ์ในเมืองปากน้ำโพ แต่ยังคงความเป็นชาติพันธุ์จีนดั้งเดิม

บทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่น เป็นบทประพันธ์ ที่นำเสนอในรูปแบบของดนตรีฟิวชั่นแจ๊ส นอกจากกระบวนทั้ง 2 กระบวนแล้วยังมีการอิมโพรไวเซชั่น (Improvisation) ซึ่งได้สอดแทรกไปในแต่ละกระบวน โดยมีการวางแนวทางในการอิมโพรไวเซชั่น โดยอ้างอิงจากทำนอง การดำเนินคอร์ด และกระสวนจังหวะ บนหลักการของสำเนียงเสียงจีน และสำเนียงเสียงไทย



ฐานข้อมูลโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน



นครสวรรค์เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่งดงามและน่าภาคภูมิใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ มีเป้าหมายหลักในการรวบรวมและนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้า สมาคม และศิลปะวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่สมบูรณ์และเข้าถึงได้ง่ายสำหรับทุกคน

ฐานข้อมูลนี้เปิดโอกาสให้กับทุกคนที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์



ได้อย่างสะดวกสบาย ไม่ว่าจะเป็นนักวิจัย นักเรียน นักศึกษา หรือประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน การใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลนี้จะช่วยเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในมิติทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนและสังคมในอนาคต

ข้อมูลที่ถูกรวบรวมในฐานข้อมูลนี้ครอบคลุมถึงประวัติ และกิจกรรมของศาลเจ้าต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กลางของความศรัทธาและพิธีกรรมทางศาสนา สมาคมและองค์กรที่มีบทบาทในการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมจีน รวมถึงศิลปะวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น นวัตกรรมการแสดง และนวัตกรรมอาหาร ที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและประเพณีของชาวจีนในนครสวรรค์

นอกจากนี้ โครงการนี้ยังมุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจและการยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชุมชนไทยและจีน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม การสร้างฐานข้อมูลนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเรียนรู้และชื่นชมวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและสำคัญ

การเข้าถึงและใช้งานฐานข้อมูลโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน จะช่วยสร้างความเข้าใจและความภาคภูมิใจในรากเหง้าทางวัฒนธรรมของเราอย่างยั่งยืน ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์ ด้วยการเข้าถึงและใช้งานฐานข้อมูลนี้ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ทรงคุณค่าและสำคัญต่อการศึกษาและการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริง โดยทุกท่านสามารถเข้าใช้งานฐานข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ https://nscc.nsru.ac.th



โครงการการวางผังพื้นที่เฉพาะชุมชนเมืองนครสวรรค์

Master Plan Nakohn Sawan

หลักการและเหตุผล

"นครสวรรค์" เป็นท้องถิ่นหนึ่งที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และเรื่องราวที่สามารถสืบค้นย้อนหลังกลับไปได้อย่างยาวนาน หลักฐานบ่งชี้การอพยพของผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่สำหรับการดำรงชีพ โดยเฉพาะชาวจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นช่วงเวลาที่สถานะ "รัฐกึ่งกลาง" ของนครสวรรค์รุ่งเรืองในแง่เศรษฐกิจ ทำให้ระบบการค้าแบบทุนนิยมหรือเสรีนิยมเข้ามา นครสวรรค์กลายเป็นแหล่งรวมสินค้าสำคัญต่าง ๆ การขยายตัวทางการค้านี้เองเป็นผลให้มีชาวจีนหลั่งไหลเข้ามาขายแรงงานและประกอบการค้าในนครสวรรค์มากขึ้น ชาวจีนเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเจริญทางเศรษฐกิจในนครสวรรค์ในฐานะรัฐกึ่งกลาง ในพ.ศ.2447 ตัวเลขชาวจีนในนครสวรรค์โดยประมาณเชื่อว่ามีมากถึง 6,000 คน ซึ่งในเวลานั้นนครสวรรค์เป็นจังหวัดอันดับ 3 รองจากกรุงเทพฯ และภูเก็ตที่มีคนจีนอาศัยอยู่

ชาวจีนที่มาตั้งถิ่นฐานสามารถจำแนกตามกลุ่มภาษาพูดได้ 5 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ แต้จิ๋ว กวางตุ้ง ไหหนำ ฮากกา (แคะ) และ ฮกเกี้ยน ซึ่งชาวจีนทั้ง 5 กลุ่มใหญ่นี้มีรากฐานการดำรงชีพแบบจีนดั้งเดิม ทั้งในด้านวิธีการดำเนินชีวิตทางสังคม วัฒนธรรม และความเชื่อในการไหว้เทพเจ้า

ศาลเจ้าจึงมีความสำคัญสอดกล้องกับวิถีชีวิตของชุมชุนชาวจีนเป็นอย่างมาก รวมทั้งชาวจีนยังมีการรวมกลุ่มก่อตั้งเป็นสมาคมและมูลนิธิชุมชนชาวจีนตามกลุ่มภาษา เพื่อการช่วยเหลือ ต่อยอดและพัฒนาวิถีชุมชนจีนอีกด้วย ทั้งหมดเป็นผลก่อให้เกิดเป็นอัตลักษณ์แห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ที่สืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคน

"โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชนเพื่อให้นครสวรรค์เป็นเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน" จึงเกิดขึ้นเพื่อตระหนักถึงความสำคัญทางประวัติศาสตร์และการฟื้นอัตลักษณ์ของชาวจีนในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดำรงอยู่และสืบต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ

1. เพื่อศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล เพื่อจัดทำแผนพัฒนาและส่งเสริมการพลิกฟื้นมรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปะ และอัตลักษณ์แห่งวิถีวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์

2. เพื่อศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล เพื่อดำเนินการออกแบบวางผังอาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว (Tourist Information Center) ซึ่งจะเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงข้อมูล

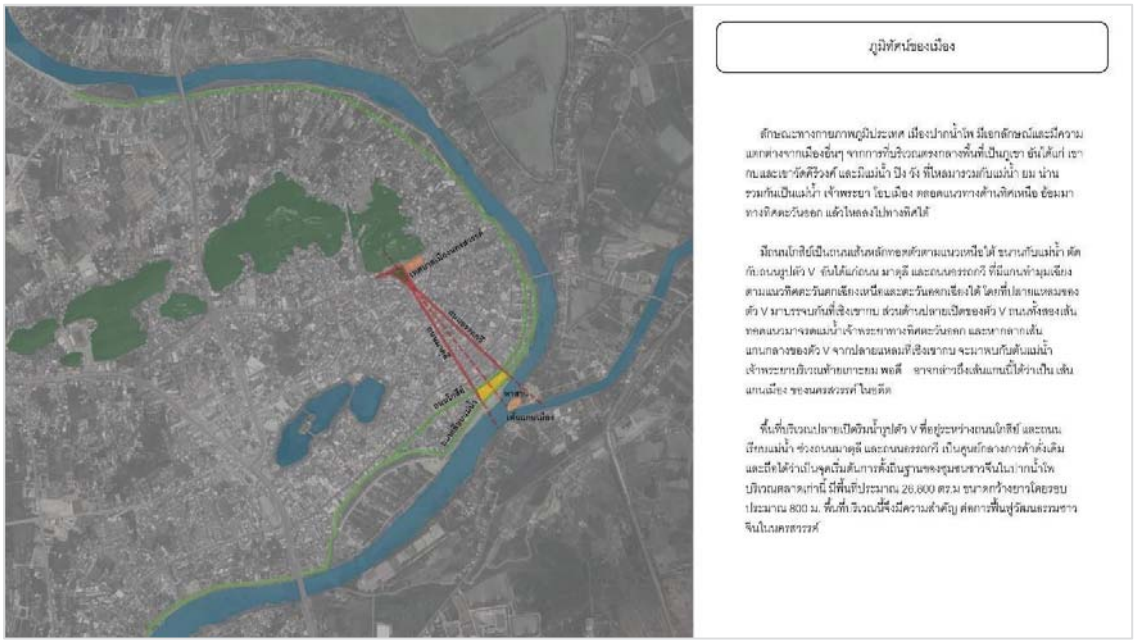
การท่องเที่ยวของจังหวัดนครสวรรค์ในมิติต่าง ๆ รวมถึงการท่องเที่ยวในมิติที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนของจังหวัดนครสวรรค์

3. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่ชุมชนและนักท่องเที่ยวทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสามารถสร้างรายได้แก่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

4. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ เผยแพร่ พัฒนาและพลิกฟื้นอัตลักษณ์ แห่งวิถีวัฒนธรรมจีนในชุมชนนครสวรรค์ ให้สามารถสืบทอดต่อไป

แนวทางการพัฒนา

- การฟื้นฟูอัตลักษณ์วิถีแห่งวัฒนธรรมจีน ควบคู่กับการพัฒนาชุมชน
- ส่งเสริมการพัฒนาโครงข่ายการเดินทางเชื่อมโยงสถานที่ต่าง ๆ ในรูปแบบที่เป็นมิตรต่อชุมชน



ศาลเจ้าและ สมาคมจีน

ชุมชนจีนในนครสวรรค์ประกอบด้วย 5 เชื้อสาย ได้แก่ จีนแต้จิ๋ว จีนไหหน่ำ จีนฮากกา และจีนกวางตุ้ง

มีการจัดตั้งเป็นสมาคม และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดปีเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของตน มีการสร้างศาลเจ้าที่เป็นศูนย์รวมความศรัทธา กระจายตัวไปทั้งในบริเวณส่วนกลาง และรอบนอก ศาลเจ้าแต่ละแห่งมีจุดเด่นและมีคุณค่าแก่การแวะเยือน เมื่อถึงเทศการตรุษจีนจะมีการรวมตัวกัน ร่วมกันจัด ขบวนแห่เจ้าใหญ่ประจำปี

ตำแหน่งที่ตั้งศาลเจ้า 5 แห่ง และสมาคม / มูลนิธิ 5 แห่ง



1. **ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสง**
10 ถนน แสงปัญญา ตำบลชุมแสง อำเภอชุมแสง นครสวรรค์ 60120



2. **ศาลเจ้าพ่อเก้าเลี้ยว**
ตำบลเก้าเลี้ยว อำเภอเก้าเลี้ยว นครสวรรค์ 60230



3. **ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ**
ตำบลโกรกพระ อำเภอโกรกพระ นครสวรรค์ 60170



4. **ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่หน้าผา**
ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000



5. **ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ เจ้าแม่ทับทิม**
ตำบลนครสวรรค์ออก แควใหญ่ 469 อำเภอเมือง นครสวรรค์ 60000



1. **มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์**
200/3 ถนน สวรรควิถี ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง นครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000



2. **สมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์**
ซอยมาตุลี 7 ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000



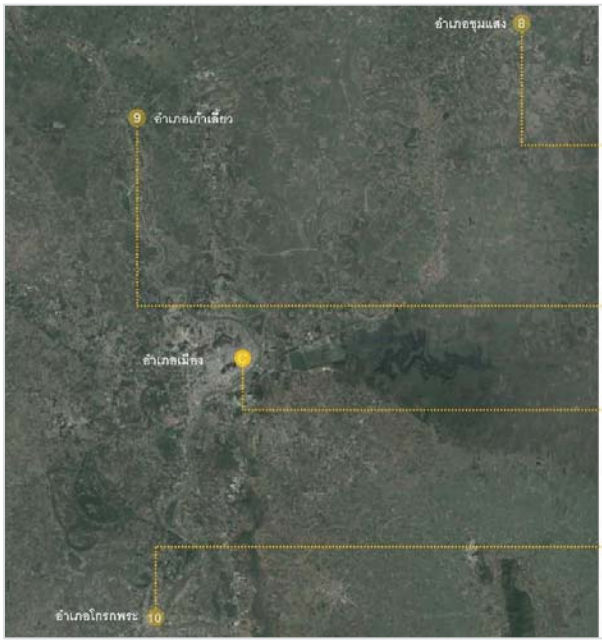
3. **สมาคมไหนหน่านครสวรรค์**
ถนนรถกรี ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000



4. **สมาคมฮากกานครสวรรค์**
151 ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000



5. **คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง**
ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000



ศาลเจ้า 3 แห่งที่ตั้งอยู่ในตำบลอำเภอ



8. ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสง



9. ศาลเจ้าพ่อเก้าเลี้ยว

สมาคม / มูลนิธิ 5 แห่ง ในเทศบาลเมือง
ศาลเจ้า 2 แห่ง ในเทศบาลเมือง



10. ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ

Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้บริหารสมาคม ศาลเจ้า และกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 5 เชื้อสาย อันได้แก่ สมาคมฮากกานครสวรรค์ (จีนฮากกา) สมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์ (จีนกวางตุ้ง) สมาคมไหหนำนครสวรรค์ (จีนไหหนำ) มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ (จีนแต้จิ๋ว) ศาลเจ้าแม่หน้าผา (จีนฮกเกี้ยน) ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ

โดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประเด็นคือ

1. แผนพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการพลิกฟื้นอัตลักษณ์แห่งวิถีวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์

2. แผนพัฒนาและออกแบบวางผังอาคาร เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของการจัดแสดงวัฒนธรรมจีนนครสวรรค์ ทั้ง 5 กลุ่มภาษา ไว้ในสถานที่เดียวกัน (ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว)

3. แผนการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจีนให้แก่ชุมชน เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนมากขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืนผลการสัมภาษณ์ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

- สมาคมไม่มีพื้นที่ ที่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่นห้องประชุม ห้องรับรอง หรือพื้นที่จัดเก็บและแสดงนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการเชิดสิงโตและมังกร อีกทั้งสถานที่ฝึกซ้อมที่จำกัดและห่างไกลจากชุมชน การเดินทางที่ไม่สะดวก ทำให้การดำเนินกิจกรรรมทำได้อย่างยากลำบาก

- เส้นทางการเข้าถึงสถานที่ตั้งของศาลเจ้าบางแหล่งยังมีความซับซ้อน และทำให้ผู้มาเยี่ยมชมสับสนได้

- ความแออัดในบางช่วงเวลาของผู้เข้ามาเยี่ยมชม เนื่องจากมีการนำรถยนต์ส่วนตัวเข้ามาในพื้นที่ศาลเจ้าเป็นจำนวนมากทำให้อาจจะมีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการรองรับ

- เกือบทุกสมาคมมีความเห็นตรงกันในเรื่องการรวบรวมประวัติศาสตร์ความเป็นมา วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชาวจีนทั้ง 5 ภาษาให้เป็นหนึ่งเดียวกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีความเห็นว่านักท่องเที่ยวควรจะได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกันของกลุ่มชาวจีนแต่ละภาษา ณ สถานที่ดั้งเดิมนั้น ๆ การพัฒนาและออกแบบอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจึงมีความสอดคล้องและเหมาะสม

จากศาลเจ้าทั้ง 5 แห่ง มี 2 ศาลเจ้า ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม และศาลเจ้าแม่หน้าผา ที่อยู่ในรัศมี 2.20 กม. จากศูนย์กลางเมืองเก่า ส่วนอีก 3 ศาลเจ้า อันได้แก่ ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว และ ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ที่อยู่ต่างอำเภอ จะต้องใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์จากจุดศูนย์กลาง ประมาณ 28 นาที 15 นาที และ 17 นาที ตามลำดับ

ชุมชนชาวจีนในนครสวรรค์ เป็นชุมชนเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศ มีประเพณีฉลองเทศกาลตรุษจีน มาอย่างต่อเนื่องยาวนาน จนเป็นที่รู้กันในระดับประเทศว่า ถ้าจะเที่ยวเทศกาลตรุษจีน ต้องมาที่

นครสวรรค์ เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมดังกล่าวให้ยั่งยืน จึงควรมี**ศูนย์อนุรักษ์และสืบสาน** ที่มีการรวบรวมประวัติความเป็นมา พื้นที่จัดเก็บสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ และพิพิธภัณฑ์ ห้องเรียน มีพื้นที่เป็นลานซ้อมและฝึกสอน ห้องซ่อม และอนุรักษ์โบราณวัตถุ เช่น หัวสิงโต หรือมังกร เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของศาลเจ้าที่มีความพร้อม และที่ตั้งอยู่ในกลุ่มศูนย์กลาง

การที่นักท่องเที่ยวจะทราบถึงความน่าสนใจ และข้อมูลเบื้องต้นของศาลเจ้าแต่ละแห่ง จึงจำเป็นต้องมี ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว เป็นจุดพักแวะพักจุดแรก เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และเหมาะกับช่วงเวลาที่ตั้งใจ ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

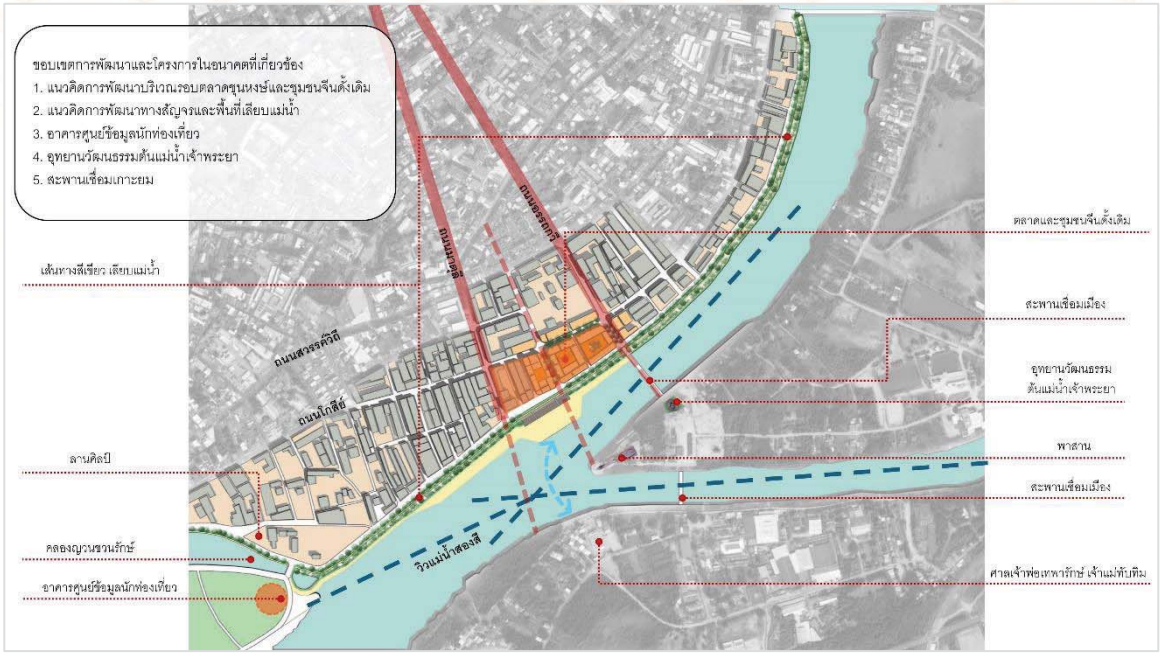
ตลาดชุนหงษ์ และชุมชนจีนดั้งเดิม

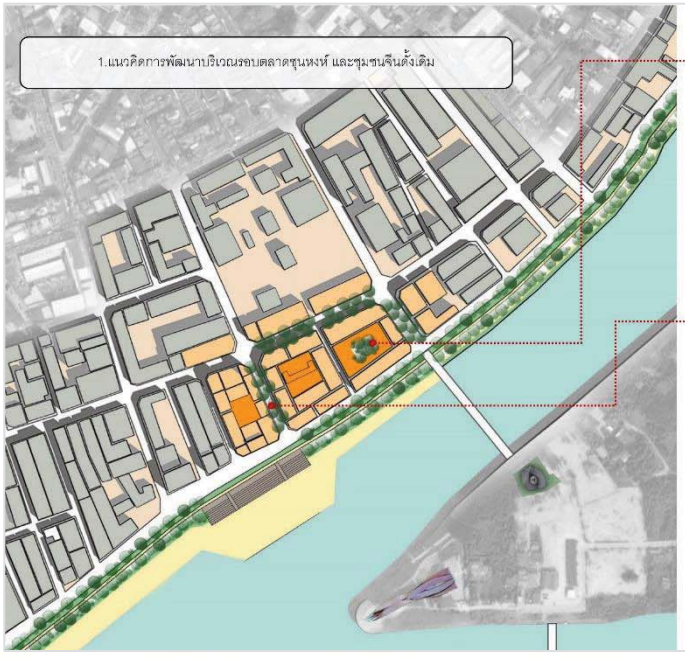


ศรอกชุนหงษ์ เป็นถนนที่อยู่ในแนวแกนกลาง ตัว V และอยู่ทึ่งกลางระหว่าง ถนนนาคสิงห์ กับ ถนนธรรมกิ ศรอกนี้เป็นถนนที่เชื่อมระหว่าง ถนนโกสีย์อันเป็นถนนสายหลักตามแนวเหนือใต้ และถนนเลียบแม่น้ำ บริเวณนี้เป็นที่ตั้งของตลาดสดหลัก จึงนับได้ว่าเป็นจุดศูนย์กลางของชุมชนในอดีต



ตลาดชุนหงษ์และชุมชนจีนดั้งเดิมมีพื้นที่ประมาณ 26,800 ตร.ม ขนาดกว้างยาวโดยรอบ ประมาณ 800 ม.





1.1 การเชื่อมต่อของพื้นที่และถนนโดยรอบ

พื้นที่ในตลาดเก่านี้ มีอาคารเก่า ผู้จักกันในนามว่า ตึกเหลือง อาคารมีเค้าโครงในรูปแบบ โคโลเนียล ควรค่าแก่การอนุรักษ์ พื้นที่มีวัดโพธารามเป็นเจ้าของ ในอดีตเป็นตลาดขายผ้าใหญ่ แต่ปัจจุบัน ผู้เข้า ใช้พื้นที่ดำเนินธุรกิจสีเทา

อีกทั้งยังมีอาคารศุนย์พระเครื่อง ที่เป็นอาคารยาวแทรกตัวอยู่ระหว่าง ตึกแถวสมัยเก่า โดยมีหลังคาขนาดใหญ่คลุมอยู่ ทำให้เกิดเป็นพื้นที่ปิดซึ่งยากต่อการเข้าถึง

ในการพัฒนาพื้นที่จึงเสนอให้มีการเปิดพื้นที่บางส่วนให้โปร่งโล่ง เข้าถึงง่าย และเชื่อมทางสัญจรระหว่างตรอกชุนหงษ์ ถึงถนน อรรถกวี เมื่อเปิดพื้นที่ให้มีการสัญจรที่สะดวกขึ้นได้ ศักยภาพของพื้นที่จะปรากฏให้ประจักษ์ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในพื้นที่ เช่นการลงทุนใหม่ๆ เป็นต้น

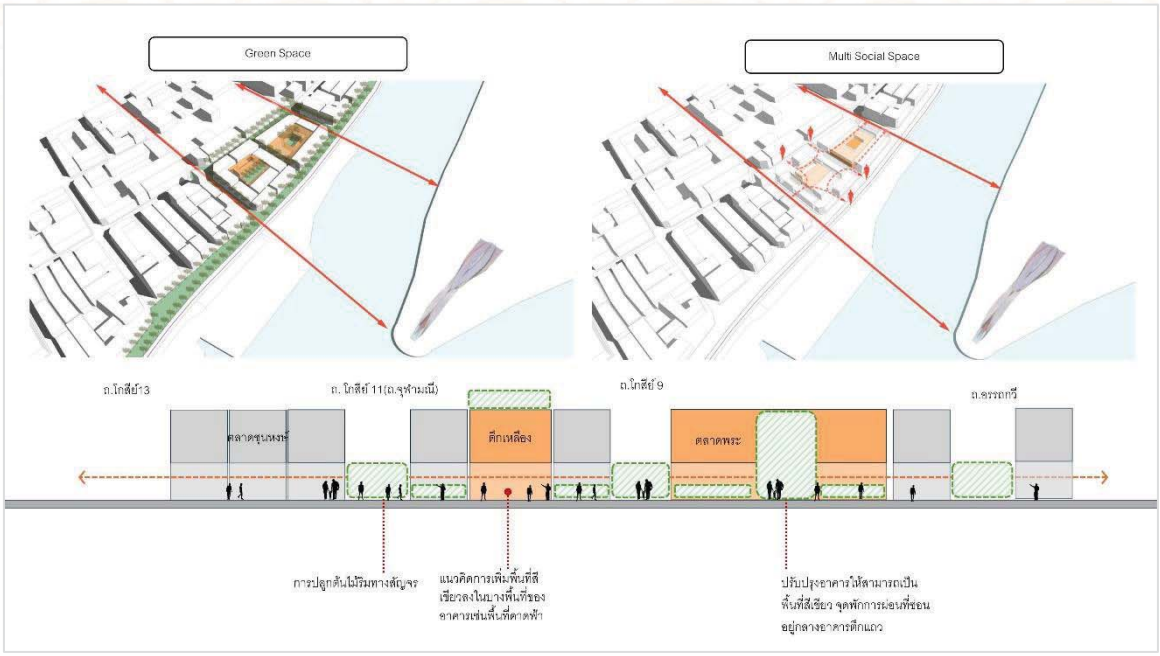
1.2 การพัฒนาถนนโดยรอบ

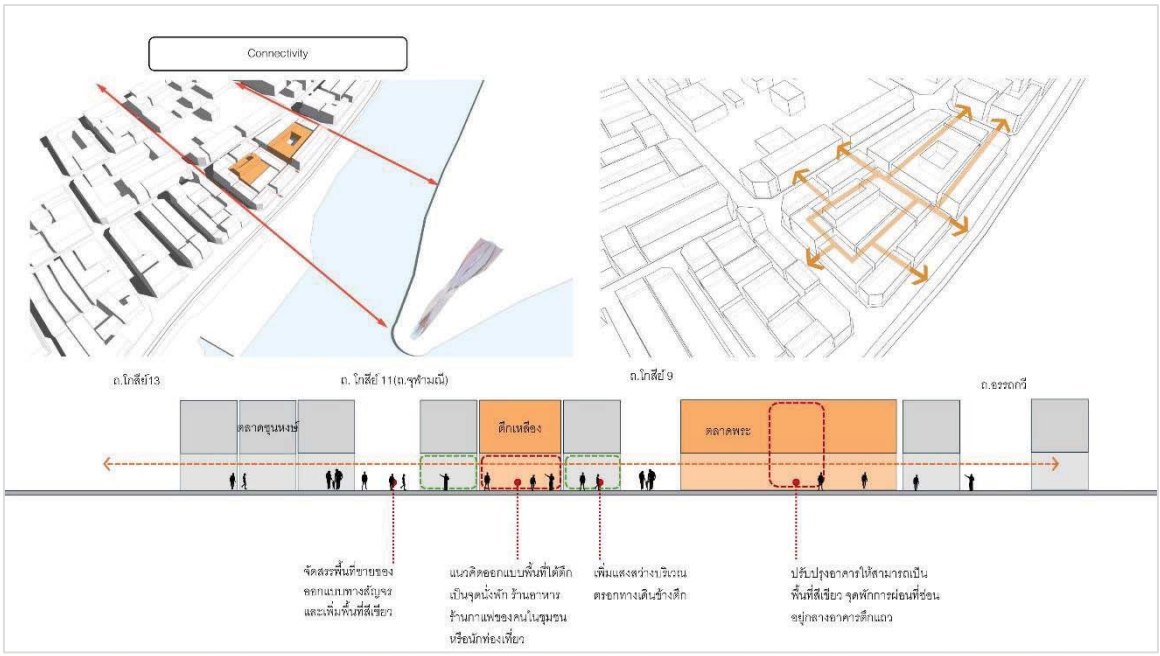
สภาพแวดล้อมและพื้นที่สีเขียวในเมือง

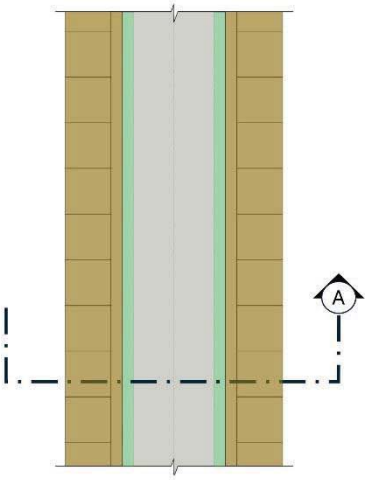
พื้นที่สีเขียวเฉลี่ยต่อประชากร เท่ากับ 9 ตร ม ต่อคน แต่ตามความเป็นจริงที่ปรากฏแก่สายตาคือความรู้สึกแห้งแล้ง ร้อน ไม่ร่มรื่น ทั้งนี้เพราะไม่ปรากฏต้นไม้ ที่ให้ร่มเงา ตามถนนสายต่างๆ ในเมือง รวมถึงถนนและทางเดินริมน้ำ และนี่น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของนครสวรรค์สูงติดอันดับต้นๆ ของประเทศ

อุปสรรคอย่างหนึ่งของการปลูกต้นไม้ริมถนนคือสายไฟฟ้า ซึ่งจะทำให้การปลูกต้นไม้สูงเพื่อให้ร่มเงา จะต้องมีภาระค่าใช้จ่ายสูงในการตัดแต่ง ดูแลในระยะยาว

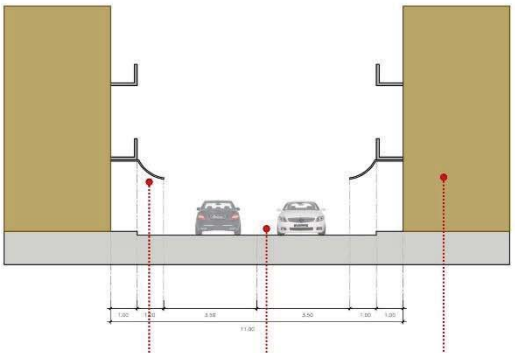
แนวทางการพัฒนาจึงเสนอให้มีการนำสายไฟฟ้าลงใต้ดิน เริ่มปลูกต้นไม้ริมทาง เพื่อสร้างร่มเงา ลดความร้อนที่เกิดจากการเก็บความร้อนของมวลของอาคาร และการถ่ายเทความร้อนจากอาคาร ในรูปแบบอื่นๆ โดยเฉพาะจากเครื่องทำความเย็นรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ในภาพรวมจะทำให้เมืองมีทัศนียภาพที่ มีความสะอาด เรียบร้อย และที่สำคัญ มีความร่มรื่นน่าอยู่ จากร่มเงาของต้นไม้สีเขียวริมทาง


Green Space
Multi Social Space
ถ.โกสีย์ 13
ถ. โกสีย์ 11(ถ.จุฬามณี)
ถ.โกสีย์ 9
ถ.อรรถกวี
ตลาดจุนหงษ์
ตึกเหลือง
ตลาดพระ
การปลูกต้นไม้ริมทางสัญจร
แนวคิดการเพิ่มพื้นที่สี
เขียวลงในบางพื้นที่ของ
อาคารเช่นพื้นที่ดาดฟ้า
ปรับปรุงอาคารให้สามารถเป็น
พื้นที่สีเขียว จุดพักการผ่อนที่ซ่อน
อยู่กลางอาคารตึกแถว


Connectivity
ถ.โกสีย์13
ถ. โกสีย์ 11(ถ.จุฬามณี)
ถ.โกสีย์ 9
ถ.อรรถกวี
ตลาดจุนหงษ์
ตึกเหลือง
ตลาดพระ
จัดสรรพื้นที่ขายของ
ออกแบบทางสัญจร
และเพิ่มพื้นที่สีเขียว
แนวคิดออกแบบพื้นที่ใต้ตึก
เป็นจุดนั่งพัก ร้านอาหาร
ร้านกาแฟของคนในชุมชน
หรือนักท่องเที่ยว
เพิ่มแสงสว่างบริเวณ
ตรอกทางเดินข้างตึก
ปรับปรุงอาคารให้สามารถเป็น
พื้นที่สีเขียว จุดพักการผ่อนที่ซ่อน
อยู่กลางอาคารตึกแถว



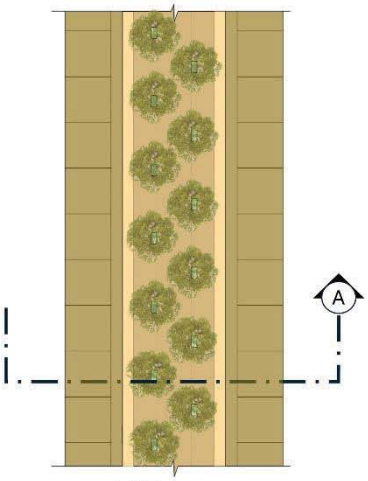
ถนนจุฬามณี ตรอกซุนหงษ์



กัดสาดที่ต่อเติมเกินแนวพุดบาท
สีของกันสาดที่ขัดกับเอกลักษณ์
อาคารสถาปัตยกรรมสมัยเก่า

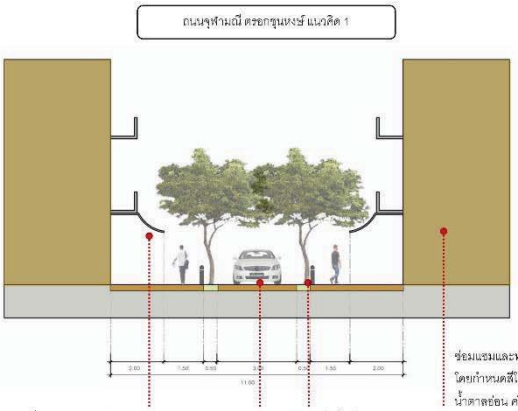
ถนน 2 เลนสัญจรที่ไม่มีการแบ่ง
เขตทางวิ่งโดยชัดเจน

อาคารที่มีเอกลักษณ์ของ
สถาปัตยกรรมสมัยเก่า



ปลูกต้นไม้ในแนวทะแยงระยะ
ไม่เกิน 5 เมตร ทำให้ระยะแผ่ของ
ต้นไม้สามารถเป็นอุโมงทางเดิน
ที่ให้ร่มเงาได้

ถนนจุฬามณี ตรอกซุนหงษ์ แนวคิด 1



เปลี่ยนและกำหนดสีของกันสาด
ตลอดแนว ไม่ให้ขัดกับโทนสีของ
อาคารโดยรอบ ใช้เป็นสีน้ำตาล
อ่อนหรือครีม

ปรับเป็นถนน 1 เลน
สัญจร เดินรถทางเดียว
และเว้นพื้นที่ด้านข้าง
สำหรับให้คนเดินสัญจร

ปรับระดับถนนและทำ
การเปลี่ยนพื้นผิวถนน



เพิ่มพื้นที่ปลูกต้นไม้และ
แนว Bollard เพื่อเพิ่ม
ความสว่างตลอด
แนวทางเดิน

ซ่อมแซมและทาสีใหม่
โดยกำหนดสีโทนเดิม เช่น
น้ำตาลอ่อน ครีม และขาว

เลือกต้นเสลา (อินทรชิต) มาเป็นพันธุ์ไม้หลักในการปลูกบนถนนจุฬามณี

ต้นเสลา (อินทรชิต) เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นต้นไม้
ขนาดกลาง ใบซ้ำ ความสูงเฉลี่ย 10 - 20 เมตร มีดอกชมพูอ่อนไปม่วง

สามารถสร้างร่มเงาและบรรยากาศที่โดดเด่นให้กับถนนจุฬามณี











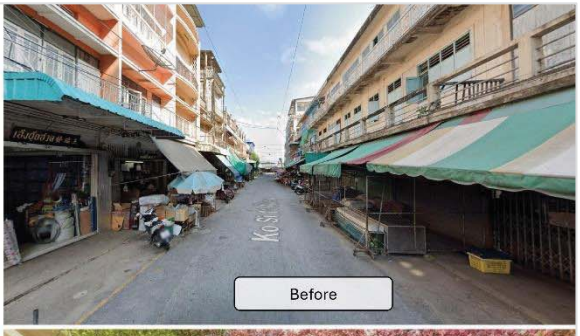
เลือกต้นเสลา (อินทรชิต) มาเป็นพันธุ์ไม้หลักในการปลูกบนถนนจุฬามณี

ต้นเสลา (อินทรชิต) เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นต้นไม้
ขนาดกลาง ใบซ้ำ ความสูงเฉลี่ย 10 - 20 เมตร มีดอกชมพูอ่อนไปม่วง

สามารถสร้างร่มเงาและบรรยากาศที่โดดเด่นให้กับถนนจุฬามณี







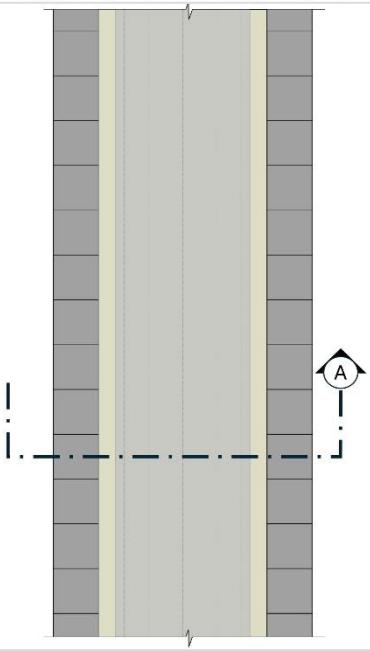


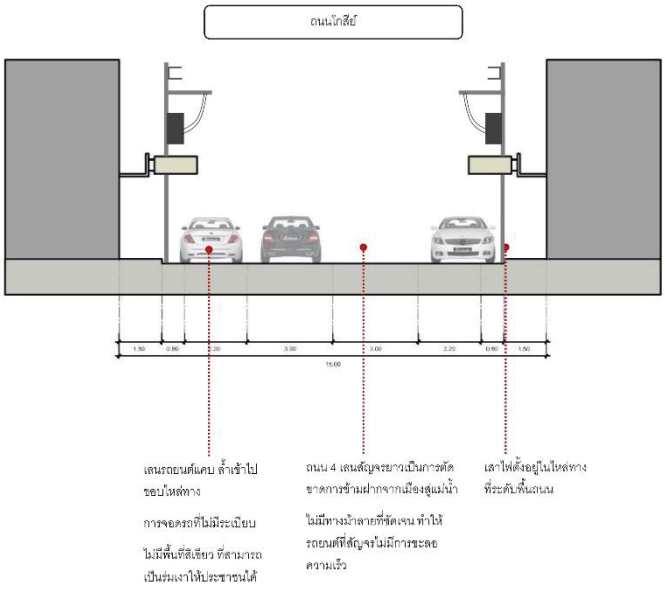


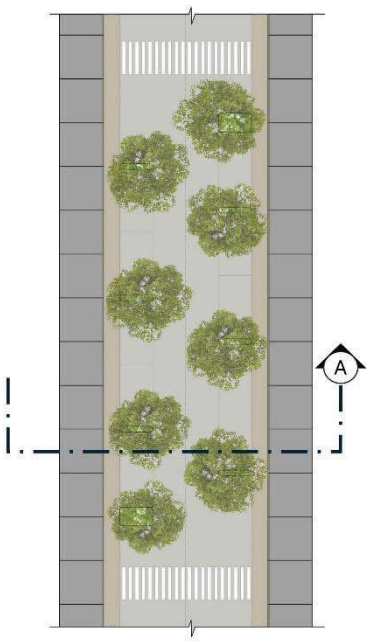
Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

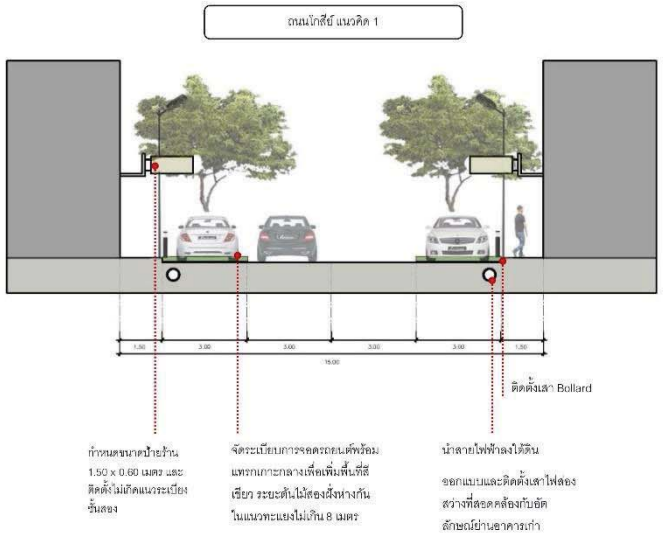
คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

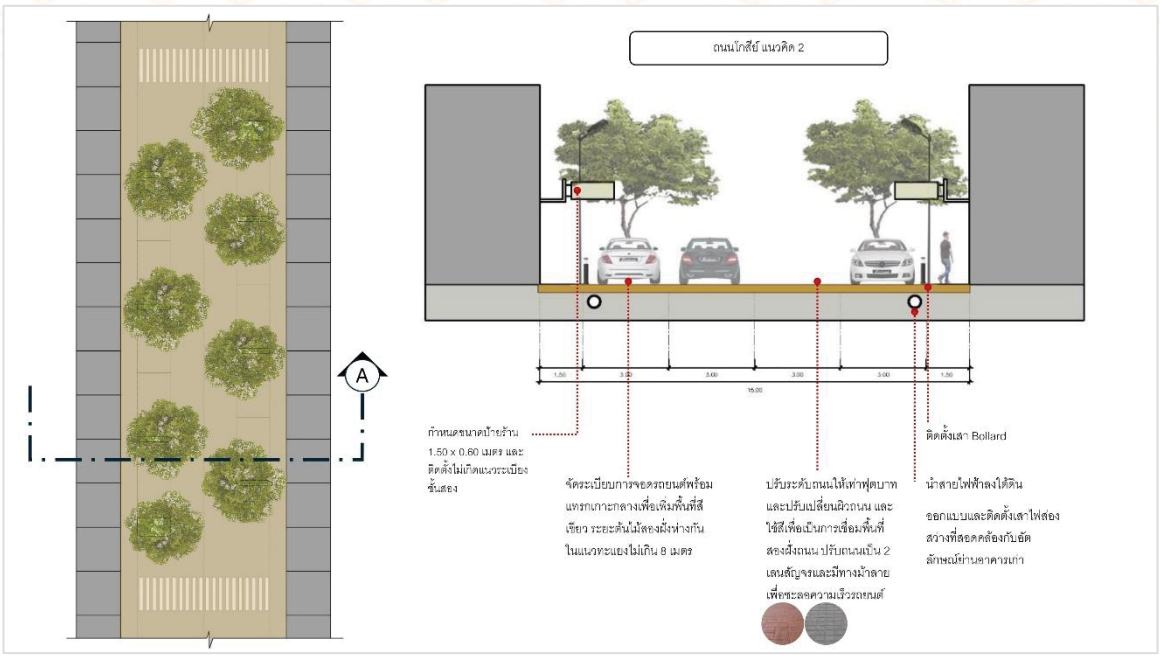
福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

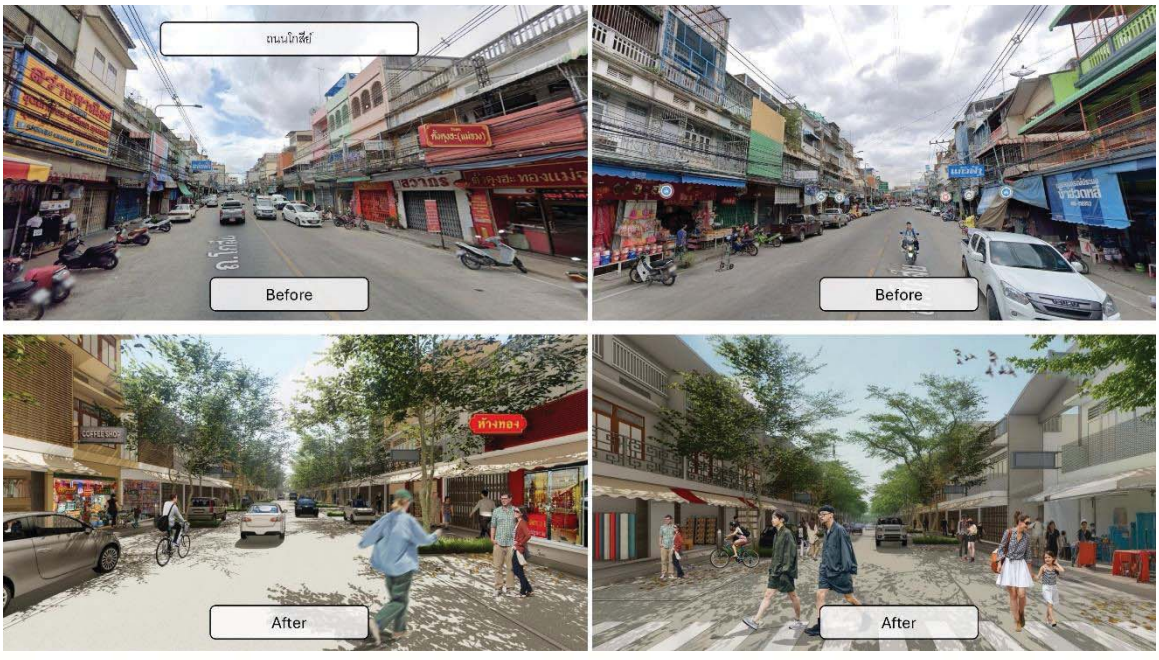

A


ถนนโกสีย์
1.50
0.80
3.00
3.00
3.00
3.20
0.80
1.50
15.00
เสนรถยนต์แคบ ล้ำเข้าไปขอบไหล่ทาง
การจอดรถที่ไม่มีระเบียบ
ไม่มีพื้นที่สีเขียว ที่สามารถเป็นร่มเงาให้ประชาชนได้
ถนน 4 เลนสัญจรยาวเป็นการตัดขาดการข้ามฝากจากเมืองสู่แม่น้ำ
ไม่มีทางม้าลายที่ชัดเจน ทำให้รถยนต์ที่สัญจรไม่มีการชะลอความเร็ว
เสาไฟตั้งอยู่ในไหล่ทางที่ระดับพื้นถนน


A


ถนนโกสีย์ แนวคิด 1
1.50
3.00
3.00
3.00
3.00
1.50
15.00
ติดตั้งเสา Bollard
กำหนดขนาดป้ายร้าน
1.50 x 0.60 เมตร และติดตั้งไม่เกินแนวระเบียงชั้นสอง
จัดระเบียบการจอดรถถนนด้านข้างและแทรกเกาะกลางเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว ระยะต้นไม้ของสองฝั่งห่างกันในแนวทะแยงไม่เกิน 8 เมตร
นำสายไฟฟ้าลงใต้ดิน
ออกแบบและติดตั้งเสาไฟสองข้างที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ย่านอาคารเก่า

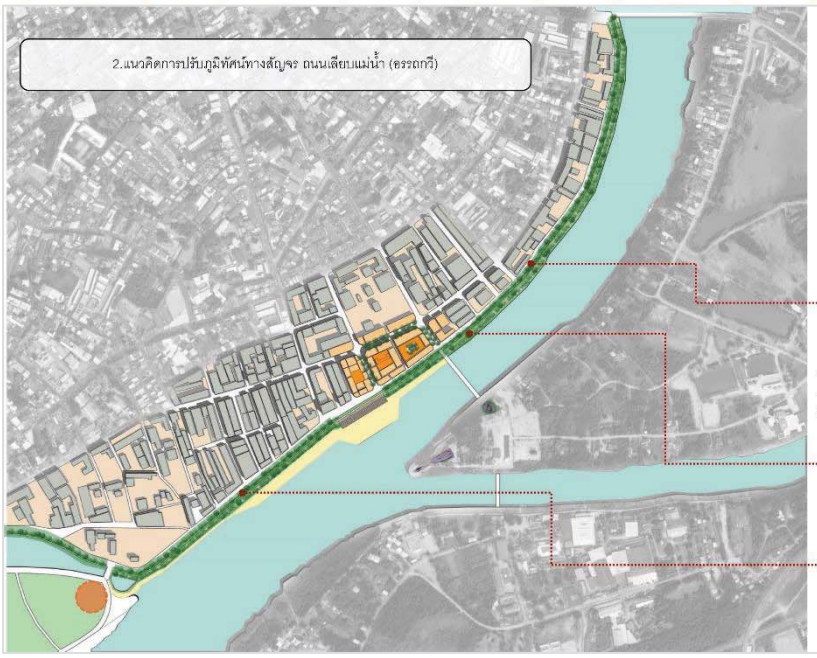




Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



เส้นทางเลียบแม่น้ำเจ้าพระยา

องค์ประกอบที่สำคัญของ พื้นที่ตลาดเก่า คือ เป็นพื้นที่เลียบแม่น้ำเจ้าพระยา ในอดีตชุมชนมีการปฏิสัมพันธ์กับแม่น้ำอย่างแนบแน่น โดยใช้หาดทรายริมแม่น้ำเป็นแหล่งสันทนาการของคนในชุมชน ในขณะเดียวกัน ก็ทำให้เมืองมีความเสี่ยงน้ำท่วมทุกปี ในฤดูน้ำหลาก ต่อมาเมื่อมีการสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม ทำให้สันเขื่อนที่มีความสูงบดบังทัศนียภาพของแม่น้ำจากฝั่ง แม้ว่าเขื่อนจะออกแบบให้มีทางเดินบริเวณสันเขื่อน แต่เมื่อร้านแผงลอยขายของ ซึ่งย้ายออกจากตลาดเก็บเหลือง ออกมาตั้งบนทางเท้าหน้าสันเขื่อน ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ และที่สำคัญ ทำให้การปฏิสัมพันธ์ของชุมชนกับแม่น้ำถูกตัดขาดจากกัน

4.1 แนวคิดออกแบบและจัดระเบียบร้านค้า

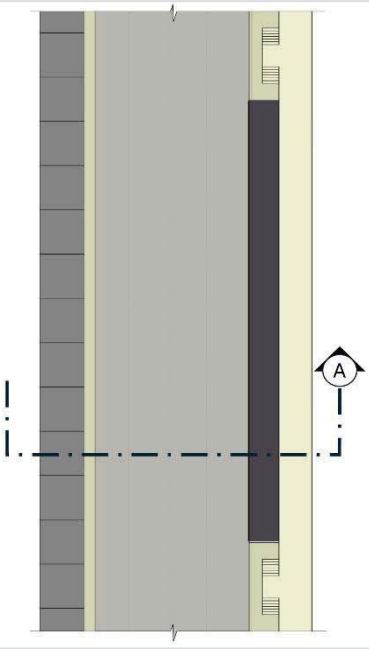
- ลดจำนวนแผงลอย ในช่วงจุดสำคัญเช่น ช่วงต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
- ออกแบบปรับปรุง แผงลอยรูปแบบใหม่ที่ลดผลกระทบ และส่งเสริม ทัศนียภาพบริเวณริมน้ำ
- ปลูกต้นไม้ริมสถ้า ตามแนวแผงลอย และสันเขื่อน เพื่อสร้างร่มเงา ส่งเสริมการเดินเล่นบนสันเขื่อน

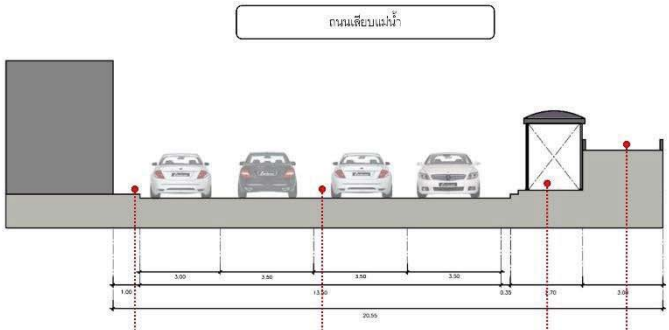
4.2 แนวคิดทางจักรยานนอกสันเขื่อน

- สร้างทางเดินทางจักรยานนอกสันเขื่อน เพื่อเพิ่มการปฏิสัมพันธ์ของชุมชนกับแม่น้ำ

4.3 แนวคิดปรับทางสัญจรและเพิ่มเลนจักรยาน

- การปรับทางสัญจรบนถนนอรรถกวี ต่อเนื่องบริเวณที่ไม่มีร้านค้า





ไม่มีพื้นที่สีเขียว ที่สามารถเป็นร่มเงาให้ประชาชนได้

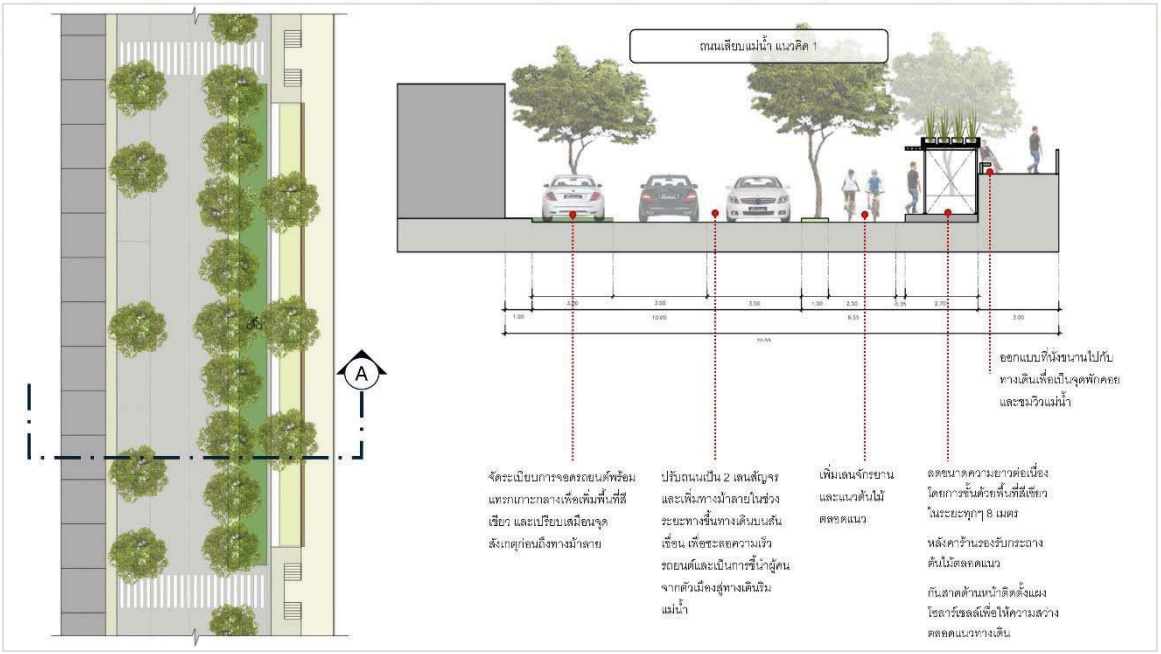
การจอดรถที่ไม่มีระเบียบ

ถนน 4 เลนสัญจรยาวเป็นการตัดขาดการข้ามฝากจากเมืองสู่แม่น้ำ

ไม่มีทางม้าลายที่ชัดเจน ทำให้รถยนต์ที่สัญจรไม่มีการชะลอความเร็ว

โครงสร้างร้านค้าเดิมที่ตั้งเต็มพื้นที่ของฟุตบาทและมีความยาวต่อช่วง 40 เมตร

ทางเดินแนวสันเขื่อนสูงที่บดบังทัศนียภาพจากเมืองสู่แม่น้ำ





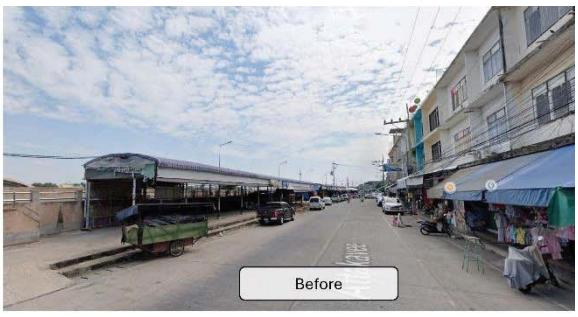
Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙


Green Kiosk
8.00
3.00
8.00
ออกแบบขนาดร้านค้าความยาวไม่เกิน
8 เมตร เพื่อลดความแออัด
แทรกพื้นที่สีเขียวขนาด 2.5 - 3 เมตร
ในทุกๆช่วงร้านค้าระยะ 8 เมตร
เว้นช่วงร้านค้าสำหรับบันไดทางขึ้น
ทางเดินบนสันเขื่อนลดับกับพื้นที่สีเขียว


ถนนเลียบแม่น้ำ
Before

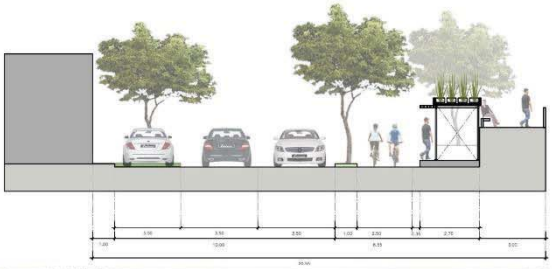

Before


After


After

ถนนเลียบแม่น้ำ

- ลดจำนวนแผงลอย ในช่วงจุดสำคัญเช่น ช่วงต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
- ออกแบบปรับปรุง แผงลอยรูปแบบใหม่ที่ลดผลกระทบ และ ส่งเสริม ทัศนียภาพบริเวณริมน้ำ
- ปลูกต้นไม้ริมสลับ ตามแนวแผงลอย และต้นเชื่อน เพื่อสร้างร่มเงา ส่งเสริมการเดินเลนบนต้นเชื่อน







ถนนเลียบแม่น้ำ ช่วงไม่มีร้านค้า

- เพิ่มต้นไม้สีเขียวทั้งสองฝั่งถนน เพื่อสร้างร่มเงา และชวนลดอุณหภูมิโดยรวม
- เพิ่มเลนจักรยานยาวตลอดถนน เพื่อส่งเสริมการเดินทางในรูปแบบที่เป็นมิตรต่อเมืองและสิ่งแวดล้อม



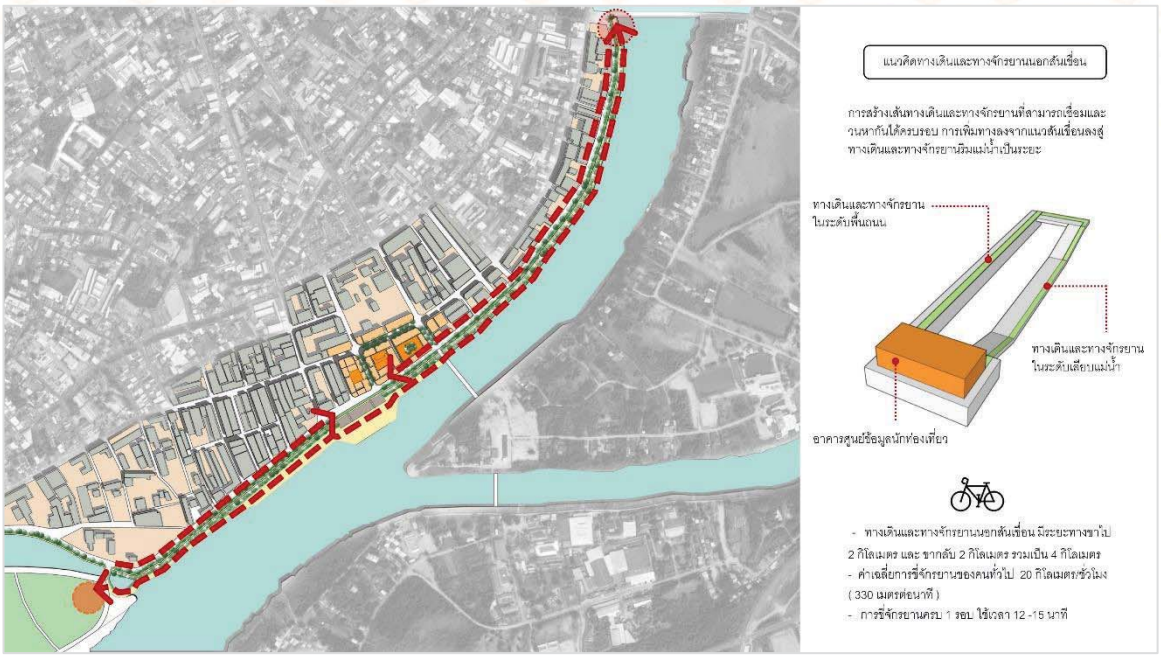


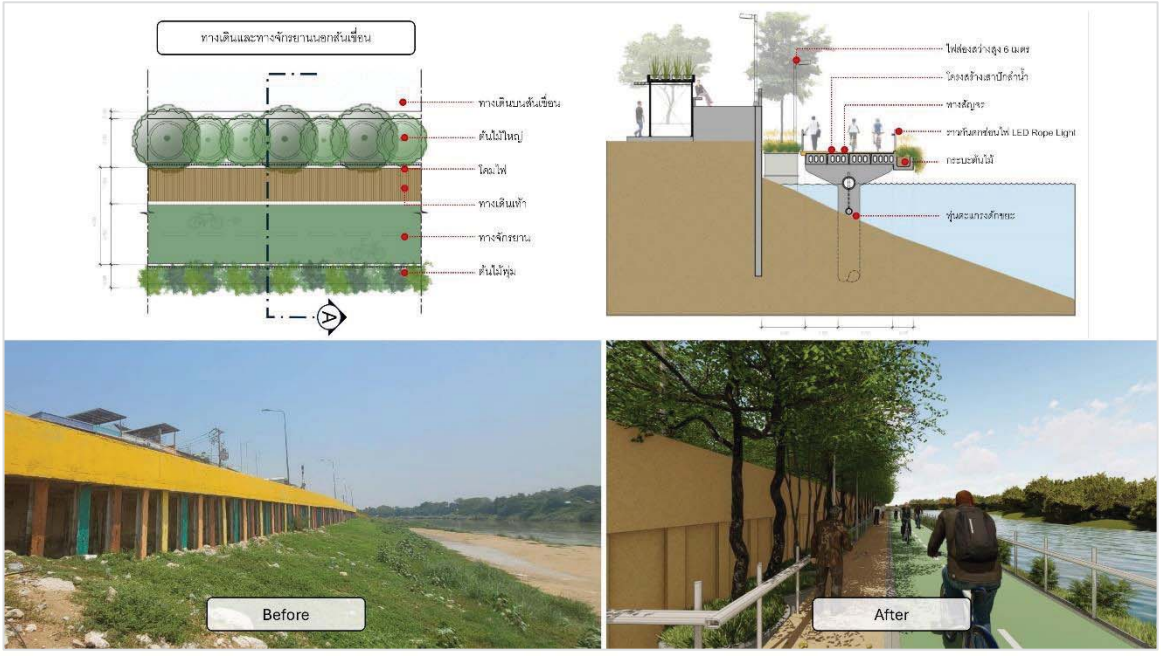


Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙





Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

3. อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว

นครสวรรค์ในอดีต เป็นเมืองที่ใช้พักการเดินทางระหว่าง กรุงเทพฯ กับ จังหวัดภาคเหนือ เพราะมีการเดินทางที่ต้องใช้เวลากว่า 4 ชม. จากกรุงเทพฯ ทำให้ธุรกิจที่พักค้างแรม อาหาร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเฟื่องฟู แต่ปัจจุบัน การขยายถนน คุณภาพของพาหนะโดยสาร ทำให้การเดินทางใช้เวลาลดลงเหลือน้อยกว่า 3 ชม. จากกรุงเทพฯ-นครสวรรค์ จึงกลับกลายเป็นเมืองทางผ่าน การขยายตัวของธุรกิจและเมือง จึงเป็นไปอย่างช้า ๆ แนวคิดการปรับให้นครสวรรค์เป็นแหล่งท่องเที่ยวจึงเกิดขึ้น

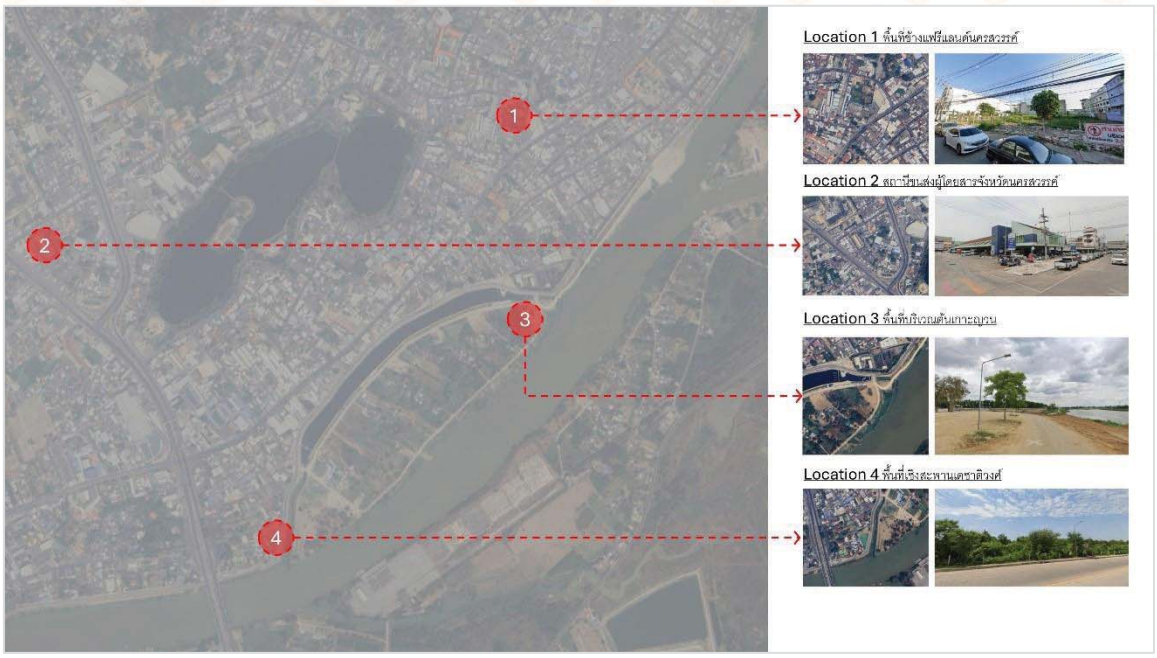
แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ มีหลายแห่งที่ขึ้นชื่อระดับประเทศ เช่น บึงบอระเพ็ด เทศกาลแห่เจ้าช่วงตรุษจีน พาสานต้นแม่นำเจ้าพระยา และอุทยานวัฒนธรรมต้นแม่นำเจ้าพระยา เจ้าแม่กวนอิมที่กำลังจะเปิดตัวในเร็ววันนี้

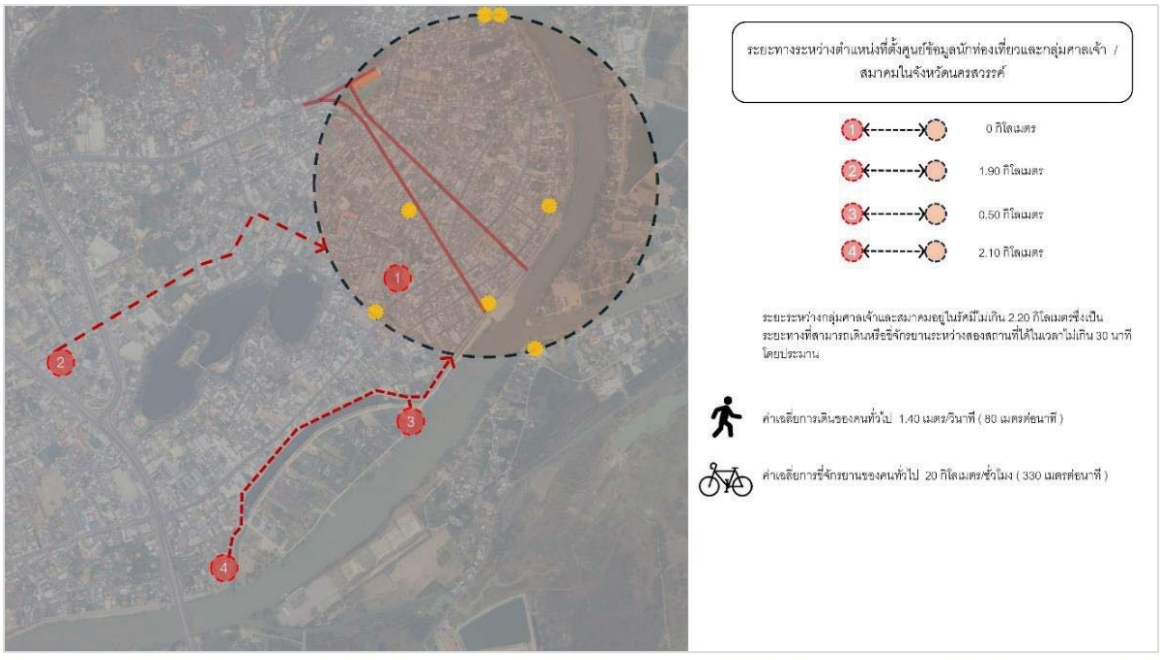
ในโครงการฟื้นฟูวัฒนธรรมจีน ก็จะมีการเชื่อมโยงศาลเจ้า 5 แห่ง เข้ามาให้เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวอีกด้วย และในอนาคตเทศบาล และจังหวัดต่างก็มีการริเริ่ม โครงการใหม่ ๆ เช่นเทศกาลอาหารและอื่น ๆ ตามมาอีก

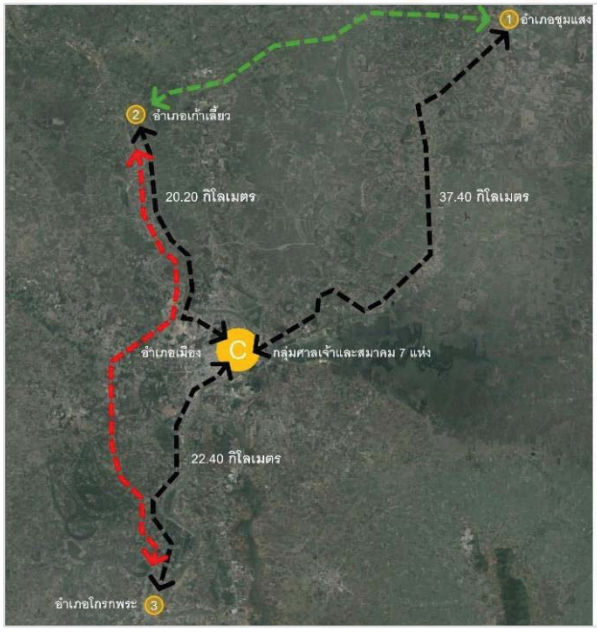
ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีอาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว (Tourist Information Center) เป็นจุดแวะแรกของนักท่องเที่ยว เพื่อการทำความเข้าใจ ประวัติความเป็นมาของจังหวัดนครสวรรค์รวมถึงข้อมูลการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ

ตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์นี้ จะต้องอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวหลัก และเป็นจุดเปลี่ยนพาหนะ เช่น จากรถส่วนตัว หรือรถบัส สู่พาหนะรูปแบบอื่น ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ เช่น อาจเป็นรถแทรมไฟฟ้าฟรีที่วิ่งเป็นลูป จักรยานให้เช่า เดินตามทางที่ร่มรื่น หรือทางเรือ เป็นต้น

ศูนย์นี้นอกจากจะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจความเป็นมาเบื้องต้นแล้ว ยังเป็นการจัดระบบการจราจรลดการติดขัด ลดมลภาวะ ในช่วงเทศกาล อีกด้วย


1
2
3
4
Location 1 พื้นที่ข้างแฟรี่แลนด์นครสวรรค์
Location 2 สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครสวรรค์
Location 3 พื้นที่บริเวณต้นเกาะญวน
Location 4 พื้นที่เชิงสะพานเดชาติวงศ์


ระยะทางระหว่างตำแหน่งที่ตั้งศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวและกลุ่มศาลเจ้า / สมาคมในจังหวัดนครสวรรค์
1 0 กิโลเมตร
2 1.90 กิโลเมตร
3 0.50 กิโลเมตร
4 2.10 กิโลเมตร
ระยะระหว่างกลุ่มศาลเจ้าและสมาคมอยู่ในรัศมีไม่เกิน 2.20 กิโลเมตรซึ่งเป็นระยะทางที่สามารถเดินหรือขี่จักรยานระหว่างสองสถานที่ได้ในเวลาไม่เกิน 30 นาทีโดยประมาณ
ค่าเฉลี่ยการเดินของคนทั่วไป 1.40 เมตร/วินาที (80 เมตรต่อนาที)
ค่าเฉลี่ยการขี่จักรยานของคนทั่วไป 20 กิโลเมตร/ชั่วโมง (330 เมตรต่อนาที)



ระยะทางระหว่างศาลที่อยู่ต่างอำเภอกับอาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

C <------> 1 37.40 กิโลเมตร

C <------> 2 20.20 กิโลเมตร

C <------> 3 22.40 กิโลเมตร

ระยะห่างที่ใกล้ที่สุดระหว่างศูนย์กลางเทศบาลเมืองและศาลเจ้านอกเทศบาลเมือง มีระยะ 37.40 กิโลเมตร ซึ่งเป็นระยะทางที่ต้องใช้รถยนต์หรือรถโดยสารสาธารณะในการเดินทาง

เกณฑ์การเลือกตำแหน่งที่ตั้ง

Issue / Locations	 1. พื้นที่ข้างแม่น้ำแควน้อยนครสวรรค์	 2. สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครสวรรค์	 3.พื้นที่บริเวณต้นเกาะญวน	 4. พื้นที่เชิงสะพานเดชาติวงศ์
1. การเข้าถึงพื้นที่	2	3	2	2
2. ความคล่องตัวของปริมาณการจราจร	1	2	3	3
2. ระยะทางเชื่อมต่อสู่แหล่งวัฒนธรรมจีน	3	1	3	1
3. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่	2	1	3	3
4. การสร้างรายได้แก่ชุมชน	3	3	1	1
5. การได้มาซึ่งพื้นที่	2	1	3	2
รวม	13	11	15	12

เกณฑ์การให้คะแนน
1 น้อย 2 ปานกลาง 3 มาก

พื้นที่ภายในอาคาร		รองรับคน (คน)	LOS (ตร.ม./คน)	พื้นที่ / ตร.ม.
โซน	ห้อง			
พื้นที่สาธารณะ	โถงต้อนรับและประชาสัมพันธ์และจำหน่ายตั๋ว	100	1.5	150
	ร้านกาแฟ			70
	ห้องน้ำ			80
	พื้นที่ทางเดิน 30%			90
	พื้นที่รวม			390
พื้นที่นิทรรศการ	ห้องจัดแสดง	100	1.5	150
	นิทรรศการหมุนเวียน			80
	พื้นที่ทางเดิน 30%			70
	พื้นที่รวม			300
พื้นที่สนับสนุนนิทรรศการ	ห้องเตรียมนิทรรศการ			50
	ห้องควบคุมนิทรรศการ			30
	ห้องเก็บของ			40
	พื้นที่ทางเดิน 30%			36
	พื้นที่รวม			156
สำนักงาน	พื้นที่สำนักงาน	10		50
	ห้องน้ำ			30
	ห้องเก็บของ / ห้องเก็บเอกสาร			15
	พื้นที่ทางเดิน 30%			28.5
	พื้นที่รวม			123.5
พื้นที่สนับสนุนสำนักงาน	ห้องปฐมพยาบาล			10
	ห้องแม่บ้าน / ห้องเก็บของ			18
	ห้องไฟฟ้า			25
	ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้า			40
	ห้องปั๊ม			15
	ห้องขยะ			8
	พื้นที่ทางเดิน 30%			35
	พื้นที่รวม			151
	พื้นที่ภายในอาคารรวม			1120.5
พื้นที่ภายนอกอาคาร				
พื้นที่จอดรถ	ที่จอดรถทั่วไป, ที่จอดรถสำนักงาน, ที่จอดรถส่วนบริการ	10 คัน		125
	ที่จอดรถคนพิการ	1 คัน		20.5
	ที่จอดรถบัส (4x12)	2 คัน		100
	ที่จอดรถจักรยาน	30 คัน		60
	ทางเข้า-ออก , ถนน 35%			92
	พื้นที่ภายนอกอาคารรวม			397.5
	พื้นที่รวมทั้งหมด			1518

สูตรการหาพื้นที่

การรองรับคน X LOS 1.5 (ตร.ม.)

พื้นที่ภายในอาคารรวม	1120.5 ตร.ม.
พื้นที่ภายนอกอาคารรวม	297.5 ตร.ม.
พื้นที่รวมของโครงการ	1518 ตร.ม.

อาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

การจัดสรรโปรแกรม

1 . พื้นที่สาธารณะ

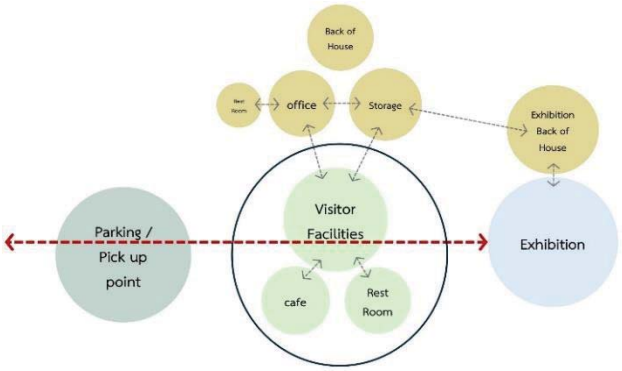
2. พื้นที่นิทรรศการ

3. พื้นที่สนับสนุนนิทรรศการ

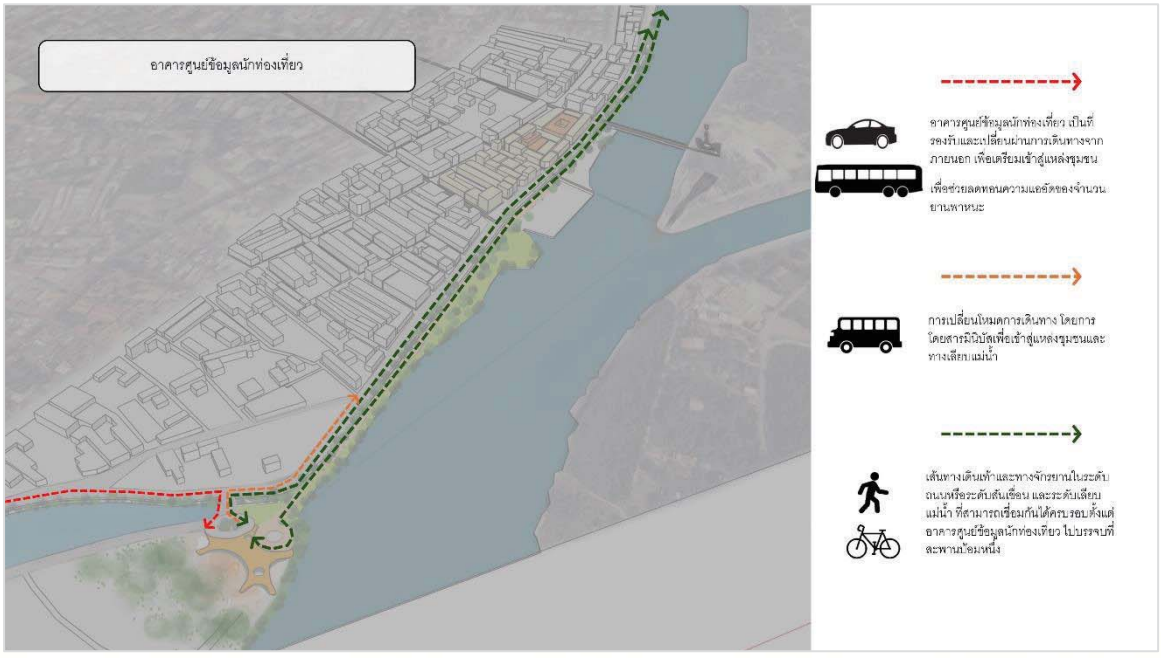
4. สำนักงาน

5. พื้นที่สนับสนุนอาคาร

6. พื้นที่จอดรถ







Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

แนวความคิดที่สำคัญของการพัฒนาชุมชนเดิมในการศึกษานี้ จะเริ่มต้นจากการให้ความสำคัญกับ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเมืองให้มีความน่าอยู่ หลีกเลี่ยงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเดิมของคนในชุมชนโดยเชื่อว่า สภาพแวดล้อมใหม่ ที่น่าอยู่ ร่มรื่น จะนำไปสู่โอกาสใหม่ ๆ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในชุมชน ในช่วงเวลาที่เหมาะสม

โครงการจากแนวทางที่นำเสนอ จะต้องผ่านกระบวนการ การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ ทั้งนี้เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ ของคนในชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการจัดเทศกาลชั่วคราว ณ ตรอกชุนหงษ์

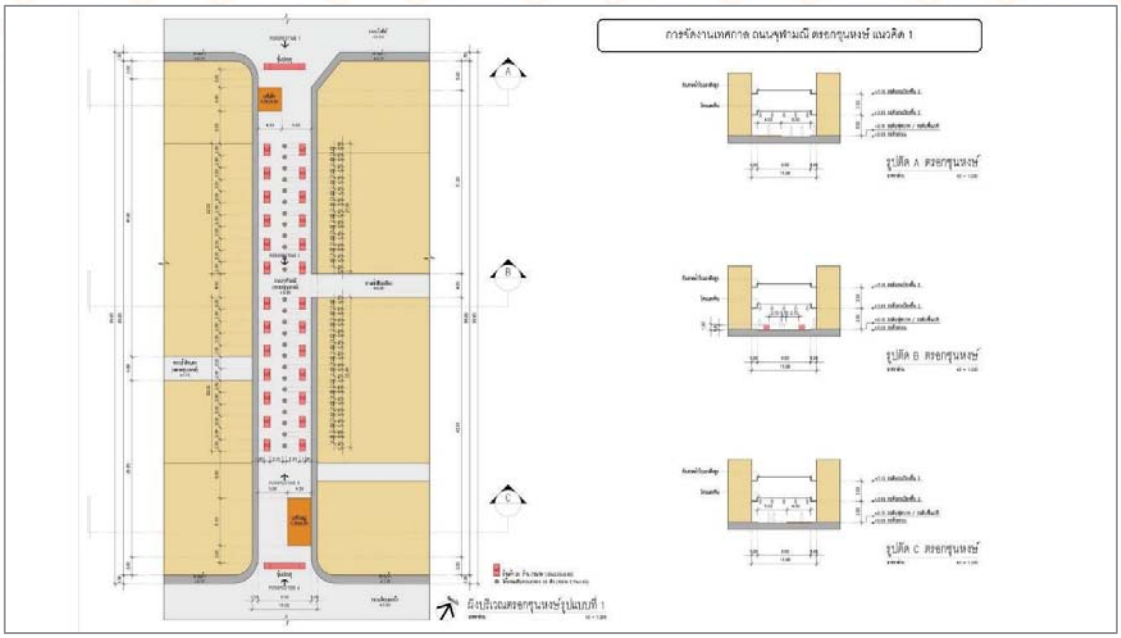
การจัดงานเทศกาลชั่วคราว ในวันที่ 23-24 สิงหาคม 2567 มีแนวคิดให้ ตรอกชุนหงษ์ ซึ่งเป็นชุมชนจีนดั้งเดิมกลายเป็นถนนคนเดิน โดยจะมีการจัดงานแสดง และส่งเสริมวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปะและอาหาร

แนวคิดการจัดวางตำแหน่งเวทีแบ่งเป็น

1. การจัดวางเวทีใหญ่และเวทีเล็กที่ตำแหน่งหัวและท้ายของถนน ใกล้กับซุ้มประตูที่ตัดกับถนนโกสีย์และถนนเลียบแม่น้ำ

2. การจัดวางเวทีใหญ่ไว้ที่หัวถนนตัดกับถนนเลียบแม่น้ำ และวางเวทีเล็กไว้ด้านในตรงกลางตรงกับทางเข้าตึกเหลือง

โดยทั้งสองแนวคิดจะมีรูปแบบการจัดวางซุ้มประตูทั้งสองฝั่งหัวและท้ายของถนน ที่ตัดกับถนนโกสีย์และถนนเลียบแม่น้ำ วางร้านค้าไว้ด้านข้างสองฝั่งตลอดแนวถนนตรอกชุนหงษ์ และวางโต๊ะกลมระหว่างร้านค้าทั้งสองฝั่ง





Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



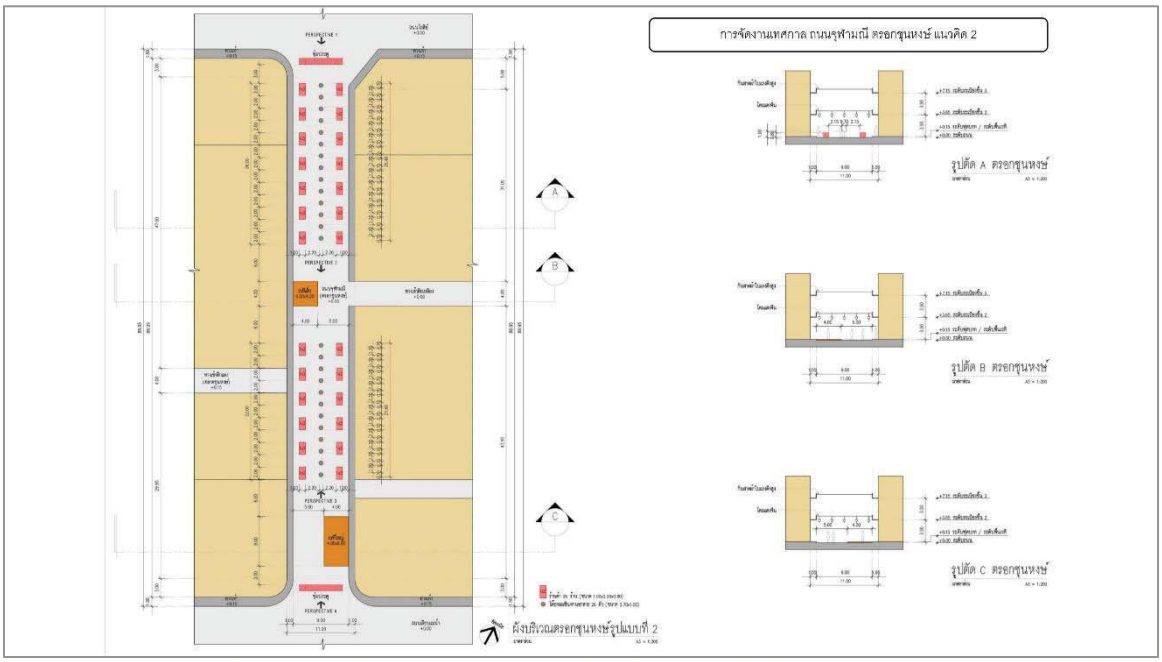
แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 2



แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 3



แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 4



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 1



แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 2



แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 3



แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 4

นวัตกรรมดนตรี “เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ”

ชื่อ**ชื่อผลงานนวัตกรรม (ภาษาไทย)** นวัตกรรมดนตรี “เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ”

คำสำคัญต่อการเข้าถึงผลงาน “เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ” “นครสวรรค์เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน” “อัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา”

ชื่อ**ผลงานนวัตกรรม (ภาษาอังกฤษ)** The Flying Dragon of Pak Nam Pho Song.

รูปภาพผลงาน Music Full Score เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙


8
55
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
fp
f
pp
mp
p



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙


167
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
f
pp
fp



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

ประมวลภาพกิจกรรมงานเทศกาลอาหารจีน 5 ภาษา และศิลปะการแสดงเมืองปากน้ำโพ
ย่านเมืองเก่า ตรอกชุนหงษ์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
วันศุกร์ ที่ 23 – วันเสาร์ ที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา 17.00-21.00 น.

งานเทศกาลอาหารจีน 5 ภาษา และศิลปะการแสดงเมืองปากน้ำโพ “ย่านเมืองเก่า ตรอกชุนหงษ์” ชุด ชวน ชิม (สวมชุดจีน : งดงามนามฮั่นฝู “ชวน” ชมดู : เมืองเก่าตรอกชุนหงษ์ ตรงไป “ชิม” : อิ่มสำราญอาหารจีน (5 ภาษา), พบกับบูทอาหารจีน “ปากน้ำโพโหงวซก” และกิจกรรมการแสดงอีกมากมาย ของนักแสดงชาวไทย และชาวจีน เกือบ 30 ชีวิตจากคณาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กับ วิทยาลัยเทคนิคอาชีวศึกษาเทียนจินโป๋ห่าย (ประเทศจีน)



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho
คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี๊ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙






















Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙



Hokkien Lion Troupe, Te Yi Tang, and Chao Pho Chao Mae Paknampho

คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

福建舞狮团、德义善堂、北榄坡本头公妈庙

Chinese Cultural Practices

วิถีวัฒนธรรมจีน

那空沙旺中国风俗文化

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลาย
ทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

nscc.nsru.ac.th